

การพัฒนางานพิเศษภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

นางธัญมัย แฉล้มเขตต์
รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบางกะปิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศคุณูปการ

รายงานการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการด้านการบริหารสถานศึกษา มีความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อพัฒนาและศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ รายงานฉบับนี้สามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนบางกะปิ เนื่องด้วยมีรายละเอียดข้อมูลพร้อมทั้งคู่มือการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนประกอบการรายงานอย่างชัดเจน

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้สำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รศ. ดร.นิรมล ศตวุฒ อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผศ.ดร.กานดา นาคะเวช อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อาจารย์ ดร. กิตติชัย สุธาสิโนบล อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ ดร.วรรณพร สุขอนันต์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้เป็นผู้ตรวจประเมินเครื่องมือทางวิชาการ ขอขอบคุณคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบางกะปิ ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ซึ่งให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบคุณคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจและประเมินรายงานวิจัยครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากรายงานวิจัยนี้ขอมอบเป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ตลอดจนครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยสำนึกในความเมตตาและอุปการคุณที่ได้รับเสมอมา

นางธัญมัย แฉล้มเขตต์
รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

บทคัดย่อ

การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นการวิจัยที่มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ และศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1) สำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) สร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และ 4) ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้รับการนิเทศ (สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน) จำนวน 3 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบางกะปิ จำนวน 530 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน แบบสัมภาษณ์เพื่อทราบปัญหาความต้องการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบค่าที่ประเภท One Sample t-test และ Two Samples t-test แบบ t-test for dependent samples และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน มีความเห็นว่ากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในเทศอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกัน และ พบว่า กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing : I) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การสร้างความชำนาญ ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A)

2. ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ พบว่า

2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในเกณฑ์ระดับดี

2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจแตกต่างจากค่าเฉลี่ยที่เป็นค่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์

2.4 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

2.5 ครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

การวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนวิธีการหนึ่งที่ควรนำไปขยายผล เพื่อประยุกต์ใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ของโรงเรียนบางกะปิ ต่อไป

Abstracts

The purpose of the development of school supervision on teaching management at Bangkapi was to advance school supervision and study the effects of school Management process by Utilizing the Research and Development Methodology.

There were four steps in the study; 1) survey issues and problems, then study and synthesize the primary data, 2) construct and evaluate school supervision process together with teaching management, 3) trial out the new supervision policies on teaching management 4) develop a comprehensive process taking into account all the issues as it relates directly to teaching management. The samples in this study were; Three grade 9 Student English instructors 530 grade 9 student of academic year 2015.

The sampling applied in this study was simple random sampling and The instruments implement in this study were the school supervision on teaching management assessment form, problem and needs analysis interview form, teaching management evaluation form, learning outcome in basic English evaluation form, students' satisfaction questionnaires, and teachers' satisfaction questionnaires. Finally the statistic at evaluations used in this study were; T-test (one-sample T-test). T-test for independent sample. The content analysis was analyzed to find qualitative data.

The results of this study were as follows;

1. 7 experts agreed that the school supervision on teaching management at Bangkapi School was appropriate and practical at high level and each element was consistent. In addition, the school supervision included 6 steps;
 - 1) Management by data (M), 2) Planning (P), 3) Informing (I) all of which consisted of 5 inclusive steps, a) Motivation, b) Mind-Mapping, c) Integrating, d) Learning by doing, e) Practicing, 4) Allocating Resources (A), 5) Doing (D) and 6) Assessing Process (A)

2. After the school supervision on teaching management assessment, the results found that;
 - 2.1. Teachers' general efficiency was at the acceptable levels.
 - 2.2. Grade 9 students had higher post-test mean scores in English than the pre-test mean scores at the statistic of significant level of 0.05.
 - 2.3. Students' satisfaction regarding teachers who had participated in program reached the highest level, different from the standard criteria at the statistically significant level at 0.05 and can be further considered higher than the standard criteria.
 - 2.4. Grade 9 students in academic year 2015 had higher mean scores in English on the national test than Thailand's overall mean score.
 - 2.5. Teachers' satisfaction with the school supervision process on teaching management at Bangkapi School was at the highest level.

The study and development in school supervision on teaching management at Bangkapi School is an approach that should be continued to be developed and applied in other supervisory capacities for teachers within different departments at Bangkapi School.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
คำถามการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมติฐานการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การบริหารวิชาการ	11
การนิเทศการศึกษา	17
การจัดการเรียนรู้.....	32
การออกแบบการจัดการเรียนการสอน.....	42
การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	63
กรอบแนวคิดในการวิจัย	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย	74
ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนบางกะปิ	77
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	80
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	86
ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	95

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	103
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการ การเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ	104
ตอนที่ 2 ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนบางกะปิ.....	113
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	126
สรุปผลการวิจัย	127
อภิปรายผลการวิจัย.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	131
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก ก.....	139
ภาคผนวก ข.....	147
ภาคผนวก ค.....	171
ภาคผนวก ง.....	195
ภาคผนวก จ.....	231
ภาคผนวก ฉ.....	248
ประวัติผู้วิจัย.....	250

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนบางกะปิ	30
2 การสังเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ	56
3 กำหนดเวลาการดำเนินการวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนบางกะปิ	76
4 รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนและหลัง การทดลอง.....	92
5 ความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนบางกะปิ	109
6 ความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ	111
7 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ	113
8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวม ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	114
9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	114
10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/2 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	115
11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/3 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	115
12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/4 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	116
13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/5 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	116
14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/6 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	117

15	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/7 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	117
16	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/8 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	118
17	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/9 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	118
18	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/10 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	119
19	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/11 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	119
20	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/12 ก่อนและหลังเรียนจาก ครูผู้รับการนิเทศ	120
21	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดย ครูผู้รับการนิเทศ	121
22	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียน การสอนโดยครูผู้รับการนิเทศกับเกณฑ์	123
23	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558	123
24	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ	124

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	73
2 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนบางกะปิ.....	75
3 ขั้นตอนการสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	77
4 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัด การเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ.....	81
5 ขั้นตอนการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนบางกะปิ.....	86
6 ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนบางกะปิ.....	96

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคม การศึกษาจะครอบคลุมถึงกระบวนการต่าง ๆ ของสังคมที่ถ่ายทอดแนวคิด ความเชื่อ ระบบพฤติกรรม ตลอดจนศิลปกรรมต่าง ๆ อันรวมเรียกว่าวัฒนธรรมจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน. 2555: 19) อีกทั้งการศึกษายังเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและเทคโนโลยีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม การสั่งสอน ฝึกฝน อบรมบ่มนิสัย การเลียนแบบ การปรับพฤติกรรม กระบวนการคิดและสร้างสรรค์ความรู้ เพื่อสร้างเสริมพัฒนาการทางกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและคุณธรรม ตามความสามารถของบุคคลทุกช่วงวัยตลอดชีวิต (ราชบัณฑิตยสถาน. 2555: 167) การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ ตลอดจนการดำรงวิถีชีวิตกลมกลืนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสามารถปรับตัวให้เข้ากันได้กับสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

โรงเรียนนั้นจัดได้ว่าเป็นสถาบันหลักที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ของเด็ก ตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547: 20-25) ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาเฉพาะที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีอำนาจหน้าที่บริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ ประสานระดมทรัพยากรรวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษา เป็นผู้แทนของสถานศึกษาในกิจการทั่วไปจัดทำรายงานประจำปี อนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิบัตรของสถานศึกษา และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีหน้าที่หลักคือการศึกษาในลักษณะที่เฉพาะเจาะจง และโรงเรียนมีองค์ประกอบหลักที่ขาดมิได้ในการดำเนินการศึกษา 3 ประการ อันได้แก่ หลักสูตร ผู้เรียน และผู้สอน ซึ่งขอขยายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปนั้น มีการจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. 2556: 27)

การบริหารโรงเรียนในส่วนของงานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของโรงเรียน ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา โดยจุดมุ่งหมายของงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ การบริหารวิชาการจึงเป็นการบริหารงาน หรือการดำเนินการในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยโรงเรียนจะเป็นหน่วยปฏิบัติการหลักที่มีหน้าที่และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษามีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. 2556: 4) การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนเป็น การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ซึ่งงานวิชาการประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน งานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง รวมทั้งงานนิเทศการศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารวิชาการ ด้วยกระบวนการในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ของโรงเรียนร่วมมือกันจัดทำขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และมีลักษณะที่พึงประสงค์ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้นั้นจัดเป็นงานหลักประการหนึ่งของการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นภารกิจงานที่มีความสำคัญยิ่งของการบริหารงานวิชาการ โดยการนิเทศภายในโรงเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน ตลอดจนเป็นการพัฒนาโดยเฉพาะครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษา อีกทั้งให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นได้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553: 225)

การจัดการเรียนสอนหรือการจัดการเรียนรู้นั้น เป็นการจัดการกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระวิชา ทักษะ กระบวนการ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีเจตคติและค่านิยมที่ถูกต้อง โดยมีครูเป็นผู้จัดการและอำนวยความสะดวก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวางแผน ลงมือปฏิบัติ และหาข้อสรุปหรือข้อค้นพบ จนเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนรู้อย่างต้องมีกิจกรรมการประเมินผลด้วยว่า หลังจากที่เกิดกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปแล้วนั้น ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามผลที่คาดหวังหรือไม่ (ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ. 2556: 103) ครูจึงเป็น ผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการสร้างการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นั่นคือเป็นคนดี คนเก่ง และมีจิตอาสาเพื่อสังคม หลักการสำคัญของการเรียนรู้ คือต้องเรียนให้รู้จริงรวมทั้งเห็นคุณค่าของการเรียนรู้นั้น ซึ่งจะเป็พื้นฐานให้การเรียนรู้ในขั้นตอนต่อ ๆ ไป เป็นเรื่องสนุก และรู้สึกปิติจากการได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากเรียนแล้วรู้แบบผิวเผิน ไม่รู้จริงการเรียนรู้นั้นต่อไปจะยากไม่สนุก แต่เป็นความทุกข์ทรมาน ทำให้นักเรียนทอดทิ้งการเรียน ไปทำสิ่งอื่นและในที่สุดก็ออกจากการเรียน โดยยังเรียนไม่จบ (วิจารณ์ พานิช. 2557: 12-13)

การเรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต (2555: 83-86) กล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ว่า มนุษย์ในทางธรรมถือว่าเป็นสัตว์ที่ต้องฝึกและเป็นสัตว์ที่ฝึกได้เมื่อลองเทียบกับสัตว์อื่น เนื่องด้วยสัตว์อื่นเกิดแล้วอาศัยสัญชาตญาณก็อยู่ได้ แต่มนุษย์อาศัยสัญชาตญาณได้น้อยที่สุด เมื่อเกิดมาสัตว์อื่นสามารถช่วยตัวเอง เดิน วิ่ง ว่ายน้ำ หากินได้ ดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองเกือบจะทันที แต่มนุษย์เกิดมาแล้วช่วยตัวเองแทบไม่ได้เลย ต้องให้ผู้อื่นเลี้ยงดู การเลี้ยงดูนั้นรวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ด้วย ในขณะที่คนอื่นเช่นพ่อแม่เลี้ยงดู ตัวเด็กเองก็จะเรียนการดำเนินชีวิตไปด้วย ทุกอย่างต้องเรียนรู้ ทุกอย่างต้องฝึก แม้แต่การกิน การเดิน การขับถ่ายก็ต้องฝึก การดำเนินชีวิตทุกอย่างของมนุษย์ได้มาจากการฝึก คือเกิดจากการศึกษา ความสามารถทุกอย่างที่มนุษย์ได้มาในการดำเนินชีวิตต้องเรียนรู้ ต้องฝึกหัด ต้องพัฒนาขึ้นมาทั้งสิ้นไม่ได้มาเปล่า ๆ เหมือนสัตว์ชนิดอื่นแต่มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้คือเรียนรู้ฝึกหัดพัฒนาได้ และฝึกได้อย่างแทบไม่มีที่สิ้นสุด รวมทั้งมนุษย์สามารถถ่ายทอดภูมิธรรม ภูมิปัญญา อารยธรรม และวัฒนธรรมที่สะสมต่อกันมาจากรุ่นของบรรพบุรุษได้ในเวลารวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถพัฒนาต่อไปอีก ดังนั้นมนุษย์หากไม่ได้รับการเรียนรู้และการฝึก ความสามารถในการดำรงชีวิตจะด้อยกว่าสัตว์ทุกชนิด

ความสำคัญดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ถึงความจำเป็นและความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของกระบวนการจัดการศึกษา การเรียนรู้ ตลอดจนผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ในการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นผู้บริหารสามารถช่วยเหลือครูผู้สอนได้โดยการวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นตัวอย่างในการพัฒนาและการทำวิจัยสำหรับครู พร้อมทั้งนำไปใช้ในเทศครูผู้สอนสำหรับใช้ในการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมรวมทั้งการกระตุ้นด้วยแรงจูงใจ จนนักเรียนเกิดความพึงพอใจและมีความต้องการที่จะเรียนในเรื่องนั้นจะช่วยทำให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจ (Inspiration) ที่จะเรียนรู้ ตั้งใจ ให้ความเอาใจใส่ ฝึกฝน ทำซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ (Proficiency) อย่างไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก และไม่ถอดใจเมื่อล้มเหลว (วิจารณ์ พานิช. 2557: 68) เมื่อมนุษย์ใช้ตาหูจมูกในการเรียนรู้ นั่นคือการเริ่มการศึกษา มนุษย์จะดูรู้เห็นว่าอะไรเป็นอะไร เป็นอย่างไร เป็นมาอย่างไร เป็นเพราะอะไร เรียนรู้โดยเอาประโยชน์จากสิ่งที่รู้ เพื่อเอามาใช้ในการดำเนินชีวิตที่จะทำอะไรอย่างไร เป็นต้น เมื่อเราเรียนรู้จากสิ่งเหล่านั้นเอาประโยชน์มาได้ ได้ความรู้ ได้ประโยชน์ การได้ความรู้นั้นสามารถสนองต่อความต้องการของเราได้ การเรียนรู้นั้นก็จะทำให้เราเป็นสุข การเรียนรู้ที่มีความสุขและสนองตอบได้ตรงกับความต้องการ จัดเป็นการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต. 2555: 138)

คุณภาพของครูในหลาย ๆ ด้านจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาครูเป็นอันดับแรก ถ้าครูมีคุณภาพยังไม่ดีพอก็เป็นการยากที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพที่ดีได้ ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาโรงเรียนบางกะปิได้มีการสำรวจและศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพบว่า กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนยังขาดการดำเนินการที่ต่อเนื่องเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน กรณีดังกล่าวนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูและประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการจัดประชุมเรื่องการปฏิรูปการเรียนสู่ผู้เรียนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558: 95-97) พบปัญหาว่า ปัจจุบันวิธีการสอนของครูยังไม่จูงใจให้เด็กอยากเรียน ครูใช้วิธีการสอนแบบเดิม ๆ ไม่มีกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันไม่สามารถดึงศักยภาพในตัวเด็กออกมาได้ เด็กเหมือนถูกกำหนดให้เรียน ไม่มีชั่วโมงที่จะดึงศักยภาพของเด็กออกมาได้อย่างเต็มที่ เช่น เด็กบางคนชอบศิลปะ ชอบกีฬา แต่ชั่วโมงเรียนไม่มากพอที่จะให้แก่เด็ก และยังพบว่าการศึกษาปัจจุบันอ่อนเรื่องกรณีศึกษา ติดตาม ผู้บริหารหรือ ผอ.เขตพื้นที่การศึกษาจึงควรต้องกำหนดภารกิจให้น้ำหนักในการลงพื้นที่ไปทำงานร่วมกับสถานศึกษา

จากปัญหานิเทศการศึกษาและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิดังกล่าวไว้ในเบื้องต้น โรงเรียนโดยคณะกรรมการกลุ่มบริหารวิชาการจึงมีความเห็นร่วมกันว่า ควรให้ความสำคัญต่อกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนให้ครู ซึ่งโรงเรียนอาจช่วยครูผู้สอนได้ ด้วยการพัฒนาหารูปแบบเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนบางกะปิ และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ต่อเนื่องไปยังครูผู้สอนด้วยระบบการนิเทศ โดยหวังว่าการดำเนินการดังกล่าวนี้จะช่วยเพิ่มเทคนิควิธีการสอนให้ครู พร้อมทั้งเป็นการช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นการพัฒนางานวิชาการซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศด้านการจัดการเรียนการสอน ในลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น การนี้ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการฝ่ายบริหารของโรงเรียนบางกะปิแล้วได้ขอเสนอแนะว่าโรงเรียนควร

ดำเนินการพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษก่อน ทั้งนี้เนื่องด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยส่วนใหญ่ตั้งแต่ปีการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานโดยภาพรวม ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้มาอย่างต่อเนื่อง (โรงเรียนบางกะปิ. 2558:12)

เหตุผลและความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยซึ่งรับผิดชอบบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนบางกะปิ จึงได้ดำเนินการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิขึ้นมา ทั้งนี้โดยมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง และตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งได้ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนอื่น ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาคต่อไป ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่า การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ที่พัฒนาขึ้นมาจะ สามารถนำไปใช้เป็นการเพิ่มทางเลือกด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ตลอดจนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการนิเทศด้านการจัดการเรียนการสอน และเป็นการพัฒนาเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนบางกะปิ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ดังนี้
 - 2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเรียนกับครูผู้รับการนิเทศ
 - 2.3 ความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ
 - 2.4 ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558
 - 2.5 ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ ต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

คำถามการวิจัย

1. ขั้นตอนการดำเนินการกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นอย่างไร
2. ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นอย่างไร ดังนี้

- 2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในระดับใด
- 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเรียนกับครูผู้รับการนิเทศ เป็นอย่างไร
- 2.3 ความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในระดับใด และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์เป็นอย่างไร
- 2.4 ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบางกะปิ เป็นอย่างไร
- 2.5 ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ ต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ อยู่ในระดับใด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้รับประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้บริหารนำกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ไปใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนบางกะปิ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้ครูผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนการสอน
2. ครูผู้สอนได้แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนบางกะปิให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบางกะปิ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน โดยเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนากาการบริหารวิชาการ งานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบางกะปิ ดำเนินการวิจัยปีการศึกษา 2558 (1 พ.ค. 58 - 31 มี.ค. 59) มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน
2. กระบวนการนิเทศด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิสร้างจากการศึกษา และสังเคราะห์ตามแนวคิดของ แฮร์ริส(Harris) แกลทเทอร์น(Glatthorn) แอลเลน(Allen) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย วัชรรา เล่าเรียนดี อัญชลี โพธิ์ทอง และสังัด อุทรานันท์ เป็นแนวคิดหลัก
3. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวิจัยหรือวัดผลการศึกษา และด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยจำแนกผู้เชี่ยวชาญเป็น 4 กลุ่ม มีคุณสมบัติดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารการศึกษา และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 ศึกษานิเทศก์มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ปฏิบัติงานด้านการนิเทศการสอนอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยหรือการวัดผลการศึกษา ปฏิบัติงานด้านการวิจัยหรือการวัดผลการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้มีประสบการณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ประชากรที่ใช้ในการทดสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ประกอบด้วย ครูผู้รับการนิเทศและสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน จำนวน 14 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3,161 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้รับการนิเทศและสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 530 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร โดยมีระดับชั้นเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การนิเทศตามกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing : I) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การสร้างความเข้าใจชำนาญ ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

5. ผู้เชี่ยวชาญประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การนิเทศการสอน การวิจัยหรือการวัดผลการศึกษา และด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยจำแนกผู้เชี่ยวชาญเป็น 4 กลุ่ม มีคุณสมบัติดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ศึกษานิเทศก์มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปฏิบัติงานด้านการนิเทศการสอนอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยหรือการวัดผลการศึกษา ปฏิบัติงานด้านการวิจัยหรือการวัดผลการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้มีประสบการณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

นียมศัพท์เฉพาะ

1. กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M) หมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้จากหน่วยงานต่างๆ ของโรงเรียนบางกะปิ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละปีการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากงานทะเบียนและวัดผล รวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

1.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning: P) หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ให้การนิเทศ และครูผู้รับการนิเทศประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อวางแผนการนิเทศให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และจัดทำเป็นแผนการนิเทศภายในด้านการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนการสอน ร่วมกัน

1.3 ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ให้การนิเทศจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ กับครูผู้รับการนิเทศ ตามแผนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนการสอนที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 โดยใช้เนื้อหาสาระวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (อ 23101) ประกอบด้วยลำดับขั้นการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น ดังนี้

1.3.1 ขั้นการสร้างเสริมแรงบันดาลใจ (Inspiration) หมายถึง ขั้นความรู้สึกรักคิดที่มีขึ้น เกิดขึ้นจากการกระตุ้นของแรงจูงใจเกิดเป็นความพึงพอใจของผู้ถูกกระตุ้น เกิดความต้องการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่จะเรียน ด้วยความตั้งใจ อดทน และเพียรพยายาม

1.3.2 ขั้นการใช้ผังมโนทัศน์ (Concept mapping) หมายถึง ชั้นความสามารถของนักเรียนในการจัดกลุ่มประเภท พวก แยกความแตกต่าง และหาความสัมพันธ์ของความเหมือนกัน ในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด โดยการจัดทำผังเสนอความคิดย่อย ๆ ให้เป็นภาพรวม

1.3.3 ขั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of learning) หมายถึง ขั้นการนำสิ่งที่ได้รับหรือเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ เป็นการนำผลจากการเรียนรู้เดิมส่งต่อไปยังกระบวนการเรียนรู้ใหม่

1.3.4 ขั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Acting) หมายถึง ขั้นการเรียนรู้โดยการกระทำหรือการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง

1.3.5 ขั้นการสร้างควมชำนาญ (Proficiency) หมายถึง ขั้นการกระทำสิ่งนั้นซ้ำ ๆ หรือการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องบ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความรอบรู้อันเกิดผลดีถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

1.4 ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ตามความต้องการและความจำเป็นของครูผู้รับการนิเทศ ผู้ให้การนิเทศ และโครงการโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

1.5 ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) หมายถึง ขั้นปฏิบัติงานตามแผน การนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ให้การนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศ

1.6 ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ตลอดจนรวบรวมปัญหาการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการออกแบบ ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน โดย การนำแบบแผนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แนวคิดการออกแบบการนิเทศ และการจัดการเรียนสอนเชิงระบบ (System Approach) มาประยุกต์ใช้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีการเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

3. ผู้ให้การนิเทศ หมายถึง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน หรือ ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการจัดการเรียนการสอน ตามรูปแบบกระบวนการนิเทศ ภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ด้วยวิธีการ เยี่ยมนิเทศชั้นเรียน การสังเกต การสอนในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาแนะนำแบบโค้ชซิง (Coaching techniques)

4. ครูผู้รับการนิเทศ หมายถึง ครูผู้สอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ทำ การสอนและจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนการสอน 5 ชั้น คือ การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ การใช้ ผังมโนทัศน์ การถ่ายโยงการเรียนรู้ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการสร้างความเข้าใจชำนาญ และ ปฏิบัติงานตามคู่มือการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบางกะปิ ที่เรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำ แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ซึ่งวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐาน(อ 23101) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

7. สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ หมายถึง คะแนนด้านความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (อ23101) ของครูผู้รับการนิเทศ โดยผลการประเมินได้จากแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

8. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ระดับความรู้สึกในทางที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการจัดการ เรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ ซึ่งวัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

9. ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ หมายถึง ระดับความรู้สึกในทางที่ดีของครูผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ซึ่งวัดได้จาก แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศอยู่ในระดับมาก
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ สูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ แตกต่างจากค่าเฉลี่ยที่เป็นค่าเกณฑ์ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์
4. ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์
5. ครูผู้รับการนิเทศมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิอยู่ในระดับมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนบางกะปิในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าพร้อมทั้งนำเสนอสาระเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารวิชาการ การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียน การสอน การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งมีสาระดังนี้

1. การบริหารวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ
 - 1.2 หลักการและกระบวนการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 ความสำคัญของงานวิชาการ
 - 1.4 ขอบข่ายการบริหารวิชาการในโรงเรียน
2. การนิเทศการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 2.3 การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 - 2.4 กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
3. การจัดการเรียนรู้
 - 3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้
 - 3.2 เทคนิคการจัดการเรียนรู้
 - 3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้
 - 3.4 การจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 3.5 ทฤษฎีการเรียนรู้
4. การออกแบบการจัดการเรียนการสอน
 - 4.1 การจูงใจ
 - 4.2 การใช้ผังมโนทัศน์
 - 4.3 การถ่ายโยงการเรียนรู้
 - 4.4 การเรียนรู้จากการปฏิบัติ
5. การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
 - 5.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
 - 5.2 ลักษณะการวิจัยและพัฒนา
 - 5.3 แนวคิดและขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา
 - 5.4 ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยและพัฒนา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการดำเนินงานทุกประเภทในโรงเรียน มุ่งเน้นคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเป็นจุดมุ่งหมายหลัก โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 ความหมายการบริหารวิชาการ

มีผู้ให้นิยามความหมายของการบริหารวิชาการไว้หลายท่าน มีดังนี้

จิตติมา วรณศรี (2557: 3) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 2) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า เป็นการบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552: 22) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่าเป็นการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้งานวิชาการเกิดพลวัตและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550: 3) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า เป็นการบริหารสถานศึกษาหรือการดำเนินงานทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งมีโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษามีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (2548: 1) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่าเป็นมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

จึงพอสรุปได้ว่าการบริหารวิชาการ เป็นการบริหารสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

1.2 หลักการและกระบวนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการในเชิงระบบ ดังนั้นการบริหารวิชาการ ผู้บริหารต้องใช้หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยคำนึงถึงเป้าหมายที่สำคัญ คือ ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 6-7) กล่าวถึงหลักการที่สำคัญในการบริหารวิชาการว่า ประกอบด้วย

1. ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การเพิ่มผลผลิตโดยไม่เพิ่มการลงทุน ซึ่งหมายถึง ผู้เรียนสำเร็จหลักสูตรตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ลาออกกลางคัน หรือเรียนเกินและช้ากว่าเวลาที่สถานศึกษากำหนด

2. ประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผู้เรียนมีผลการเรียนและการประเมินอยู่ในระดับสูงหรือเรียกได้ว่ามีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ทักษะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

3. หลัก 3 องค์ประกอบ (3 – Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตาม ขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้นรวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลา น้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น

ในส่วนของกระบวนการบริหารงานวิชาการมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

จิตติมา วรณศรี (2557: 6-8) กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการว่า ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการบริหาร PDCA ดังนี้

1. การวางแผน (Plan:P) เป็นการดำเนินการเพื่อจัดเตรียม วางแผนงาน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

1.1 การวางแผนงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายของงานวิชาการ การกำหนดโครงการกิจกรรมด้านวิชาการ การจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน การจัดสรรและกำหนดทรัพยากรในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากร

1.2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติ/คุณลักษณะตามที่คาดหวัง ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ปัญหา/ความต้องการของท้องถิ่น กำหนดสาระการเรียนรู้ กำหนดแนวทางการวัดประเมินผล และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2. การปฏิบัติตามแผน (Do:D) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อันได้แก่การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้

2.1 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ คู่มือ ชุดการสอน วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์หรืออื่น ๆ เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.2 การจัดการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามแผนการจัดการเรียนรู้และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเน้นผู้เรียนให้มีบทบาทในการปฏิบัติกิจกรรม ฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับเพื่อน การจัดการเรียนรู้ถือเป็นขั้นตอนสำคัญของการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา

3. การตรวจสอบ (Check:C) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อสรุปประเมินผลว่าสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ได้แก่ การนิเทศภายใน และการวัดผลประเมินผล

3.1 การนิเทศภายใน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการติดตาม และช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู/บุคลากรในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทความรับผิดชอบได้สำเร็จ ซึ่งผู้บริหารหรือผู้นิเทศควรกำหนดแผนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

3.2 การวัดผลประเมินผล เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอนเพื่อประกอบการตัดสินใจว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหา/อุปสรรคในการพัฒนาผู้เรียนอย่างไรบ้าง โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง

4. การปรับปรุง (Act:A) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตจากการดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1 การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น หรือมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากปัญหาที่พบในการจัดการเรียนรู้ หรือนำข้อมูลสารสนเทศจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาใช้วิเคราะห์ปัญหา เพื่อกำหนดวิธีการ/สร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหา/พัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ในขณะที่พอลตา บุตรสุทธีวงศ์ (2554: 123) มีความเห็นว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการควรต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดหลักสูตรสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางและตรงตามความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน โดยให้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. การมีส่วนร่วม ต้องส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม มีส่วนร่วมทั้งร่วมกันคิด ร่วมกันกำหนดนโยบายตลอดจนร่วมกันทำ

3. ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. มีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการประเมิน ตรวจสอบอย่างมีคุณภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
5. มีการร่วมมือร่วมใจกันเป็นเครือข่าย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะถือหลักการที่ว่า EDUCATION FOR ALL

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่าหลักการบริหารวิชาการที่สำคัญควรประกอบด้วย หลักการพัฒนาคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักความเป็นวิชาการ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ในส่วนของกระบวนการบริหารวิชาการนั้น ควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการบริหาร PDCA โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม มีการประกันคุณภาพ และมีการร่วมมือร่วมใจกันเป็นเครือข่าย

1.3 ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่าง ๆ สนองตอบหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับทุกคนในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 33) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า เป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งโดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยม ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม

2. งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมากปริมาณงานด้านอื่น ๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย

3. งานวิชาการเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ

4. งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครู ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นต้น

5. งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกัน ในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสารและประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของ ภาวิดา ธาราศรีสุทธี (2550: 3) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า จุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่ การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และ

มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนมักพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้นคุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน

จึงพอสรุปได้ว่าความสำคัญของงานวิชาการนั้น เป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ อันพึงประสงค์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยม สนองตอบหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน เป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน อีกทั้งยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา

1.4 ขอบข่ายการบริหารวิชาการในโรงเรียน

การบริหารวิชาการจะครอบคลุมกิจกรรมทุกด้านของโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ จึงมีขอบข่ายของงานที่กว้างขวางมีการประสานสัมพันธ์กับทุกงานในโรงเรียน โดย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 3-4) ได้เสนอว่าขอบข่ายการบริหารวิชาการ ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา การจัดทำโครงการสอนและแผนการสอน
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ เพื่อศึกษาค้นคว้า และการนิเทศการสอนเพื่อช่วยเหลือ แนะนำครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน
4. การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ

ในส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 28-29) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการไว้ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 ดังนี้

1. หลักการและแนวคิดการบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม
 - 1.2 มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
 - 1.3 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้
 - 1.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานโดยจัดให้มีดัชนีวัดคุณภาพการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษา

1.5 มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ขอบข่ายและภารกิจงาน ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550

2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.6 การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2.9 การนิเทศการศึกษา

2.10 การแนะแนว

2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน สถาน

ประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน ที่ใช้ในสถานศึกษา

2.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ส่วนภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550: 12) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารวิชาการว่าควรประกอบด้วย

1. การบริหารทั่วไป

2. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

4. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา

7. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

8. การนิเทศการศึกษา

9. การแนะแนวการศึกษา

10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าขอบข่ายการบริหารวิชาการในโรงเรียนประกอบด้วยงานต่าง ๆ ดังนี้ คือ การวางแผนงานด้านวิชาการ การบริหารหลักสูตร การบริหารกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม

และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนที่ใช้ในสถานศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับชุมชน สถานศึกษา และองค์กรอื่น

การบริหารวิชาการนับได้ว่าเป็นงานที่มีความครอบคลุมกิจกรรมทุกด้านของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ มีขอบข่ายครอบคลุมถึงการวางแผนงานด้านวิชาการ การบริหารหลักสูตร การบริหารกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนที่ใช้ในสถานศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับชุมชน สถานศึกษา และองค์กรอื่น

2. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งในขอบข่ายของการบริหารวิชาการ เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่าย โดยมุ่งเน้นคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์อันสูงสุดของนักเรียน มีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

มีผู้ให้นิยามความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายท่านดังนี้

ซัลลิแวน และแกรนซ์ (Sullivan & Glanz, 2009: 4) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาการสอนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บีช และเรย์นาร์ท (Beach & Reinhartz, 2000: 8) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างครูกับนักวิชาการ การสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษา และส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาชีพของครู

เซอร์จิโอแวนนี และสตาร์เลท (Sergiovanni & Starratt, 2007: 15) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือครูให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ทางการศึกษา โดยการให้ผลสะท้อนกลับจากผู้นิเทศด้วยความเข้าใจ

อารมณ ฉนวนจิตร (2556: 16) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะคติ ประสพการณ์ และทักษะที่จำเป็น เพื่อพัฒนาปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านกระบวนการส่งเสริมสนับสนุน ชี้แนะ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงานนั้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2555: 182) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ทำเป็นตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการสอน การเรียนและหลักสูตร โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550: 177) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกิจกรรมหรือความพยายามต่าง ๆ ของบุคลากรทางการศึกษาที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมวิชาชีพ

ให้ปฏิบัติการกิจทางด้านการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนองนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาหรือโรงเรียน

อัญชลี โพธิ์ทอง (2548: 67) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรอื่นทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์อันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการนิเทศศึกษานั้นเป็น กระบวนการจัดกิจกรรมให้ความช่วยเหลือครู เพื่อให้ครูปฏิบัติหน้าที่ภารกิจทางด้านการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์อันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

2.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศศึกษามีลักษณะเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการในเชิงระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ดังนี้

จิตติมา วรรณศรี (2557: 107-108) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ดังนี้

1. เพื่อให้คำแนะนำในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของครู
2. เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล
3. เพื่อส่งเสริมครูได้เรียนรู้ คิดค้นและพัฒนานวัตกรรม/วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา

ในชั้นเรียน

4. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
5. เพื่อช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียนในชั้นเรียน
6. เพื่อติดตาม ดูแลการจัดการเรียนรู้และดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
7. เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
8. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมการคิดค้นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
9. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพของครู
10. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 8) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศว่า เป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนดังนี้

1. เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู
 - 1.1 การนิเทศการสอนให้ข้อมูลแก่ครู ในด้านการสอนเพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนเอง
 - 1.2 การนิเทศการสอน ช่วยให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการสอน
 - 1.3 การนิเทศการสอน ช่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพการสอนของครู
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน
 - 2.1 เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อคุณภาพนักเรียน
 - 2.2 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน
3. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

อัญชลี โพธิ์ทอง (2548: 68-70) กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่าจะประสบผลสำเร็จได้รับประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอนก็ต่อเมื่อผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู-อาจารย์ เห็นความสำคัญของการนิเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่แท้จริงดังนี้

1. พัฒนาคคน การนิเทศการศึกษาช่วยพัฒนาคน ดังนี้
 - 1.1 เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการศึกษา
 - 1.2 พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
 - 1.3 ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้
 - 1.4 ครูเข้าใจความต้องการของเด็กและปัญหาต่าง ๆ
 - 1.5 สร้างขวัญและกำลังใจ และการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.6 ครูใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น
 - 1.7 ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และช่วยงานการวางแผนคนสอนให้

เหมาะสม

2. พัฒนางาน การนิเทศการศึกษาสร้างสรรค์วิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังนี้
 - 2.1 ครูสอนได้ตรงตามหลักสูตร และได้ผลตามที่หลักสูตรมุ่งหมาย
 - 2.2 พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น

ต้องการและความจำเป็น

- 2.3 เพื่อรักษา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับชั้น
- 2.4 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ อาทิ เช่น
 - 2.4.1 ส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุม
 - 2.4.2 การจัดอบรม Work Shop สัมมนาปัญหาต่าง ๆ
 - 2.4.3 ไปเยี่ยมชมศูนย์ทดลองต่าง ๆ
 - 2.4.4 จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูมีโอกาสพบปะสังสรรค์ในด้านวิชาการ
 - 2.4.5 ทำการทดลองหลักสูตร หนังสือ และวิธีสอน
 - 2.4.6 ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา
3. พัฒนาคความสัมพันธ์ครู การนิเทศการศึกษาส่งเสริมแนะนำครูให้มีความสัมพันธ์กับ

ชุมชน ดังนี้

- 3.1 สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง
- 3.2 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาคม
- 3.3 ส่งเสริมให้มีสมาคมครูผู้ปกครองขึ้นในโรงเรียน
- 3.4 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทาง

การศึกษา

- 3.5 ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจกิจกรรมของโรงเรียน
- 3.6 จัดทำโรงเรียนเป็นศูนย์ของประชาคม
- 3.7 ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการนำประชาคม

จากแนวคิดของจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาดังกล่าว พอสรุปได้ว่าการที่ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นนั้น ผลจะไปปรากฏที่คุณภาพของนักเรียนนั้น คือ การนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและมีเป้าหมายชัดเจนที่จะปรับปรุง พัฒนาคุณภาพ การจัดการ

เรียนการสอนของครูโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาวิชาชีพของครูและพัฒนาคุณภาพนักเรียน ตลอดจนมุ่งส่งเสริมขวัญกำลังใจ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรของโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน

2.3 การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

การนิเทศการศึกษาเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะคติ ประสบการณ์ และทักษะที่จำเป็นเพื่อพัฒนา ปรับปรุงงานทางการศึกษาให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการส่งเสริมสนับสนุน ชี้แนะ และการให้ข้อมูลย้อนกลับกับผู้ปฏิบัติงานนั้น การนิเทศการศึกษามายรวมถึงการนิเทศทั่วไปซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 4 ด้าน คือ การบริหารการศึกษา การบริการทางการศึกษา การปฏิบัติการ และการวัดผล (อารมณฉนวนจิตร. 2556: 16) การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการใน การปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนร่วมมือกันจัดทำขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น การนิเทศภายในจึงมีความจำเป็นเนื่องจากสภาพการนิเทศของหน่วยงานที่รับผิดชอบการนิเทศมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถจัดนิเทศให้ทั่วถึงได้ในทุกโรงเรียน

2.3.1 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

มาร์คส์ และสตูปส์ (Marks and Stoops 1978: 92-96) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจะให้บริการที่จะทำเป็นทีมและอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน
2. ครูทุกคนต้องการและมุ่งหวังจะได้รับความช่วยเหลือด้านการนิเทศ บริการอันนี้จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของครูใหญ่
3. การนิเทศการศึกษากฎปรับให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคลที่เป็นบุคลากรของโรงเรียน
4. การนิเทศช่วยจำแนก ประกาศความต้องการของบุคลากร และต้องให้เกิดผลดี
5. การนิเทศจะช่วยให้เป้าหมายและจุดหมายทางการศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น
6. การนิเทศการศึกษาจะต้องช่วยปรับปรุงทัศนคติและสัมพันธภาพของมวลสมาชิกของคณะบุคคลในโรงเรียน และช่วยพัฒนาในด้านความรู้สึกร่วมกันในด้านดี
7. การนิเทศจะต้องช่วยในการจัดและบริหารกิจกรรมร่วมด้านหลักสูตร ซึ่งจัดสำหรับนักเรียน
8. ความรับผิดชอบในการปรับโครงการของการนิเทศในโรงเรียนนั้นจะต้องเป็นหน้าที่ของครู ซึ่งทำเพื่อขึ้นเรียนและเป็นความรับผิดชอบของครูใหญ่ในการทำเพื่อโรงเรียน
9. จะต้องมีการจัดให้มีงบประมาณด้านการนิเทศไว้ในงบประมาณประจำปี
10. การวางแผนด้านการนิเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว จะต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม
11. จะต้องจัดให้มีบุคคลเป็นผู้บริหารโครงการพิเศษ
12. การนิเทศการศึกษาควรจะช่วยให้การแปลและนำเอกสารค้นพบทางการวิจัยทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้

13. การวัดประสิทธิผลของโครงการนิเทศควรจะทำโดยผู้ที่มีส่วนร่วมในโครงการและผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 225) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของสถานศึกษา
2. เพื่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา
4. เพื่อพัฒนาหลักการ และสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และจำเป็นของสถานศึกษาและครูอาจารย์
5. เพื่อพัฒนาโดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

ในส่วนของภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550: 185 - 186) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ว่า

1. การนิเทศควรมีการบริหารระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ
2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
3. การนิเทศเป็นการสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลได้ แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร
5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้นสร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดี และสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้
6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
7. การนิเทศเป็นการพัฒนาส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สีกภาคภูมิใจ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา พัฒนา และส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น การนิเทศควรมีการบริหารระบบ มีการวางแผนการดำเนินการ ต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน มุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น รวมทั้งส่งเสริมครูให้มีความรู้สีกภาคภูมิใจ มีความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

2.3.2 ประโยชน์ของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

อารมณ ฉนวนจิตร (2556: 73) กล่าวถึงการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนว่าเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารด้านการวางแผนพัฒนาหลักสูตร วิธีการสอน สื่อ การวัดผล ประเมินผล การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน และการบริหารโรงเรียนด้านอื่น ๆ
2. เป็นประโยชน์ต่อครูและบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และพัฒนาพฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

อัญชลี โพธิ์ทอง (2548: 71-72) กล่าวถึงประโยชน์ของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนว่า ในการบริหารการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศการศึกษาเข้ามาช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะการจัดการศึกษาในบางครั้ง ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องอาศัยผู้อื่นเข้ามาช่วยเหลือแนะนำ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการศึกษาได้ ซึ่งความจำเป็นของการนิเทศศึกษายังมีอีกหลายประการดังนี้

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้นิเทศต้องทำตัวเป็นตัวการเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา โดยทำร่วมกับอาจารย์ คณะครู คณะบุคคล
2. สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ผู้นิเทศจึงเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
3. ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้ความคิดในเรื่องการเรียนการสอนก็เกิดมีขึ้นมาใหม่อยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่ครูจะต้องติดตามศึกษาให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอแต่เนื่องจากภาระหน้าที่ในงานสอนมีอยู่มาก ผู้นิเทศจึงต้องมีหน้าที่ช่วยเหลือในเรื่องนี้

4. มาตรฐานการศึกษา ในการรักษามาตรฐานของการศึกษานั้นต้องอาศัยผู้ชำนาญ โดยเลือกมาจากผู้ที่มีความรู้มาทำงาน และช่วยนิเทศความรู้ใหม่ให้กับครูได้มีความคิดกว้างไกล

จึงพอสรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน มีประโยชน์ในการช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน เกิดความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจนเป็นการรักษามาตรฐานของการศึกษาได้เป็นอย่างดี

2.3.3 บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา มีหลากหลายตำแหน่งขึ้นกับโครงสร้างของแต่ละหน่วยงาน อาทิศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ ปีช และเรย์นาร์ท (Beach & Reinhartz, 2000) กล่าวถึงการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนว่า ผู้นิเทศจะมีบทบาท ดังนี้

1. บทบาทผู้นำ สามารถชักจูงโน้มน้าวทำงานร่วมกับครู ให้ครูปรับปรุงรูปแบบวิธีการสอนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
2. บทบาทนักวางแผน สามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยอาจวางแผนทั้งในระดับภาพรวมหรือระดับงานย่อย มีความสามารถในการจัดและเชื่อมโยงงานของบุคลากร กับทรัพยากรต่าง ๆ และกรอบเวลา
3. บทบาทผู้อำนวยความสะดวก อำนวยความสะดวกและสนับสนุนครูตามความต้องการที่จำเป็น รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในทีมงาน รู้จักสังเกตและรับฟังความคิดเห็นของครู

4. บทบาทนักประเมิน เป็นผู้มีความสามารถในการประเมินการสอนโดยการประเมินความก้าวหน้าเป็นระยะ ร่วมกับการให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอน
5. บทบาทผู้จูงใจ สามารถจูงใจและพัฒนาครูด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ครูมีเจตคติที่ดี และมีความปรารถนาที่จะพัฒนาการเรียนการสอน
6. บทบาทนักสื่อสาร เป็นนักสื่อสารที่ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผ่านการฟัง และการตอบสนอง สามารถสื่อความคิดข้อมูลสารสนเทศไปสู่ครูได้เป็นอย่างดี
7. บทบาทผู้ตัดสิน มีความสามารถในการตัดสินใจเพื่อกำหนดสิ่งที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีพื้นฐานการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเป็นพื้นฐานที่สำคัญ
8. บทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นผู้ริเริ่มและเสริมพลังเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งด้านหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน
9. บทบาทพี่เลี้ยง ควรมีทักษะของพี่เลี้ยง โดยการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือครูทั้งทั้งด้านความรู้ การปฏิบัติหน้าที่ การให้ผลสะท้อนกลับ และสนับสนุนครูเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550: 183-186) กล่าวถึงการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนว่า ผู้นิเทศต้องมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพัฒนาครูอาจารย์ในสถานศึกษา การนิเทศเป็นงานที่สร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานโดยการแนะนำ เสนอแนะ และให้บริการด้านวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงาน การนิเทศควรทำอย่างเป็นระบบและก่อให้เกิดกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ ทำให้การศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังของการศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาที่สามารถนิเทศได้ มีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
 2. ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะฝ่ายวิชาการ
 3. หัวหน้าคณะ หัวหน้าแผนก หัวหน้างานหรือหัวหน้าโครงการ
 4. ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนแต่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน สามารถสาธิตหรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ร่วมงานได้
 5. ผู้เชี่ยวชาญที่เชิญมาเป็นวิทยากรเฉพาะเรื่อง
- ผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาต้องทราบถึงภาระหน้าที่หลักและแนวทางการปฏิบัติในการนิเทศดังนี้
1. ช่วยเหลือครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง
 2. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตร
 3. ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น
 4. เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งมีอยู่ในโรงเรียนช่วยเหลือเพื่อนครู
 5. ส่งเสริมให้คณะครูมีความสนใจในอุปกรณ์การสอน
 6. ช่วยเหลือครูในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กให้ดีขึ้น
 7. ช่วยเหลือครูในการประเมินผลนักเรียน
 8. ส่งเสริมยั่วยุให้ครูรู้จักประเมินผลโครงการการปฏิบัติงานและความก้าวหน้า
 9. ช่วยเหลือครูประสบผลสำเร็จและมีความรู้สึกรับประกัน

อัญชลี โพธิ์ทอง (2548: 136-139) กล่าวถึงการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนว่า บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระวิชากับการนิเทศภายในโรงเรียน มีดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่เป็นทั้งผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน
2. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง
3. ร่วมประชุมวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนกับผู้นิเทศและครูในฐานะประธาน

คณะกรรมการ

4. พิจารณาอนุมัติโครงการนิเทศภายในโรงเรียนที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนงาน

ของโรงเรียน

5. เป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
6. ให้การสนับสนุนทั้งด้านอุปกรณ์ งบประมาณ ขวัญและกำลังใจในการดำเนิน

โครงการ

7. ให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นวิทยากรที่ดีแก่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ
8. ช่วยเหลือและส่งเสริมให้ครูมีความรู้และมีพัฒนาการทางวิชาชีพ
9. ให้เทคนิคการบริหารมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียน
10. ติดตามและประเมินผลการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ทุกฝ่ายมีหน้าที่เป็นทั้งผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศเช่นเดียวกับผู้บริหาร ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน
2. ร่วมวางแผนและวิเคราะห์โครงการนิเทศภายในโรงเรียน
3. รวบรวมโครงการจัดทำแผนงานและปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน
4. ให้คำปรึกษา และให้ความรู้ความเข้าใจแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน
5. เป็นผู้ประสานงานกับบุคลากรภายนอกที่จะมาช่วยงานนิเทศภายในโรงเรียน เช่น

ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรจากสถาบันต่าง ๆ

6. เป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ
7. ติดตามและประเมินผล รวมทั้งควบคุมคุณภาพการดำเนินงานโครงการนิเทศ

ภายในโรงเรียนทุกโครงการ

8. ให้บริการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในเรื่องอุปกรณ์ วัสดุ-ครุภัณฑ์รวมทั้งการบำรุงขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ แก่ผู้ดำเนินงานโครงการและผู้ร่วมโครงการ

9. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ และจัดทำสถิติ
10. สรุปผลการดำเนินงานโครงการแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่องานวิชาการเป็นผู้สัมพันธ์ใกล้ชิดกับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน รวมทั้งเข้าใจในปัญหาและความต้องการของครูเป็นอย่างดี ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. จัดประชุมครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน

2. จัดประชุมครูเพื่อวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
4. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแต่ละระดับชั้น
5. จัดให้มีกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนตามความเหมาะสมกับสภาพความต้องการตามความจำเป็น เช่น การอบรมประชุมปฏิบัติการ ทักษะศึกษา การสาธิตการสอน การสังเกตการณ์การสอน การจัดทำเอกสาร เผยแพร่ความรู้แก่ครู ฯลฯ
6. ให้บริการ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งการบำรุงขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอแก่ครูที่ร่วมโครงการ
7. ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้
8. จัดให้มีการประชุม อภิปรายผลการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและวางแผนทางปรับปรุงแก้ไขตลอดจนวางแผนการปฏิบัติงานขั้นต่อไป

จึงพอสรุปได้ว่าผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศภายในโรงเรียนได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้มีความสามารถเฉพาะด้าน และ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก โดยผู้นิเทศต้องมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพัฒนาครูอาจารย์ในโรงเรียน ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ให้บริการ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งการบำรุงขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอแก่ครูและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูผู้รับการนิเทศ

2.4 กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (อารมณฺ์ ฉนวนจิตร. 2556: 73) โดยการนิเทศการศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผนการนิเทศอย่างเป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

2.4.1 กระบวนการนิเทศการศึกษา

แฮริส (Harris 1985: 13-15) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 6 ประการ คือ APDADC

1. การประเมินสภาพปัจจุบัน (Assessing) เป็นกระบวนการที่ศึกษาสภาพต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ในการนำไปใช้กำหนดความต้องการในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะทำโดยการวิเคราะห์ การสังเกต การตรวจสอบ การวัดผล และการเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน
2. การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritizing) เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย วัตถุประสงค์เฉพาะ การเลือกสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงและการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะทำการเปลี่ยนแปลง

3. การออกแบบวิธีการนิเทศ (Designing) เป็นกระบวนการในการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้บังเกิดผล โดยการจัดเตรียมองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งหมด การกำหนดรูปแบบการทำงานไว้โดยการรวบรวมหรือประยุกต์ความคิดเห็นหรือหลักการใหม่ ๆ เข้าด้วยกัน การจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ให้พร้อมจัดระบบการทำงานอย่างถูกวิธีและการจัดทำโครงการนิเทศ

4. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) เป็นกระบวนการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ตามความต้องการและความจำเป็นของบุคลากร และโครงการโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นกระบวนการประสานงานคน เวลา วัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อที่จะกำหนดภารกิจต่าง ๆ ในการเปลี่ยนแปลงให้ประสบความสำเร็จซึ่งอาจทำได้โดยประสานงานกันทำด้วยวิธีการที่สะดวกราบรื่นและต่อเนื่องกัน มีความเป็นไปได้มีการกำหนดเวลาทำงานเป็นช่วง ๆ และต่อเนื่องกัน และมีความชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

6. การอำนวยการ (Directing) เป็นกระบวนการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมกับสิ่งต่าง ๆ และมีความเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงให้ประสบความสำเร็จโดยตั้งคณะทำงาน การจัดระเบียบเกี่ยวกับเวลา ผลงาน ระดับหรือคุณค่าของงานการให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ วิธีการเฉพาะอย่างและการพิจารณาสิ่งที่เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ว่าบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด การรายงานผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ต้องปฏิบัติหลังจากกระบวนการนิเทศได้เสร็จสิ้นลงแล้ว เพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเผยแพร่ต่อไป

เกลทธรอน (Glatthron 1984, อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนตี 2553: 18-19) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 8 ประการ คือ

1. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
2. วางแผนการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับครู
3. วางแผนการสังเกตการสอน
4. สังเกตการสอน
5. วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้
6. วางแผนกำหนดยุทธวิธีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ
7. ประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงหรือพัฒนา
8. วางแผนการสังเกตในการดำเนินการสอนครั้งต่อไป

แอลเลน (Allen 1969, อ้างถึงใน อารมณิ ฉนวนจิตร 2556: 105-107) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ POLCA

1. การวางแผน (Planning Process) ประกอบด้วย การคิด การจัดทำตารางงาน การทำโครงการ โดยแผนงานที่ดีต้องนำไปสู่การคาดคะเนซึ่งง่ายต่อการที่จะขยายผลการทำงานได้ และพัฒนากระบวนการทำงานอยู่เสมอ

2. การจัดการ (Organization Process) ประกอบด้วย การจัดจำแนกหน้าที่ การประสานงาน การชี้แหล่งข้อมูลวิชาการ การจัดให้มีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และการเป็นตัวแทน

3. การนำ (Leading Process) ประกอบด้วย นำในการตัดสินใจ การให้คำปรึกษา การสร้างแรงจูงใจ การสื่อความหมาย การคิดริเริ่ม และการสาธิต

4. การควบคุม (Controlling Process) ประกอบด้วย การดำเนินการแก้ไข เร่งรัด การดำเนินการ การตรวจสอบอย่างเป็นทางการ และบทกำหนดโทษ
 5. การประเมินผล (Assessing Process) โดยพิจารณาจากผลงาน และการวัดผล สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555: 6-17) ได้กำหนดรูปแบบกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 6 ประการ คือ
 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาหรือศึกษาหาความจำเป็นของการนิเทศ เป็นการศึกษเพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของการนิเทศ ผู้นิเทศอาจศึกษาจากรายงานการปฏิบัติงาน หรือผลการเรียนของนักเรียน หรือจากการสำรวจติดตาม สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ทราบว่าจะวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างไร
 2. การวางแผนการนิเทศ เป็นการพิจารณาและใช้ผลจากการศึกษาปัญหาความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวางแผนการนิเทศ โดยมีจุดประสงค์เพื่อกำหนดแผนการทำงาน วิธีการ เครื่องมือ สื่อ การประสานงานบุคคลที่เกี่ยวข้อง จัดสรรงบประมาณ และการประเมินผล
 3. การเตรียมการนิเทศ เพื่อสามารถปฏิบัติการนิเทศให้บรรลุเป้าหมายโดยเตรียมการอนุมัติโครงการ งบประมาณ การประสานงานบุคคลที่เกี่ยวข้อง กำหนดเนื้อหาในการนิเทศ จัดเตรียมเครื่องมือ/สื่อนิเทศ วิธีการนิเทศ วิธีการติดตามผลและรายงานผลการนิเทศ
 4. การปฏิบัติการนิเทศ สามารถใช้ได้หลายวิธีตามความเหมาะสม โดยมีการวางแผนวิธีการนิเทศให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้
 5. การประเมินผลและปรับปรุงการนิเทศ เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผลการนิเทศเป็นอย่างไร หากมีปัญหาต้องตรวจสอบดูใหม่ แล้วปรับปรุงการนิเทศและประเมินผลอีกครั้ง เมื่อพอใจแล้วจึงถือว่าการนิเทศนั้นประสบผลสำเร็จ
 6. การรายงานผลการนิเทศ เมื่อสิ้นสุดผลการประเมินแต่ละครั้ง ควรรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบ โดยทำเป็นบันทึกข้อความหรือแบบรายงาน ที่กำหนดไว้ในหัวข้อประเด็นต่าง ๆ เช่น ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ วันเดือนปีที่นิเทศ กิจกรรมที่นิเทศ เนื้อหาสาระที่นิเทศ และการประเมินผลของผู้รับการนิเทศ
- วิชรา เล่าเรียนดี (2553: 27) ได้เสนอกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังนี้
1. วางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
 2. เลือกประเด็นหรือเรื่องที่สนใจจะปรับปรุงและพัฒนา
 3. นำเสนอโครงการพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบเพื่ออนุมัติดำเนินการ
 4. ให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากเอกสารต่าง ๆ และการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตการสอนในชั้นเรียน และความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและนวัตกรรมใหม่ ๆ
 5. จัดทำแผนการนิเทศ กำหนด วัน เวลา ที่จะสังเกตการณ์สอน ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
 6. ดำเนินการตามแผนโดยครูและผู้นิเทศ (แผนการจัดการเรียนรู้และแผนการนิเทศ)
 7. สรุปและประเมินผลการปรับปรุงและพัฒนา รายงานผลสำเร็จ

อัญชลี โพธิ์ทอง (2548: 140-151) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่จะเป็นไปตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติการนิเทศ และ 4) การประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีขอบข่ายงานที่ต้องปฏิบัติคือ

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพด้านต่าง ๆ ของงาน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานโรงเรียน เป้าหมายของโรงเรียน หรือนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ฯลฯ

2. สำรวจและประเมินความต้องการของครู หรือคณะกรรมการในกลุ่มงานนั้น ๆ

3. จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

4. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา กำหนดกิจกรรมการนิเทศ และดำเนินการตาม

ความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน

1. การกำหนดวิธีดำเนินการ นำข้อมูลขั้นตอนที่ 1 มาแจกแจงรายละเอียดที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินการ

2. การจัดทำโครงการนิเทศ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ เป็นการปฏิบัติตามปฏิทินที่กำหนดไว้ตามโครงการหรือกิจกรรม

ขั้นที่ 4 การประเมินผล เป็นการประเมินกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยคณะกรรมการ

นิเทศภายในโรงเรียน มีขอบข่ายการประเมินคือ

1. ประเมินการดำเนินงานทุกขั้นตอน

2. นำผลการประเมินโครงการในขั้นตอนที่ 3 มาเป็นข้อมูลกระบวนการ

3. ประเมินความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศ

สังัด อุทรานันท์ (สังัด อุทรานันท์ 2530, อ้างถึงใน อัญชลี โพธิ์ทอง 2548: 105-107) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ PIDRE

1. การวางแผนการนิเทศ (Planning - P) เป็นขั้นที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้ปัญหาความต้องการ ความจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนร่วมกัน

2. การให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing - I) ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำเป็นขั้นตอน โดยให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการ

3. ลงมือปฏิบัติงาน (Doing - D) ปฏิบัติโดยมีผู้กระทำ 3 ฝ่าย คือ ผู้รับการนิเทศ ผู้ให้การนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศ

4. สร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing - R) เพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดความมั่นใจและพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กับที่ผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานอยู่ หรือการปฏิบัติงานนั้นได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

5. การประเมินผล (Evaluation - E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วว่าเป็นอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรทำให้ดำเนินการไม่ได้ต้องแก้ไขหรือปรับปรุงอะไร

จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาพอสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นขั้นตอนการดำเนินการนิเทศที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถานศึกษา

ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดของนักการศึกษาผู้ซึ่งออกแบบกระบวนการนิเทศการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วในขั้นต้นคือ แฮร์ริส (Harris) แกลทธรอน (Glatthron) แอลเลน (Allen) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย วัชร เล่าเรียนตี อัญชลี โพธิ์ทอง และสังต์ อุทรานันท์ เพื่อออกแบบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ซึ่งเห็นได้ว่าขั้นตอนที่นักการศึกษาทุกคนมีความเห็นตรงกันว่าจะต้องมีในกระบวนการนิเทศการศึกษา คือ ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ ทั้งนี้เนื่องจากการวางแผนเปรียบเสมือนเข็มทิศ ซึ่งกำหนดแนวทางให้การดำเนินการนิเทศทำงานสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน หากขาดซึ่งขั้นตอนนี้กระบวนการนิเทศจะไม่ประสบผลสำเร็จได้เลย เนื่องด้วยเพราะขาดสิ่งที่เป็นกรอบ ขอบเขต และทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สอดคล้อง และถูกต้องตรงกันของผู้ปฏิบัติงาน ในส่วนขั้นตอนที่นักการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกัน คือ ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ และขั้นตอนการประเมินผลและปรับปรุงการนิเทศ ซึ่งหากขาดทั้งสองขั้นตอนนี้กระบวนการนิเทศเกือบจะดำเนินการไปไม่ได้ โดยเฉพาะขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศหากไม่มีกระบวนการนิเทศจะดำเนินการต่อไปไม่ได้เลย เพราะไม่เกิดการปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด และหากขาดซึ่งขั้นตอนการประเมินผลและปรับปรุงการนิเทศ กระบวนการนิเทศจะไม่สามารถทราบได้เลยว่า การดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ เพราะขาดสิ่งที่ใช้วัด ตรวจสอบ และตีค่าของความสำเร็จของกระบวนการนิเทศ สำหรับขั้นตอนการให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้ ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะต้องใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศเพื่อใช้ในการสอนด้วยรูปแบบเดียวกัน สำหรับขั้นตอนอื่นๆ หากขาดไปก็จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการนิเทศมากน้อยต่างกันไปตามความสำคัญของแต่ละขั้นตอน แต่ไม่สำคัญเท่าขั้นตอนดังที่ได้กล่าวมาแล้วในขั้นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญตามความเหมาะสมและความสอดคล้องของการวิจัย โดยนำขั้นตอนซึ่งไม่ได้กำหนดเป็นขั้นตอนหลักไปแทรกไว้ในขั้นตอนหลักทั้ง 6 ขั้นตอน ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้

ผลที่ได้จากการสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ที่ใช้พัฒนางานนิเทศของโรงเรียน โดยกำหนดเป็นขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ 6 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การให้ความรู้ในการทำงาน 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ และ 6) การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังตาราง 1

หมายเหตุ ความหมายของตัวแปรองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายใน ตัวเลข 1 หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ตัวเลข 2 หมายถึง การวางแผนการนิเทศ ตัวเลข 3 หมายถึง การเตรียมการนิเทศ ตัวเลข 4 หมายถึง การปฏิบัติการนิเทศ ตัวเลข 5 หมายถึง การประเมินผลและปรับปรุงการนิเทศ ตัวเลข 6 หมายถึง การรายงานผลการนิเทศ ตัวเลข 7 หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร ตัวเลข 8 หมายถึง การประสานงาน ตัวเลข 9 หมายถึง การจัดการและอำนวยความสะดวก ตัวเลข 10 หมายถึง การให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้ ตัวเลข 11 หมายถึง การสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ และตัวเลข 12 หมายถึง การสร้างขวัญและกำลังใจ

ตาราง 1 การสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

นักวิชาการ/นักวิจัย	องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายใน											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. แฮร์ริส (Harris)	/	/	/				/	/	/			
2. แกลทเทอร์น (Glatthorn)		/	/	/	/							
3. แอลเลน กัทธรี (Allen)		/			/				/	/	/	
4. สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย	/	/	/	/	/	/						
5. วัชรา เล่าเรียนดี	/	/	/	/	/					/		
6. อัญชลี โพธิ์ทอง	/	/		/	/							
7. สงัด อุทรานันท์		/		/	/					/		/
รวม	4	7	4	5	6	1	1	1	2	3	1	1

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่ามีผู้ศึกษาขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนน้อยที่สุดคือ 4 ขั้นตอน และมากที่สุด คือ 6 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่มีความถี่มากที่สุด 7 ครั้ง คือ การวางแผนการนิเทศ ส่วนขั้นตอนที่มีความถี่รองลงมา 6 ครั้ง คือ การประเมินผลและปรับปรุงการนิเทศ ขั้นตอนที่มีความถี่ 5 ครั้ง คือ การปฏิบัติการนิเทศ ขั้นตอนที่มีความถี่ 4 ครั้ง คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และการเตรียมการนิเทศ และขั้นตอนที่มีความถี่ 3 ครั้ง คือ การให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้ ในส่วนขั้นตอนที่เหลือนี้มีความถี่ 1 – 2 ครั้ง การทวิจ้ยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเพียง 6 ขั้นตอน โดยพิจารณาเฉพาะขั้นตอนที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป โดยตัดขั้นตอนที่ 6 – 9, 11 และ 12 ออก ทั้งนี้เนื่องจากขั้นตอนที่ตัดออกผู้วิจัยสามารถนำไปรวมอยู่ในขั้นตอนที่คัดเลือกไว้ได้ ได้แก่ขั้นตอนที่ 6 การรายงานผล นำไปรวมอยู่ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล กำหนดชื่อขั้นตอนใหม่ว่าการประเมินผลการปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 7 การจัดสรรทรัพยากร และขั้นตอนที่ 11 การสร้างเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ นำไปรวมอยู่ในขั้นตอนที่ 3 การเตรียมการนิเทศ กำหนดชื่อขั้นตอนใหม่ว่าการจัดสรรทรัพยากร ขั้นตอนที่ 8 การประสานงาน ขั้นตอนที่ 9 การจัดการและอำนวยความสะดวก และขั้นตอนที่ 12 การสร้างขวัญและกำลังใจ นำไปรวมอยู่ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ กำหนดชื่อขั้นตอนใหม่ว่าการปฏิบัติงานตามแผน ในส่วนขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ กำหนดชื่อขั้นตอนใหม่ว่าการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอน การวางแผนการนิเทศ คงใช้ชื่อเดิม และขั้นตอน การให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้ กำหนดชื่อขั้นตอนใหม่ว่าการให้ความรู้ในการทำงาน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงใช้เพียง 6 ขั้นตอน ซึ่งเพียงพอต่อการดำเนินการกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ แล้ว

เมื่อพิจารณาขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในทั้ง 12 ขั้นตอนแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ควรประกอบด้วย การดำเนินการ 6 ขั้นตอน เพียงพอต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยเรียงลำดับตามขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M) ขั้นตอนที่ 2

การวางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ในการทำงาน (Informing : I) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การสร้างความชำนาญ ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) และ ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A) โดยจากการสังเคราะห์ข้อมูลกระบวนการนิเทศภายใน ครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกองค์ประกอบการให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้ มาเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการถ่ายทอดองค์ความรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นมา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ต้องนำไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ในการทำงาน (Informing) กับครูผู้รับการนิเทศ

2.4.2 กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

อารมณิ ฉนวนจิตร (2556: 82-103) กล่าวถึงกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน
2. การปฐมนิเทศ
3. การให้คำปรึกษา
4. การจัดอบรม
5. การประชุมปฏิบัติการ
6. การสัมมนา
7. การระดมความคิด
8. การสาธิตการสอน
9. การให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ
10. การสนทนาทางวิชาการ
11. การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน
12. การศึกษาดูงาน
13. การสังเกตการสอน
14. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
15. การเขียนเอกสาร/บทความทางวิชาการ
16. การจัดนิทรรศการ

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550: 187-188) กล่าวถึงกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
2. การเชิญสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม และบริษัทห้างร้านมาสาธิต

อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการเรียนการสอนปัจจุบันโดยเฉพาะด้านวิชาชีพ

3. การไปศึกษาดูงานตามหน่วยงาน
4. สถานศึกษาจัดแหล่งและบริการทางวิชาการ
5. การสนทนาทางวิชาการ เป็นการจัดประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ โดย

การจัดกิจกรรมที่มีหัวข้อ

6. การสาธิตการสอน

7. การประชุม

8. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา พัฒนา และส่งเสริม การบริหารและงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณภาพ ซึ่งผู้ที่มีบทบาท หน้าที่ในการนิเทศได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู ผู้มีความสามารถเฉพาะด้าน และ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก มีหน้าที่ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ให้บริการ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งการ บำรุงขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอแก่ครูและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูผู้รับการนิเทศ โดยใช้ เทคนิคการนิเทศที่หลากหลายมีรูปแบบกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผนการ นิเทศอย่างเป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ การจัดการเรียนการสอนในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และมีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์

3. การจัดการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตร ผู้สอนจะต้องพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มความสามารถตามสาระที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันจำเป็น สมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น มีข้อมูล รายละเอียด ดังนี้

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

กู๊ด (Good. 1959: 314) ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงการตอบสนองหรือ การแสดงออกของพฤติกรรมบางส่วน หรือทั้งหมด ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ (2556: 103) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาวิชา ทักษะ กระบวนการ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีเจตคติและค่านิยมที่ถูกต้อง ครูเป็นผู้จัดการและอำนวยความสะดวกเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ และหาข้อสรุปหรือข้อค้นพบ จนเกิด การเรียนรู้ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนรู้อย่างดีต้องมีกิจกรรมการประเมินผลด้วยว่า หลังจากการจัดกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปแล้วนั้น ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามผลที่คาดหวังหรือไม่

สุคนธ์ ภูริเวทย์ (2554: 6) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง การนำกระบวนการ การเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้มาดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดไว้ รวมทั้งนำรูปแบบการเรียนรู้ (รูปแบบการสอน) วิธีการเรียนรู้ (วิธีสอน) และ เทคนิคการเรียนรู้อื่นๆ (เทคนิคการสอน) มาประยุกต์ใช้ตามที่ได้ออกแบบไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 23) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง กระบวนการ นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ผู้สอนต้องคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549: 3) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง สภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนด โดยหมายรวมถึง รูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอน

อารี พันธุ์มณี (2546: 176) ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติ สัญชาตญาณ วุฒิภาวะ พืชของยาต่าง ๆ อุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ

จึงพอสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้หมายถึง สภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเป็นกระบวนการจัดกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดไว้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาวิชา ทักษะ กระบวนการ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีเจตคติและค่านิยมที่ถูกต้อง โดยครูเป็นผู้จัดการและอำนวยความสะดวก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ และหาข้อสรุปหรือข้อค้นพบ จนเกิดการเรียนรู้

3.2 เทคนิคการจัดการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2544: 54) กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพว่า มีดังนี้

1. บอกเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน
2. ให้คำสั่งที่ชัดเจน
3. สอน/แนะนำบนพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และทักษะที่มีอยู่เดิมของผู้เรียน
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีการรับรู้ที่ชัดเจน
5. จัดสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้
6. จัดหา เตรียมสื่อ ทรัพยากรการเรียนรู้และให้ผู้เรียนมีโอกาสในการใช้ได้ง่าย
7. จัดกิจกรรมที่หลากหลาย
8. กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ
9. กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจและวินัยในตนเอง

3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้

อารี พันธุ์มณี (2546: 184-185) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ ได้แก่

1. ความพร้อมของบุคคล ซึ่งเป็นเรื่องของการบรรลุวุฒิภาวะ และมีแรงจูงใจในการเรียนรู้นั้น
2. ทักษะคิด ผู้เรียนต้องมีทัศนคติในทางบวกมากกว่าทัศนคติในทางลบต่อสิ่งที่จะเรียน เพราะการที่มีความรู้สึว่าไม่ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วย่อมทำให้การเรียนรู้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร
3. การฝึกหัด ย่อมเป็นสิ่งที่แน่นอนว่า ในการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตาม ถ้ามีการเรียนรู้โดยการฝึกหัด หมั่นทบทวนบ่อยครั้ง ย่อมทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งนั้น ๆ ได้นาน

4. การได้รับรางวัลและการลงโทษ ย่อมมีผลต่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น ในบางครั้งการได้รับรางวัลย่อมทำให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ ในขณะที่เดียวกันเมื่อผู้เรียนถูกลงโทษย่อมจะเรียนรู้ในการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่จะก่อให้เกิดการถูกลงโทษได้

5. การรู้ผลของการเรียน เมื่อผู้เรียนรู้ผลของการเรียน ย่อมทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสปรับตัวต่อการเรียน ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

3.4 การจัดการเรียนรู้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้ควรเป็นแบบบูรณาการและพัฒนาการในตัวผู้เรียนอย่างสมบูรณ์ นักการศึกษาได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ (2556: 129-130) ได้เสนอแนะการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ หรือรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
2. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ หรือได้รับผิดชอบการเรียนรู้ตามความสามารถและความสนใจ
3. การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลึกซึ้ง
4. การเรียนรู้เกิดได้จากแหล่งความรู้และกระบวนการเรียนที่หลากหลาย ผู้เรียนจะได้มีโอกาสเลือกที่จะเรียนรู้ด้วยกระบวนการใดและจากแหล่งใด
5. ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้จัดการเรียนรู้ ผู้อำนวยการเรียน ผู้อำนวยความสะดวก และเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่าที่ผู้เรียนสามารถมาขอคำปรึกษาได้

พิศนา เขมมณี (2555: 120) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้นำส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2544: 139) สรุปลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่า มีดังนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง
3. ผู้เรียนมีโอกาสคิดอย่างสร้างสรรค์
4. ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระ
5. ผู้เรียนได้เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
6. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริงและได้รับประสบการณ์ตรง
7. ผู้เรียนได้ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้
8. ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น หรือได้ทำงานเป็นกลุ่ม
9. ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงได้ดี ควรเป็นการตื่นตัวที่เป็นไปอย่างรอบด้านทั้งทางด้านกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ เพราะการพัฒนาทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวเป็นกระบวนการที่ช่วยนำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ที่แท้จริง โดยครู/ผู้สอนจะจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ได้ ต้องมีการดำเนินการที่สำคัญ ๆ 2 ประการคือ

1. ครูต้องคิดจัดเตรียมกิจกรรม/ประสบการณ์ที่จะเอื้อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว และได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรลดบทบาทของตนเองลงและเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวก/ช่วยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

จึงพอสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการจัดการเรียนรู้ควรเป็นแบบบูรณาการและพัฒนาการในตัวผู้เรียนอย่างสมบูรณ์

3.5 ทฤษฎีการเรียนรู้

ทศนา แคมมณี (2555: 50-72, 178-215) กล่าวถึงทฤษฎีต่าง ๆ จะถือว่าเป็นทฤษฎีได้จะต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย 3 ประการคือ 1) จะต้องสามารถอธิบายความจริงหลักของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 2) จะต้องสามารถนิรนัยความจริงหลักนั้นออกมาเป็นกฎหรือความจริงอื่น ๆ ได้ และ 3) จะต้องสามารถทำนายปรากฏการณ์นั้นได้ ซึ่งทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางประกอบการวิจัยมีดังนี้

3.5.1 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม

นักคิดในกลุ่มนี้มองธรรมชาติของมนุษย์ในลักษณะที่เป็นกลางคือไม่ดีไม่เลว การกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการสนองตอบต่อสิ่งเร้า การเรียนรู้เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองกลุ่มพฤติกรรมนิยมให้ความสนใจกับพฤติกรรมมาก เพราะพฤติกรรมเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัด สามารถวัดได้และทดสอบได้ มีนักคิดสำคัญดังนี้

ธอร์นไดค์ (Thorndike) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับ การตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบบุคคลจะมีการลองผิดลองถูกปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วบุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ (Hergenhahn and Olsan, 1993: 56-57) มีหลักการศึกษาดังนี้

1. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนแบบลองผิดลองถูกบ้าง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหา จดจำการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความภาคภูมิใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของกลุ่มผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องกระทำก่อนสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น การเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้พื้นฐาน เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

3. หากต้องการให้นักเรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วให้ฝึกฝนโดยการกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ แต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้ว ควรให้ผู้เรียนฝึกนำการเรียนรู้ไปใช้บ่อย ๆ

5. การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจ จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ พาฟลอฟ (Pavlov) เชื่อว่าการเรียนรู้ของสิ่งมีชีวิตเกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งที่ย่างเงื่อนไข หลักการศึกษาตามแนวคิดนี้คือ

1. การนำความต้องการตามธรรมชาติของผู้เรียนมาใช้เป็นสิ่งเร้า สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้ดี เช่น ถ้าเด็กชอบเล่นตุ๊กตาสัตว์ ครูควรสอนให้เด็กอ่านและเขียนชื่อสัตว์ต่าง ๆ โดยให้ตุ๊กตา สัตว์เป็นรางวัล

2. การจะสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใด อาจใช้วิธีเสนอสิ่งที่จะสอนไปพร้อม ๆ กับ สิ่งเร้าที่ผู้เรียนชอบตามธรรมชาติ เช่น ครูรู้ว่าเด็กชอบฟังนิทาน ครูจึงให้เด็กเขียนคำศัพท์ที่ใช้ในนิทานนั้น ไปพร้อม ๆ กับการเล่านิทาน

3. การนำเรื่องที่เคยสอนไปแล้วมาสอนใหม่ สามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามที่ต้องการได้

4. การจัดกิจกรรมการเรียนให้ต่อเนื่องและมีลักษณะคล้ายคลึงกัน สามารถช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เพราะมีการถ่ายโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่

5. การเสนอสิ่งเร้าให้ชัดเจนในการสอน จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และตอบ สอนได้ชัดเจนขึ้น

6. หากต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใด ควรมีการใช้สิ่งเร้าหลายแบบ แต่ต้องมีสิ่งเร้าที่ มีการตอบสนองโดยไม่มีเงื่อนไขควบคู่อยู่ด้วย

กัทธรี (Guthrie) เชื่อว่าพฤติกรรมที่กระทำซ้ำนั้น ไม่ใช่เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับ การตอบสนอง แต่เกิดจากการที่กลุ่มสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมแบบเก่านั้นกลับมาอีก การเรียนรู้เกิดขึ้น ได้แม้เพียงครั้งเดียวก็นับว่าเรียนรู้ได้แล้ว หากการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์แล้วในสภาพการณ์ใด สภาพการณ์หนึ่ง เมื่อมีสภาพการณ์ใหม่เกิดขึ้นอีก บุคคลจะกระทำเหมือนที่เคยได้กระทำในครั้งสุดท้ายที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้นั้นไม่ว่าจะผิดหรือถูก และการเรียนรู้เกิดจากการตั้งใจมากกว่าการเสริมแรง หลักการ จัดการศึกษาตามแนวคิดนี้คือ

1. ขณะสอนครูควรสังเกตการกระทำหรือการเคลื่อนไหวของนักเรียนที่กำลังเกี่ยวข้องกับ สิ่งเร้าใด ถ้าครูให้สิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวนั้นน้อยกว่าก็จะไม่สามารถเปลี่ยนการกระทำของเด็ก ได้

2. ในการสอนควรวิเคราะห์งานออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสอนส่วนย่อยเหล่านั้นให้เด็ก สามารถตอบสนองอย่างถูกต้องจริง ๆ หรือได้รับการเรียนรู้ที่ถูกต้องในทุก ๆ หน่วย

3. ในการจบบทเรียน ไม่ควรปล่อยให้เด็กเรียนจบการเรียนรู้โดยได้รับคำตอบผิด ๆ หรือแสดง อากัปการตอบสนองผิด ๆ เพราะเขาจะเก็บการกระทำครั้งสุดท้ายไว้ในความทรงจำ ใช้เป็นแบบแผนในการ ทำจนเป็นนิสัย

4. การสร้างแรงจูงใจให้เกิดกับผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ในการสอนจึงควรมีการจูงใจผู้เรียน

3.5.2 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยม

นักคิดกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการทางปัญญาหรือความคิด โดยเริ่มขยายขอบเขตความคิดที่เน้นทางด้านพฤติกรรมออกไปสู่กระบวนการทางความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการภายในของสมอง นักคิดกลุ่มนี้เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ไม่ใช่เรื่องของพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเพียงเท่านั้น การเรียนรู้ของมนุษย์มีความซับซ้อนยิ่งไปกว่านั้น การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการสะสมข้อมูล การสร้างความหมาย และความสัมพันธ์ของข้อมูลและการดึงข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการแก้ปัญหาต่าง ๆ การเรียนรู้เป็นกระบวนการ ทางสติปัญญาของมนุษย์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเอง มีนักคิดสำคัญดังนี้

เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin) เชื่อว่าพฤติกรรมของคนมีทิศทาง สิ่งใดอยู่ในความสนใจและความต้องการของตนจะมีพลังเป็นบวก สิ่งที้นอกเหนือจากความสนใจจะมีพลังงานเป็นลบใน ขณะใดขณะหนึ่งคนทุกคนจะมี "โลก" ของตน ซึ่งจะประกอบไปด้วยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อันได้แก่ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยาได้แก่ แรงขับ แรงจูงใจ ความสนใจ และการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีแรงจูงใจหรือแรงขับที่จะกระทำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตนต้องการ หลักการจัดการศึกษามีดังนี้

1. การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จำเป็นต้องอาศัยการทำความเข้าใจ "โลก" ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายและความต้องการอะไร อะไรเป็นพลังบวก และอะไรเป็นพลังลบของเขา และพยายามจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมที่จะช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมาย

2. การจัดการเรียนรู้ให้เข้าไปอยู่ใน "โลก" ของผู้เรียน โดยการจัดสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและจิตวิทยาให้ดึงดูดความสนใจ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน

3. การสร้างแรงจูงใจ และ/หรือแรงขับที่จะนำไปสู่ทิศทางหรือจุดมุ่งหมายที่ต้องการเป็นสิ่งจำเป็นในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ทอลแมน (Tolman) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการใช้เครื่องหมายเป็นตัวชี้ทางให้แสดงพฤติกรรมไปสู่จุดหมายปลายทาง ผู้เรียนมีความสามารถที่จะปรับการเรียนรู้ของตนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป จะไม่กระทำซ้ำ ๆ ในทางที่ไม่สามารถสนองความต้องการหรือวัตถุประสงค์ของตน หลักการจัดการศึกษามีดังนี้

1. การสร้างแรงขับ และ/หรือแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จะกระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามไปให้ถึงจุดหมายที่ต้องการ

2. ในการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายใด ๆ นั้น ครูควรให้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นเครื่องชี้ทางควบคู่ไปด้วย

3. การปรับเปลี่ยนสถานการณ์การเรียนรู้ สามารถช่วยให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนได้

4. การเรียนรู้บางอย่างอาจยังไม่สามารถแสดงออกได้ในทันที การใช้วิธีทดสอบหลาย ๆ วิธี ทดสอบบ่อย ๆ หรือติดตามผลระยะยาว จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในลักษณะนี้

เพียเจต์ (Piaget) อธิบายว่าการเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญาซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งเพราะจะทำให้เกิดผลเสียกับเด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น มีหลักการจัดการศึกษา

1. ในการพัฒนาเด็ก ควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก และจัดประสบการณ์ให้เด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการนั้น ไม่ควรบังคับให้เด็กเรียนในสิ่งที่ยังไม่พร้อม หรือยากเกินพัฒนาการตามวัยของตน เพราะจะก่อให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีได้
2. การให้ความสนใจและสังเกตเด็กอย่างใกล้ชิด จะช่วยให้ได้ทราบลักษณะเฉพาะตัวของเด็ก
3. ในการสอนเด็กเล็ก ๆ เด็กจะรับรู้ส่วนรวมได้ดีกว่าส่วนย่อย ดังนั้นครูจึงควรสอนภาพรวมก่อนแล้วจึงแยกสอนทีละส่วน
4. ในการสอนสิ่งใดให้กับเด็ก ควรเริ่มจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อนแล้วจึงเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่า การทำเช่นนี้จะช่วยให้กระบวนการ ซึมซับและจัดระบบความรู้ของเด็กเป็นไปด้วยดี

5. การเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมาก ๆ ช่วยให้เด็กดูซึมข้อมูลเข้าสู่โครงสร้างทางสติปัญญาของเด็ก อันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก

บรูเนอร์ (Bruner) สนใจศึกษาเรื่องของการพัฒนาการทางสติปัญญาต่อเนื่องจากเพียเจต์ เชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจ และการเรียนรู้เกิดจากการค้นพบด้วยตนเอง การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก การคิดแบบหยั่งรู้เป็นการคิดหาเหตุผลอย่างอิสระ ที่สามารถช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ ทฤษฎีพัฒนาการของมนุษย์แบ่งเป็น 3 ขั้นคือ 1) ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ คือขั้นของการเรียนรู้ใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่าง ๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ 2) ขั้นการเรียนรู้จากความคิด เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างโมโนภาพขึ้น ในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพแทนของจริงได้ 3) ขั้นเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม เป็นขั้นการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมได้ และการเรียนรู้เกิดได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอด หรือสามารถจัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีหลักการจัดการศึกษา

1. กระบวนการค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ดีมีความหมายสำหรับผู้เรียน
2. การวิเคราะห์และจัดโครงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสม เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำก่อนสอน
3. การจัดหลักสูตรแบบเกลียวช่วยให้สามารถสอนเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดเดียวกันแก่ผู้เรียนทุกวัยได้ โดยต้องจัดเนื้อหาความคิดรวบยอดและวิธีสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน
4. ในการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระให้มาก เพื่อช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

5. การสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน
6. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นการพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
7. การสอนความคิดรวบยอดให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น
8. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

กานเย (Gagne) เป็นนักจิตวิทยาและนักการศึกษาในกลุ่มผสมผสานระหว่างพฤติกรรมนิยมและพุทธินิยม เขาจัดประเภทของการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นจากง่ายไปหายากไว้ 8 ประเภท คือ 1) การเรียนรู้สัญญาณ 2) การเรียนรู้สิ่งเร้า-การตอบสนอง 3) การเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง 4) การเชื่อมโยงทางภาษา 5) การเรียนรู้ความแตกต่าง 6) การเรียนรู้ความคิดรวบยอด 7) การเรียนรู้กฎ และ 8) การเรียนรู้การแก้ปัญหา มีหลักการจัดการศึกษาดังนี้

1. รูปแบบการสอนอย่างเป็นระบบจะเป็นการเชื่อมโยงการจัดสภาพการเรียนการสอน อันเป็นสภาวะภายนอกตัวผู้เรียนให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมองของเรา

2. ในการจัดระบบการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้นั้น ได้เสนอระบบการสอน 9 ชั้น ดังนี้

- ชั้นที่ 1 สร้างความสนใจ
- ชั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์
- ชั้นที่ 3 กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมที่จำเป็น
- ชั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่
- ชั้นที่ 5 ให้แนวทางการเรียนรู้
- ชั้นที่ 6 ให้ลงมือปฏิบัติ
- ชั้นที่ 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับ
- ชั้นที่ 8 ประเมินพฤติกรรมการเรียนตามจุดประสงค์
- ชั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้

3.5.3 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม

นักคิดกลุ่มนี้ให้ความสำคัญของความเป็นมนุษย์และมองมนุษย์ว่ามีคุณค่า มีความดีงาม มีความสามารถ มีความต้องการ และมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาศักยภาพของตน หากบุคคลได้รับอิสรภาพและเสรีภาพ มนุษย์จะพยายามพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีนักคิดสำคัญดังนี้

โนลส์ (Knowles) เชื่อว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการภายใน อยู่ในความควบคุมของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนจะนำประสบการณ์ความรู้ ทักษะและค่านิยมต่าง ๆ มาสู่การเรียนรู้ของตน มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีหากมีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ตนต้องการและด้วยวิธีที่ตนพอใจ มนุษย์ทุกคนมีลักษณะเฉพาะตนควรได้รับการส่งเสริมในความเป็นเอกลักษณ์บุคคลของตน และมนุษย์เป็นผู้มีความสามารถและเสรีภาพที่จะตัดสินใจ และเลือกกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ตนพอใจ และรับผิดชอบในผลของการกระทำนั้น มีหลักการจัดการศึกษาดังนี้

1. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน รับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
2. ในกระบวนการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยมต่าง ๆ ของตน เข้ามาใช้ในการทำความเข้าใจสิ่งใหม่ ประสบการณ์ใหม่
3. ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกสิ่งที่เรียน และวิธีเรียนด้วยตนเอง
4. ในกระบวนการเรียนการสอน ครูควรมีความเข้าใจและส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณสมบัติเฉพาะตน ไม่ควรปิดกั้นเพียงเพราะผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน
5. ในกระบวนการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจด้วยตัวเอง ลงมือกระทำ และยอมรับผลการตัดสินใจหรือการกระทำนั้น

รอเจอร์ (Roger) เชื่อว่ามนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดี หากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลาย และเป็นอิสระ การจัดบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ และเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยครูใช้วิธีการสอนแบบชี้แนะ และทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และการเรียนรู้จะเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ มีหลักการจัดการศึกษาดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้อบอุ่น ปลอดภัย ไม่น่าหวาดกลัว น่าไว้วางใจจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
2. ผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพและแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองอยู่แล้ว ครูจึงควรสอนแบบชี้แนะ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้นำในการเรียนรู้ของตน และคอยช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนอย่างสะดวกจนบรรลุผล
3. ในการจัดการเรียนการสอน ควรเน้นการเรียนรู้กระบวนการเป็นสำคัญ เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่บุคคลใช้ในการดำรงชีวิตและแสวงหาความรู้ต่อไป

3.5.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักการศึกษาไทย

สิปปนนท์ เกตุทัต (2543: 2-8) มีแนวคิดว่าการศึกษาคือกระบวนการในการเรียนรู้ชีวิต ชีวิตทุกชีวิตประสงค์จะมีความสุขและลดความทุกข์ ชีวิตจะมีสุขได้ต้องเรียนรู้ซึ่งในทัศนะของท่าน ชีวิตควรต้องเรียนรู้ความจริง คือ ธรรมชาติและวิทยาศาสตร์ เพื่อเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตนภายในธรรมชาติแวดล้อมและพึ่งพาอาศัยกันในวิถีชีวิต ชีวิตควรเรียนรู้เรื่องความเป็นธรรม คือ ศาสนา เพื่อเรียนรู้ที่จะมีความสุข เรียนรู้ที่จะลดความทุกข์ เพื่อให้เกิดปัญญาและสามารถแสวงหาความพอดีระหว่างปัญญาและศรัทธา ชีวิตควรเรียนรู้เรื่องทางสังคมศาสตร์ เพื่อเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ ชีวิตที่ดีเป็นชีวิตที่ต้องการมีการเรียนรู้นอกจากการมีสัญชาติญาณ และมีการเรียนรู้ตลอดเวลา ตลอดชีวิต ชีวิตที่มีการเรียนรู้จะมีลักษณะขยายขอบเขตกว้างออกไปเรื่อย ๆ ชีวิตที่มีการเรียนรู้จึงเป็นชีวิตที่มุ่งสู่ความสุขและความสมบูรณ์ของชีวิต และการเรียนรู้ต้องเป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ

ทิศนา ขัมมณี (2555: 282-284) ได้เสนอรูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ “โมเดลชิปปา” (CIPPA Model) เป็นรูปแบบการประสาน 5 แนวคิดได้แก่ 1) แนวคิดการสร้างความรู้ 2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ และ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนตามหลักชิปปาสามารถใช้วิธีการ และกระบวนการที่หลากหลาย รูปแบบหนึ่งที่ผู้คิดได้นำเสนอและทดลองใช้แล้วได้ผลดี มี 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ เป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่น และได้ความรู้ความเข้าใจจากผู้อื่นไปพร้อมกัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ เป็นขั้นการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้ใหม่และความรู้เดิม และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงาน การสร้างความรู้ตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2559: 15-17) ได้ประยุกต์และเสนอรูปแบบการเรียนการสอนตามปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ (CCPR Model) โดยกำหนดว่าเด็กไทยจะต้องเรียนอย่างน้อย 4 อย่าง คือ 1) เรียนความรู้ทั่วโลกและภูมิปัญญาหลักของไทย 2) ต้องให้ศึกษาทางเลือกของสังคมไทยและของโลก 3) ต้องเรียนความรู้หลักของไทยแล้วต้องเรียนนวัตกรรมวิเคราะห้ใหม่ของโลก และ 4) ต้องให้เรียนรู้กระบวนการที่จะหาความรู้ใหม่ ซึ่งวิธีการจัดการเรียนการสอนในแนวนี้จะใช้ผลของการสอนเป็นหลักประกัน เพราะในอนาคตสังคมไทยจะมีปฏิภรียาในเชิงของการเรียกร้องผลของการศึกษามากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีแนวคิดที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ที่มีความสอดคล้องกัน 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 การจัดการเรียนรู้แบบ Criticality-Based โดยเน้นการคิดวิเคราะห์วิจารณ์เป็นหลัก หลักคิดนี้เกิดจากความเป็นสังคมผู้บริโภค เด็กไทยและคนไทยจึงซื้อกินใช้อย่างไม่ไตร่ตรอง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสอนให้เด็กรู้จักวิเคราะห์ เลือกและมั่นใจในตนเองว่าที่เราจะซื้อจะกินจะใช้นั้น มีเหตุมีผลสมควรแล้วหรือไม่ วิธีจัดการเรียนการสอน ได้แก่ วิเคราะห์ปัญหารายบุคคล การแลกเปลี่ยนความเห็น การทบทวนตนเอง/ประเมิน และการเป็นตัวของตัวเอง

ประการที่ 2 การจัดการเรียนรู้แบบ Creativity-Based เน้นการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนคิดอะไรใหม่ๆ มีมุมมองใหม่ ให้ทางเลือกที่เพิ่มขึ้นกับกิจกรรมต่างๆ ให้ฝึกการทำงานใหม่เพิ่มเติมจนแน่ใจในทักษะการคิดใหม่ได้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน วิธีจัดการเรียนการสอน ได้แก่ มองใหม่/เสนอใหม่/คิดใหม่ ให้ทางเลือก/เพิ่ม/ลด ต่อยอด/เสริม/เพิ่ม และลองแล้วลองอีกให้แน่ใจ

ประการที่ 3 การจัดการเรียนรู้แบบ Productivity-Based เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้สร้างผลงาน(Product) ขึ้นมาจากแนวคิดใหม่ที่ได้เริ่มไว้แล้ว แสวงหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลงาน แล้วประเมินตรวจสอบจนแน่ใจในคุณภาพสิ่งที่คิด วิธีการเรียนการสอน ได้แก่ วางเป้าหมายที่ผลงาน แสวงหาวิธีการต่างๆ ให้ได้งาน ทดสอบ/ประเมินคุณภาพ และปรับเปลี่ยน/สวดส่อง

ประการที่ 4 การจัดการเรียนรู้แบบ Responsibility-Based เป็นเรื่องของความรับผิดชอบคือ เรื่องของคุณธรรม จริยธรรมถึงความเสียสละต่อสังคม ซึ่งคนไทยต้องเน้นมากทั้งในด้านการสอน การฝึก การให้ทำตาม และการทำตามแบบอย่างที่ดีจนติดเป็นนิสัย วิธีการเรียนการสอน ได้แก่ ปลูกฝังในทุก ระบบ นำตัวเองสู่สาธารณะ/สังคม ดู/ทดสอบ/รูปแบบตัวอย่าง และย้ำ/ซ้ำ/ทวนความดีงาม

กล่าวโดยสรุปได้ว่าแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จัดแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มพฤติกรรมนิยมเป็นกลุ่มที่มองว่า การกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการสนองตอบต่อสิ่งเร้า การเรียนรู้เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่าง สิ่งเร้าและการตอบสนอง กลุ่มพฤติกรรมนิยมให้ความสนใจกับพฤติกรรมมาก นักคิดกลุ่มนี้คือ ธอร์นไคค์ พาฟลอฟ และกัทธรี กลุ่มที่สองกลุ่มพุทธินิยมเป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการทางปัญญา ความคิด โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ไม่ใช่เรื่องของพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเพียงเท่านั้น การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการสะสมข้อมูล การสร้างความหมาย และความสัมพันธ์ของข้อมูล และการดึงข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการแก้ปัญหาต่าง ๆ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของมนุษย์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเอง นักคิดกลุ่มนี้คือ เคิร์ท เลวิน ทอลแมน เพียเจต์ บรุนเนอร์ และกานเย กลุ่มที่สามกลุ่มมนุษย์นิยมกลุ่มนี้ให้ความสำคัญของความเป็นมนุษย์ และมองมนุษย์ว่ามีคุณค่า มีความดีงาม มีความสามารถ มีความต้องการ และมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาศักยภาพของตน หากบุคคลได้รับอิสรภาพและเสรีภาพ มนุษย์จะพยายามพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ นักคิดกลุ่มนี้คือ โนลส์ และรอเจอร์ โดยผู้วิจัยนำวิธีการจัดการเรียนการสอนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ (CCPR Model) มาปรับใช้ในกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ

4. การออกแบบการจัดการเรียนการสอน

การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการของการกำหนดและสร้าง สถานการณ์แวดล้อมที่เฉพาะเจาะจงที่ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ต้องการ (Merrill.M.David. 1971: 1) องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียน การสอนประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ มีดังนี้

4.1 การจูงใจ

การจูงใจเป็นการแสดงพฤติกรรมหลายอย่างของมนุษย์มีสาเหตุเนื่องมาจากแรงจูงใจ โดยแรงจูงใจเป็น ภาวะที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา และแรงจูงใจนี้ยังทำให้มนุษย์แสดง พฤติกรรมที่แตกต่างกันอีกด้วย

4.1.1 ความหมายของการจูงใจ

อารี พันธมณี (2546: 269) กล่าวถึงการจูงใจว่าหมายถึง การนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจมาผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายหรือเงื่อนไขที่ต้องการปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาอาจจะเป็นเครื่องล่อ รางวัล การลงโทษ การทำให้เกิดการตื่นตัว รวมทั้งทำให้เกิดความคาดหวัง เป็นต้น ราชบัณฑิตยสถาน (2555: 269) ให้ความหมายของการจูงใจว่าหมายถึง กระบวนการกระตุ้นความคิด ความรู้สึก ความพยายาม ด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมาย ลักษณะ สรีวิวัฒน์ (2557: 217) กล่าวถึงการจูงใจว่าหมายถึง การสร้างสภาวะอันเกิดจากความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่แสดงออกด้วยพฤติกรรมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และความสามารถจนเกิดเป็นทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ กรรณิการ์ ฉกแสงรัตน์ (2557: 67) กล่าวถึงการจูงใจว่าหมายถึง การกระทำเพื่อให้คนแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยการกระทำนั้นเป็นการใช้สิ่งหนึ่งสิ่งใดผลักดันจากภายนอก เรียกว่าสิ่งจูงใจ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่จับต้องได้หรือจับต้องไม่ได้ และสิ่งนั้นจะต้องตรงกับความต้องการของบุคคลนั้น สรุปได้ว่าการจูงใจเป็นเทคนิคหรือวิธีการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจมาช่วยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมให้เกิดขึ้นอย่างมีทิศทางเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัจจัยที่นำมาใช้อาจเป็นรางวัล การลงโทษ หรือการกระตุ้นด้วยวิธีการที่จะทำให้เกิดความตื่นตัว เกิดความคาดหวัง หรือเกิดเป็นความต้องการที่จะกระทำการในสิ่งต่าง ๆ จนเกิดเป็นทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ

4.1.2 เทคนิคการจูงใจ

อารี พันธมณี (2546: 288-290) กล่าวถึงเทคนิคที่ครูสามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่เด็กในการเรียนได้ดังนี้

1. การชมเชยและการตำหนิ
2. การทดสอบบ่อยครั้ง
3. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
4. มีวิธีการที่แปลกใหม่
5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมาย
6. ตัวอย่างจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและคาดไม่ถึง
7. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน
8. เกมและการเล่นละคร
9. สถานการณ์ที่ทำให้นักเรียนไม่พึงปรารถนา

ชูศักดิ์ เจนประโคน (2557: 158) กล่าวถึงเทคนิคการจูงใจให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานดำเนินการได้ดังนี้

1. การให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแผนงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ
2. การให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าเขาควรจะได้รับในสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานคุ้มค่างับเวลาและแรงงานที่เขาเสียไปหรือไม่
3. การให้ทุกคนในองค์กรได้รับการยกย่อง ในผลสำเร็จของการทำงานร่วมกัน
4. การวัดผลหรือประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร จะต้องมีความยุติธรรมมีความชัดเจนและมีมาตรฐานที่แน่นอน โดยสามารถชี้แจงและอธิบายเหตุผลแก่บุคคลในองค์กรได้

5. การมอบหมายงานให้ทำ ควรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบของพนักงานและควรจะกำหนดไว้ให้ชัดเจน ถูกต้อง แน่นนอนและสามารถปฏิบัติได้

6. ลักษณะของงานและการปฏิบัติงาน ควรให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

7. การสร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดี ให้เกิดขึ้นระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในองค์กร หรือหน่วยงานได้อย่างราบรื่นและเรียบร้อย

กรรณิการ์ เอกแสงรัตน์ (2557: 226-230) กล่าวถึงเทคนิคการสร้างเสริมแรงจูงใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ บรรยากาศในการเรียน วิธีการสอนของครู ลักษณะอารมณ์และบุคลิกภาพของครู เนื้อหาสาระที่เรียน ความต้องการ เป้าหมาย ความสนใจ และแรงกดดันต่าง ๆ ในตัวผู้เรียน การสร้างแรงจูงใจสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ครูสร้างความเชื่อมั่นและการคาดหวังเชิงบวกในการเรียนให้แก่นักเรียน

1.1 ให้เด็กเริ่มเรียนในเนื้อหาที่ใกล้ตัวและมีความยากในระดับที่เขาสามารถทำได้ แล้วจึงค่อย ๆ เลื่อนไปเรียนเนื้อหาที่มีความยากและซับซ้อนมากขึ้น

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้ชัดเจนและแน่ใจว่าสามารถจัดการเรียนการสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายนั้นได้ ในบทเรียนแต่ละบทครูควรกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้อย่างชัดเจน

1.3 เน้นการเปรียบเทียบกับตนเองมากกว่าการเปรียบเทียบกับผู้อื่นโดยครูควรแจ้งให้นักเรียนรู้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) หรือให้นักเรียนทราบผลงานของเขา เพื่อให้รู้ว่าสิ่งที่เขาทำไปนั้นถูกผิดอย่างไร โดยต้องแจ้งผลให้ทราบก่อนเรียนเนื้อหาต่อไป

1.4 สื่อสารให้เด็กนักเรียนทราบว่าความสามารถในการเรียนเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ ครูควรชี้ให้เห็นว่าความสามารถทางวิชาการนั้นสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ ถ้าหากใช้ความพยายามหรือความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้น คนที่คำนวณไม่เก่งสามารถจะมีทักษะเพิ่มขึ้นถ้าหากได้ฝึกทำบ่อย ๆ

1.5 เสนอแม่แบบหรือแบบฉบับที่ดีแก่นักเรียน เด็กที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะรู้สึกว่าจะไม่ยอมทำอะไรเพราะกลัวผิดพลาด ครูอาจเล่าให้เด็กเห็นถึงพฤติกรรมของตัวเองว่า เคยทำอะไรผิดพลาดมาบ้างเหมือนกันก่อนจะทำได้สำเร็จ เพื่อเน้นให้เด็กเห็นว่าการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างราบรื่นโดยไม่มีผิดพลาด

2. การให้เด็กได้เห็นคุณค่าสิ่งที่เรียน ครูสามารถช่วยให้เด็กเห็นคุณค่าสิ่งที่เรียนได้โดยใช้ทั้งสิ่งจูงใจภายใน อันได้แก่ การเสนอเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก และสิ่งจูงใจภายนอกที่อาจอยู่ในรูปรางวัลหรือสิ่งตอบแทนอย่างอื่นเช่น การพูดชมเชย สำหรับแนวทางการช่วยให้เด็กเห็นคุณค่าได้แก่

2.1 ครูควรเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก อาจเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา ดนตรี เหตุการณ์ปัจจุบัน หรืองานอดิเรกอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ครูต้องแน่ใจว่าเด็กสนใจกิจกรรมนั้น ๆ

2.2 ครูควรกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ซึ่งอาจทำโดยสร้างสถานการณ์ให้เกิดความรู้สึกรังเกียจหรือขัดแย้งขึ้น แล้วให้เด็กคิดหาข้อยุติระหว่างข้อเท็จจริงกับสิ่งที่เขาเชื่อ โดยหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบเหตุผล ข้อมูลเหล่านี้ทำให้เด็กได้ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลโดยใช้วิธีการอภิปราย

ระหว่างเด็กด้วยกัน เป็นการกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น เกิดการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ และจะได้คำตอบที่ถูกต้องของทุกคำถาม

2.3 ครูควรทำบทเรียนให้สนุก อาจทำโดยให้เด็กได้แสดงออกด้วยบทบาทสมมุติ หรือแสดงละคร ถ้าเป็นเด็กเล็กอาจให้แสดงประกอบนิทาน เด็กโตควรจัดกิจกรรมกลุ่มด้วยการระดมสมอง ช่วยกันวิเคราะห์ การทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวทั้งกายและสมองทำให้เกิดความสนุกในบทเรียนและการเรียนรู้ได้

2.4 การสอนเนื้อหาที่แปลกใหม่และวิธีการที่หลากหลาย การสอนเนื้อหาที่จะให้นักเรียนสนใจควรเป็นเรื่องแปลกใหม่ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและต้องมีสื่อการสอนที่เหมาะสมด้วย

2.5 การเน้นให้นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาที่เรียนในปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตในอนาคตอย่างไร และการเน้นสิ่งที่เรียนว่ามีคุณค่าต่อเขาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการและการมุ่งหวังอนาคตของเขาด้วย

2.6 การเตรียมรางวัลสำหรับเด็กนักเรียน การให้รางวัลเป็นการเสริมแรงภายนอกเป็นวิธีหนึ่งที่มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจแก่เด็กค่อนข้างมากแต่ต้องแน่ใจว่าการให้รางวัลนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของสิ่งที่ควรได้รับ

3. การช่วยให้เด็กเกิดความใส่ใจในสิ่งที่เรียน มีวิธีการดังนี้

3.1 ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ตอบสนองให้มาก อาจอยู่ในรูปของการตอบคำถาม การให้ออกมารายงานหน้าชั้น หรือแสดงความเห็นอย่างอิสระ

3.2 เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมจนสำเร็จเขาจะมีความมุ่งมั่นและมีความใส่ใจในงานมากขึ้น บางครั้งเด็กอาจทำได้ไม่สำเร็จตามเวลาที่ครูกำหนดก็ควรขยายเวลาให้ เปิดโอกาสให้เขาชื่นชมความสำเร็จของงานด้วย

3.3 หลีกเลี่ยงการให้ความสำคัญของคะแนนและไม่เน้นการแข่งขัน ครูควรเน้นให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน หรือความก้าวหน้าของความสามารถของเขาเองมากกว่าคะแนนที่ได้รับ นอกจากนี้ครูไม่ควรเน้นกิจกรรมที่มีการแข่งขันระหว่างบุคคล แต่ควรเน้นให้เขาแข่งกับตัวเองเพราะโอกาสชนะตัวเองมีสูงกว่าชนะผู้อื่น

3.4 สำหรับงานยากครูควรใช้เวลาในการทำงานเพิ่มมากขึ้นกว่าการใช้วิธีลดความยากของงาน แรงจูงใจในการทำงานของเด็กจะลดลง เนื่องจากความสามารถในตัวเด็กจะได้อีกต่อเมื่อได้คิดหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นครูควรให้เด็กได้ทำงานที่มีความยากค่อนข้างสูง และถ้างานนั้น ทำท่ายเด็กและเขาอยากทำก็ควรให้เวลาในการทำงานนั้นเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับครูให้การช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจแทนที่จะลดระดับความยากลง

3.5 เสนอแม่แบบที่ดีให้แก่เด็ก แม่แบบที่ดีอาจเป็นตัวบุคคล เช่น บุคคลที่เด็กศรัทธา ด้วยการให้ดึงความสามารถในการเอาชนะความยากลำบากที่แม่แบบเหล่านั้นใช้และประสบผลสำเร็จได้

3.6 สอนกลวิธีการเรียนที่ดีให้แก่เด็กนักเรียน ครูอาจหาเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้จำได้เร็วและคงทน หรือการเดาความหมายของคำศัพท์ยากโดยแสดงให้เห็นดูพร้อมตัวอย่าง

กล่าวโดยสรุปได้ว่าเทคนิคการจูงใจครูสามารถทำได้หลายวิธีให้เกิดแก่เด็กในการเรียน ได้แก่ การชมเชยและการตำหนิ การทดสอบบ่อยครั้ง การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้วิธีการที่แปลกใหม่ ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมาย ตัวอย่างจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและคาดไม่ถึง เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน เกมและการเล่นละคร และสถานการณ์ที่ทำให้นักเรียนไม่พึงปรารถนา ซึ่งการสร้าง

แรงจูงใจครูควรสร้างความเชื่อมั่นและการคาดหวังเชิงบวกในการเรียนให้แก่นักเรียน ให้เด็กได้เห็นคุณค่า
สิ่งที่เรียน และช่วยให้เด็กเกิดความใส่ใจในสิ่งที่เรียน

4.1.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ

อารี พันธมณี (2546: 282-286) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจว่า แรงจูงใจมีผลต่อ
พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะการที่บุคคลเกิดแรงจูงใจในการทำพฤติกรรม ย่อมทำให้
พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าบุคคลที่ไม่เกิด
แรงจูงใจ ซึ่งองค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ มีดังนี้

1. ธรรมชาติของแต่ละบุคคล ทุกคนจะมีธรรมชาติของตนแตกต่างกันไป หรือมีลักษณะที่เป็น
เอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย

1.1 แรงขับ แรงขับของบุคคลจัดว่าเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเกิดพฤติกรรม แรงขับ
เป็นสภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลภายในร่างกายของมนุษย์ เช่น สภาวะความต้องการอาหาร น้ำ สภาวะ
ตึงเครียด ความรู้สึกเจ็บปวด เป็นต้น เมื่อบุคคลเกิดภาวะของสมดุล จึงเกิดแรงขับขึ้นซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของ
บุคคลที่จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคล เพื่อให้สภาวะของร่างกายสมดุล แรงขับจึงเกิดขึ้นได้จากลักษณะ
2 ประการ คือ

ก. แรงขับที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ง่วงนอน เป็นต้น

ข. แรงขับที่เกิดขึ้นจากภายนอกร่างกาย เช่น ความเจ็บปวดจากสิ่งเร้าภายนอก
ความกดดันจากบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความเครียด เป็นต้น

1.2 ความวิตกกังวล ความวิตกกังวลจะมีผลต่อการเรียนรู้หรือพฤติกรรมต่าง ๆ โดย
เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มีความวิตกกังวลสูงมาก มักจะมีพฤติกรรมหรือการกระทำด้อยกว่ากลุ่มที่ไม่มี
ความวิตกกังวล ความวิตกกังวลจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล เมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มมากขึ้นย่อมจะมี
ความวิตกกังวลเพิ่มมากขึ้นด้วย

2. สถานการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละสิ่งแวดล้อมย่อมส่งผลทำ
ให้บุคคลเกิดแรงจูงใจได้แตกต่างกัน

2.1 การแข่งขัน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่มีความปรารถนาจะเอาชนะผู้อื่น หรือ
ความปรารถนาจะทำให้ตนเองมีสภาพที่ดีขึ้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นความรู้สึกที่มีความต้องการแข่งขันหรือ
เอาชนะผู้ใดผู้หนึ่ง หรือทำตัวเองให้ดีขึ้นจัดเป็นเรื่องของการแข่งขัน นั้นแสดงถึงความเกิดแรงจูงใจในการ
แสดงพฤติกรรม

2.2 ความร่วมมือ หมายถึง แรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับแรงผลักดันทางสังคม
เป็นลักษณะของการมีพฤติกรรมแบบประนีประนอมให้ความช่วยเหลือแบบเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อให้
งานหรือพฤติกรรมที่มุ่งปรารถนานั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี

2.3 การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การที่บุคคลได้มีเป้าหมายในชีวิตไว้อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่ง
มีผลทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ ในบางครั้งแม้ว่าบุคคล
จะมีการตั้งเป้าหมายไว้ก็ตาม แต่บุคคลนั้นไม่สามารถจะกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ที่ตนได้ตั้งไว้ก็ได้

2.4 การตั้งความทะเยอทะยาน เป็นการตั้งความหวังสูงไว้จะส่งผลให้เด็กมีความมุ่งมั่น
พยายาม การตั้งความหวังหรือเกิดความทะเยอทะยานจึงเป็นแรงจูงใจที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมขึ้น แต่ถ้า
บุคคลนั้นมีความทะเยอทะยานเกินความสามารถของตนก็อาจทำให้บุคคล นั้นเกิดความล้มเหลวง่าย
การตั้งระดับความทะเยอทะยานขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

2.4.1 ความยาก ถ้างานนั้นมีความยาก จนกระทั่งบุคคลไม่สามารถมองเห็นหนทางที่จะทำสำเร็จได้

2.4.2 ความง่าย งานนั้นง่ายเกินไป ทำให้ไม่มีความรู้สึกอยากทำงาน

2.4.3 ความมั่นใจ บุคคลที่ขาดความมั่นใจที่จะตั้งเป้าหมายในชีวิตหรือขาดความมั่นใจที่จะตั้งความหวังหรือความทะเยอทะยาน

2.4.4 ความมุ่งหมายต่ำ ผู้เรียนที่ตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต หรือตั้งระดับความทะเยอทะยานไว้ต่ำเกินความเป็นจริงหรือต่ำกว่าความสามารถของตน

2.4.5 คำแนะนำ บุคคลมักจะทำตามคำแนะนำอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการตั้งความหวังหรือการตั้งเป้าหมายในชีวิต

3. ความเข้มของแรงจูงใจ ลักษณะความเข้มของแรงจูงใจในแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะต่อไปนี้

3.1 การเสริมแรง หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแล้วให้มีความคงทนถาวร หรือเกิดซ้ำ ๆ การเสริมแรงมี 2 ลักษณะ คือ การเสริมแรงทางบวก และการเสริมแรงทางลบ

3.2 ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใด ๆ ได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความสนใจของบุคคล ถ้าบุคคลไม่มีความสนใจย่อมจะทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ค่อนข้างยาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ ประกอบด้วย ธรรมชาติของแต่ละบุคคลซึ่งได้แก่ แรงขับ และความวิตกกังวล สถานการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมได้แก่ การแข่งขัน ความร่วมมือ การตั้งเป้าหมาย และการตั้งความทะเยอทะยาน รวมถึงความเข้มของแรงจูงใจซึ่งได้แก่ การเสริมแรงและความสนใจ

4.1.4 ความพึงพอใจ

อารี พันธมณี (2546: 17 - 18) สรุปความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึงความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

สุดาทิพย์ บุษมมงคล (2546: 52) สรุปว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์ในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติงานทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด

กชกร เป้าสุวรรณและคณะ (2550: 32) สรุปความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ผลการแสดงผลของทัศนคติของบุคคลอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีประสบการณ์ที่มนุษย์เราได้อาจจะมากหรือน้อยก็ได้และเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นได้ทั้งบวกและลบ แต่เมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกบวกเป็นความรู้สึกพึงพอใจ แต่ถ้าสิ่งนั้นสร้างความรู้สึกผิดหวังก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางลบเป็นความรู้สึกไม่พึงพอใจ

บุญชม ศรีสะอาด (2556: 21) สรุปความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือมีทัศนคติในทางที่ดีของบุคคล ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนเองต้องการ

ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจมีหลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงที่ผู้รายงานจะนำเสนอ คือ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการเหมือนกัน แต่ความต้องการนั้นเป็นลำดับขั้น ประสาทอิศรปริดา (2546 : 310) มีความคิดเห็นถึงความต้องการของมนุษย์ตามแนวทางของมาสโลว์ ว่า ทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะต้องการอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความต้องการเป็น 5 ระดับ

1. ความต้องการทางสรีระ (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศ การหลับนอน การขับถ่าย ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) เป็นความต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากอันตรายทุกด้าน ความต้องการความมั่นคงในการทำงาน ตลอดจนความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) เป็นความต้องการความรัก อยากให้เป็นคนที่รักยอมรับจากกลุ่ม ต้องการความรักและต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่มให้ยอมรับตน เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องตน เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นได้เป็นอันดับแรก
5. ความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนเอง (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุดของหน่วยงาน ความต้องการอยากเด่นอยากดังในทางใดทางหนึ่ง

จึงพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความประทับใจ หรือการมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การกระทำของบุคคล หรือการทำงานนั้น ๆ และการสร้างความพึงพอใจตามแนวคิดทฤษฎีของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ชั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน การมุ่งใจตามทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกันไป และความต้องการในแต่ละชั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองความต้องการในลำดับนั้น ๆ

4.2 การใช้ผังมโนทัศน์

การสร้างผังมโนทัศน์เป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนและครูเห็นความหมายของสิ่งที่เรียน

4.2.1 ความหมายของผังมโนทัศน์

โนแวก และโกวิน (Novak and Gowin, 1984: 341) ให้ความหมายของผังมโนทัศน์ว่าเป็นวิธีการเรียนรู้หรือหลักการของเนื้อหาวิชา โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางมโนทัศน์ตั้งแต่ 2 มโนทัศน์ขึ้นไป ให้มีความสัมพันธ์อย่างเป็นลำดับขั้น โดยใช้คำหรือข้อความเชื่อม เพื่อให้เข้าใจง่ายและผู้เรียนจดจำได้นานคงทน การเขียนผังมโนทัศน์ให้เริ่มจากมโนทัศน์ทั่วไปไว้บนสุดและมโนทัศน์รองลดลงตามลำดับจนเป็นมโนทัศน์เฉพาะเจาะจง

4.2.2 การสร้างผังมโนทัศน์

อัลท์ (Ault) ได้เสนอแนะวิธีการสร้างผังมโนทัศน์ไว้ดังนี้ (อ้างถึงในปราณี อ่อนศรี. 2552: 43-44)

1. ขั้นเลือก เป็นการเลือกเรื่องที่จะสร้างผังมโนทัศน์ อาจจะนำมาจากตำรา สมุดจดคำบรรยายแล้วอ่านข้อความนั้นอย่างน้อย 1 ครั้ง จากนั้นจึงระบุในมโนทัศน์ที่สำคัญโดยขีดเส้นใต้คำหรือประโยคที่สำคัญ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุหรือเหตุการณ์ แล้วเขียนมโนทัศน์นั้น ๆ ลงในกระดาษแผ่นเล็กเพื่อความสะดวกในการจัดความสัมพันธ์
2. ขั้นจัดลำดับ เป็นการนำมโนทัศน์ที่สำคัญ ซึ่งได้เขียนลงในกระดาษแผ่นเล็ก แล้วนำมาจัดลำดับจากมโนทัศน์ที่กว้างไปสู่มโนทัศน์ที่รองลงมา และมโนทัศน์ที่เฉพาะเจาะจงตามลำดับ
3. ขั้นจัดกลุ่ม นำมโนทัศน์มาจัดกลุ่มเข้าด้วยกัน โดยใช้เกณฑ์ 2 ข้อ กล่าวคือ
 - 1) จัดกลุ่มมโนทัศน์ที่อยู่ในระดับเดียวกัน
 - 2) จัดกลุ่มมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
4. ขั้นจัดระบบ นำมโนทัศน์ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน มาจัดระบบตามลำดับความเกี่ยวข้อง ซึ่งในขั้นนี้ยังสามารถเปลี่ยนแปลงหรือหามโนทัศน์มาเพิ่มได้อีก
5. ขั้นเชื่อมมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นการนำมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กันมาเชื่อมโยงกัน โดยลากเส้นเชื่อมโยง และมีคำระบุความสัมพันธ์ และหลังจากที่ใส่คำเชื่อมแล้วจะสามารถอ่านได้เป็นประโยค เส้นที่เชื่อมนี้อาจเชื่อมระหว่างมโนทัศน์ในชุดเดียวกันหรือเชื่อมโยงระหว่างชุดของมโนทัศน์ก็ได้

4.2.3 วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์

1. เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ สรุปและจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ จัดเป็นระบบหรือหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า คิดเพื่อให้ได้ความรู้และสามารถสร้างความคิดรวบยอดด้วยตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างและสรุปความรู้ด้วยการจัดผังมโนทัศน์รูปแบบ ต่าง ๆ ได้
4. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม สร้างความหมายและความเข้าใจในเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เรียนรู้

กล่าวโดยสรุปได้ว่าผังมโนทัศน์ เป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนและครูเห็นความหมายของสิ่งที่เรียน เชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางมโนทัศน์ตั้งแต่ 2 มโนทัศน์ขึ้นไปให้มีความสัมพันธ์อย่างเป็นลำดับขั้น โดยใช้คำหรือข้อความเชื่อ เพื่อให้เข้าใจง่ายและผู้เรียนจดจำได้นานคงทน และมีวิธีการสร้าง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเลือก ขั้นจัดลำดับ ขั้นจัดระบบ และขั้นเชื่อมมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะจัดระบบสิ่งต่าง ๆ สามารถสร้างความคิดรวบยอดด้วยตนเอง สามารถสร้างและสรุปความรู้ด้วยการจัดผังมโนทัศน์รูปแบบต่าง ๆ ได้ รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

4.3 การถ่ายโยงการเรียนรู้

การถ่ายโยงการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ที่ความรู้เดิมที่เรียนมาส่งผลไปยังความรู้ใหม่

4.3.1 ความหมายการถ่ายโยงการเรียนรู้

อารี พันธมณี (2546: 257) ให้ความหมายของการถ่ายโยงการเรียนรู้ว่า หมายถึง การที่บุคคลได้เรียนรู้อย่างหนึ่งมาก่อน ซึ่งความรู้เดิมที่ได้เรียนรู้มา มีผลต่อการเรียนรู้ใหม่ หรือการกระทำกิจกรรมใหม่ กล่าวคือ อาจมีผลในทางบวก คือการเรียนรู้เดิม ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ใหม่ให้สะดวก รวดเร็ว หรือส่งผลในทางลบ หรือเป็นอุปสรรคขัดขวางการเรียนรู้ใหม่ล่าช้ามากขึ้น

4.3.2 หลักการถ่ายโยงการเรียนรู้

นักจิตวิทยาในกลุ่มเกสตัลท์ อธิบายถึงการถ่ายโยงการเรียนรู้ว่าจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างมีความหมาย ไม่ใช่ด้วยความจำแบบนกแก้วนกขุนทอง จึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่มีความคล้ายคลึงโดยส่วนรวม (Configuration) ซึ่งทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่อธิบายความหมายของทฤษฎีการถ่ายโยง โดยเฉพาะเกี่ยวกับการถ่ายโยงการเรียนรู้ทาง พุทธิปัญญา มีหลักการและแนวคิดที่สำคัญคือ (ปราณี อ่อนศรี. 2552: 48-49)

1. การถ่ายโยงควรจะต้องปลูกฝังความรู้ ความคิด เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นพื้นฐานที่สามารถนำไปปรับใช้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน
2. ผู้สอนควรใช้วิธีแก้ปัญหา หรือวิธีการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด และเกิดทักษะอย่างกว้างขวาง ซึ่งจะเป็นวิธีการที่ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการและหลักกิจกรรม
3. การถ่ายโยงจะเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล กิจกรรม การเรียน การสอนจึงต้องคำนึงถึงหลักการนี้ด้วย
4. การถ่ายโยงที่อาศัยสถานการณ์ที่สัมพันธ์กันระหว่างสถานการณ์เดิมและสถานการณ์ใหม่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้สะดวกขึ้น

4.3.3 การสอนเพื่อให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้

การสอนให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ในการสอนควรจะให้ให้นักเรียนทราบถึงสิ่งที่นักเรียนจะนำไปใช้ได้ในอนาคตและควรจะให้โอกาสฝึกจนจำได้ (Overlearning) เช่น การสอนเลขคูณควรจะให้ให้นักเรียนท่องสูตรคูณ จนจำได้ จะทำให้นักเรียนถ่ายโยงได้
2. การสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย หรือนักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่กับสิ่งที่มีอยู่ในโครงสร้างของปัญญา (Cognitive structure) ซึ่งอาจจะใช้วิธีของออสซูเบล การใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า (Advanced organizer) หรือ การใช้แผนที่ความคิดรวบยอด (Cognitive mapping)
3. ใช้ยุทธศาสตร์การสอนที่จะช่วยให้เกิดการถ่ายโยง
 - 1) ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ
 - 2) ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ด้วยการสังเกต
 - 3) ยุทธศาสตร์ในการคิด ทั้งการคิดแบบวิจารณ์ญาณ และการคิดแก้ปัญหา
 - 4) การใช้ปาฐกถาให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการถ่ายโยง เช่น ประโยชน์ของการถ่ายโยงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการถ่ายโยง และให้โอกาสนักเรียนฝึกหัด

4. สอนสิ่งที่ผู้เรียนจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้โดยตรง เช่น ถ้าต้องการให้นักเรียนใช้พิมพ์ดีดเมื่อออกจากโรงเรียน ก็ควรมีการสอนพิมพ์ดีดที่โรงเรียน การถ่ายโยงประเภทนี้เรียกว่า การถ่ายโยงสาระ (Substantive transfer)

5. สอนหลักการ วิธีดำเนินการ ทักษะ และวิธีการแก้ปัญหาที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้สถานการณ์ใหม่ เช่น การสอนวิธีการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ เริ่มต้นการให้คำจำกัดความของปัญหาว่าคืออะไร และตั้งสมมติฐานสาเหตุของปัญหาและหาข้อมูลมาเพื่อพิสูจน์หรือปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. จัดประสบการณ์กับเหตุการณ์นอกในโรงเรียนให้คล้ายคลึงกับชีวิตจริงที่นักเรียนจะไปประสบนอกโรงเรียน ตัวอย่าง เช่น ถ้าต้องการให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ก็ควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่นแม้ไม่เห็นด้วย

7. ควรจะจัดให้นักเรียนมีโอกาสฝึกหัดงานที่จะต้องออกไปทำจริง ๆ จนมีความแน่ใจว่าทำได้ ตัวอย่างในการฝึกนักบินจะต้องฝึกการขึ้นลงจากสถานการณ์จำลองและสนามฝึก จนกระทั่งทำได้แล้วจึงจะใช้สนามอื่นขึ้นและลง

8. เมื่อสอนหลักเกณฑ์หรือความคิดรวบยอด ควรจะให้โอกาสนักเรียนได้เห็นตัวอย่างหลายๆ อย่าง ตัวอย่างเช่น การสอนนักเรียนเรื่อง “ชุมชน” ควรจะยกตัวอย่างการอยู่ร่วมและหน้าที่หรือบทบาทของสมาชิกชุมชนนั้น ๆ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันของสัตว์ เช่น ผึ้ง มด เป็นต้น

ในส่วนของอารี พันธมณี (2546: 265-267) กล่าวถึงการสอนเพื่อให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ ครูควรคำนึงและส่งเสริมให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้เชิงบวก กล่าวคือ ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริงในชีวิตประจำวัน โดยการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง การสอนควรเน้นให้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์และทำให้มีความหมายต่อชีวิต ไม่ใช่ให้นักเรียนเรียนรู้เพียงอย่างเดียวแต่ต้องให้เข้าใจชัดเจนจนสามารถนำไปปรับใช้ได้ การสอนในลักษณะเช่นนี้จึงจะทำให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. การสัมพันธ์วิชา ในการสอนครูควรเน้นและแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของวิชาต่าง ๆ กัน เช่น สอนแนววรรณคดีให้สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. ความเข้าใจกฎเกณฑ์ของวิชาต่าง ๆ ในการสอนครูจึงไม่ควรเน้นการท่องจำเนื้อหาเพียงอย่างเดียว แต่ต้องให้นักเรียนเข้าใจหลักการ วิธีการของสิ่งที่เรียน และสรุปเป็นกฎเกณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ การสอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ครูควรต้องยกตัวอย่างประกอบ จัดกิจกรรม บทบาทสมมติ หรือสร้างสถานการณ์จำลอง

3. ประสบการณ์กว้างขวาง ในการสอนครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์กว้างขวางและหลายรูปแบบ ทั้งการเรียนด้วยตนเอง ศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ศึกษาสถานศึกษาที่ เพราะประสบการณ์จริงมากรูปแบบจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจจริง จนสามารถสรุปเป็นหลักการวิธีการได้

4. เชี่ยวชาญปัญหาของผู้เรียน ครูควรคำนึงถึงสติปัญญาของผู้เรียนด้วยว่ามีความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วบางคนอาจเรียนรู้ได้ช้า ครูต้องยอมรับลักษณะที่แตกต่างของผู้เรียนและยังสามารถจัดกิจกรรม เพื่อสนองตอบความต้องการของเด็กได้

5. ทักษะคิดและอุดมคติของเด็ก ครูควรตระหนักและส่งเสริมเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ทั่วถึง เช่น ทางด้านจิตใจ ความรู้สึกก็มีความสำคัญ เพราะทักษะคิดและอุดมคติก็มีผลต่อการเรียนรู้และการทำงานของเด็ก

6. การฝึกตนเอง ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกฝนตนเอง หลังจากที่ได้เรียนรู้มาแล้ว เพื่อให้เด็กเกิดทักษะ ความชำนาญ และพัฒนาความสามารถให้สูงยิ่งขึ้น

7. สถานการณ์จำลองในการสอน เพื่อให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้อย่างแท้จริงครูควรจัดสถานการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพนอกห้องเรียน เช่น การฝึกพูดหน้าชั้น การเล่นดนตรี การเลือกตั้ง เป็นต้น

8. ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ในการเรียนการสอนครูควรสอนเป็นลำดับขั้น จากง่ายไปหายาก จากใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว จากทักษะเบื้องต้นไปสู่ทักษะที่สูงขึ้น เพื่อทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ที่ดี

9. การถ่ายโอนการเรียนรู้เชิงลบ ครูควรพิจารณาและระมัดระวังในเรื่องการถ่ายโอนการเรียนรู้เชิงลบ เพราะไม่เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ครูจึงควรหลีกเลี่ยงและจัดลำดับขั้นตอน เพื่อให้เกิดการถ่ายโอนเชิงบวก

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการถ่ายโอนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ความรู้เดิมที่เรียนมาส่งผลไปยังความรู้ใหม่ ซึ่งบุคคลได้เรียนรู้อย่างหนึ่งมาก่อน ซึ่งความรู้เดิมที่ได้เรียนรู้มามีผลต่อการเรียนรู้ใหม่ หรือการกระทำกิจกรรมใหม่ โดยหลักการถ่ายโอนการเรียนรู้ ควรจะต้องปลูกฝังความรู้ที่เป็นพื้นฐานเพื่อสามารถปรับใช้ได้ สถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กิจกรรม การเรียนการสอน และการถ่ายโอนการเรียนรู้ ที่อาศัยความสัมพันธ์กันระหว่างสถานการณ์เดิมและสถานการณ์ใหม่ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้สะดวกขึ้น ซึ่งหลักการสอนเพื่อให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ ครูควรคำนึงและส่งเสริมให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้เชิงบวก โดยสอนให้สอดคล้องกับชีวิตจริง การสอนควรเน้นให้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์และทำให้มีความหมายต่อชีวิต ไม่ใช่เรียนเรียนรู้เพียงอย่างเดียวแต่ต้องให้เข้าใจชัดเจนจนสามารถนำไปปรับใช้ได้

4.4 การเรียนรู้จากการปฏิบัติ

การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นวิธีการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติด้วยตนเองของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 ความหมายการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นวิธีการที่จัดให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือเป็นรายบุคคล โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติให้นักเรียนปฏิบัติตาม หลังจากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้สรุปความรู้และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2555: 347)

คูนี่ (Cooney. 1975: 351-352) ให้ความหมายของการเรียนรู้จากการปฏิบัติว่า เป็นวิธีสอนแบบปฏิบัติการยึดหลักให้นักเรียนได้ทำหรือสังเกตเป็น การเอารูปธรรมมาอธิบายนามธรรม และเป็นวิธีที่นักเรียนสามารถค้นพบข้อสรุปได้ด้วยตนเอง

ในส่วนของ กอดอน (Gordon. 1993: 54) ให้ความหมายของการเรียนรู้จากการปฏิบัติว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ต่างกันมารวมกลุ่มกัน วิเคราะห์ปัญหาในการทำงาน

แล้ววางแผนในการแก้ปัญหา จากนั้นจะมีการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาตามแผนที่วางไว้ ซึ่งระหว่างการทำดำเนินการแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนจะมีการพบปะกัน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหา

จึงพอสรุปได้ว่าการเรียนรู้จากการปฏิบัติ คือ วิธีการจัดการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเองของนักเรียน โดยปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือเป็นรายบุคคล มีขั้นตอนการปฏิบัติให้นักเรียนปฏิบัติตาม มีการสรุปผลการเรียนรู้หลังจากการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้สรุปความรู้และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

4.4.2 การเรียนรู้จากการปฏิบัติให้เกิดทักษะ

ลาวัลย์ พลกล้า (อ้างถึงในชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2555: 348-350) กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติให้เกิดทักษะว่ามีขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกเนื้อหาที่จะสอน ต้องเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมจะทำเป็นบทเรียนให้นักเรียนมีกิจกรรมการปฏิบัติด้วยตนเอง ตัวอย่างเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมเช่น การวัดคุณสมบัติของสามเหลี่ยม ความเท่ากันทุกประการของสามเหลี่ยม เป็นต้น ดังนั้นครูต้องเลือกเนื้อหาที่สามารถนำมาเป็นบทเรียนแบบปฏิบัติการได้อย่างเหมาะสม เมื่อเลือกเนื้อหาแล้วต้องกำหนดขอบเขตและความคิดรวบยอดของเนื้อหา

2. กำหนดความสามารถที่ต้องการฝึก ครูต้องพิจารณาว่าเนื้อหาที่เลือกมานั้นจะฝึกความสามารถด้านใด และครูต้องกำหนดเกณฑ์ไว้ว่าในกิจกรรมปฏิบัติการนั้น ๆ คาดหวังจะให้นักเรียนทำอะไรได้ มีพฤติกรรมอย่างไร

3. สื่อการเรียนการสอน วิธีสอนแบบปฏิบัติการต้องอาศัยสื่อการสอนเป็นหลักซึ่งครูต้องจัดเตรียมไว้ให้พร้อม สื่อการเรียนการสอนสำหรับวิธีสอนแบบปฏิบัติการ ได้แก่ บทเรียนปฏิบัติการ บทเรียนกิจกรรม บัตรงาน บัตรปัญหา ฯลฯ

4. การจัดการ การจัดการสำหรับการสอนปฏิบัติการ ได้แก่ การจัดชั้น การสั่งงานให้นักเรียนเข้าใจถึงงานที่จะทำว่า เขาต้องทำอะไร อย่างไร เมื่อใด รวมทั้งวางแผนเตรียมงานเพื่อสำหรับนักเรียนทำงานที่สั่งไว้เรียบร้อยแล้ว การจัดการมีขั้นตอนดังนี้

4.1 สํารวจสื่อที่จะใช้ว่าเนื้อหานั้น ๆ จะใช้สื่ออะไรบ้างนำมาจัดลำดับ และแยกประเภทว่าบทเรียนใดจะใช้เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย

4.2 วางแผนสำหรับการสั่งการ เช่น เขียนแผนผังการปฏิบัติการของนักเรียนติดไว้ให้นักเรียนดูล่วงหน้าก่อนวันปฏิบัติการ หรืออัดสำเนาแจกให้นักเรียนเก็บไว้เป็นคู่มือ กรณีที่นักเรียนทำงานกลุ่มต้องคิดว่าจะแบ่งกลุ่มอย่างไร จัดชั้นอย่างไร

4.3 จัดที่สำหรับเก็บบทเรียนและอุปกรณ์

5. การรายงานผลและประเมินผล ครูต้องวางแผนว่าจะตรวจงานอย่างไร ถ้าข้อสรุปของครูไม่ถูกต้องจะทำอย่างไร จะให้นักเรียนอภิปราย รายงานวิธีคิดและเหตุผลอย่างไร การประเมินผลต้องประเมินจากกระบวนการและวิธีคิดของนักเรียนด้วย โดยแบบปฏิบัตินับเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลด้วย มีแนวทางการจัดการเรียนรู้

ในส่วนของ กอดอน (Gordon. 1993: 41) กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติให้เกิดทักษะว่ามีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม
2. จัดกลุ่มผู้เรียน โดยแต่ละกลุ่มให้ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกันออกไป
3. ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดประเด็นที่จะต้องเรียนรู้และปฏิบัติ
4. กลับเข้าที่ทำงานเพื่อฝึกทักษะตามที่กำหนดไว้
5. หากมีปัญหาที่จำเป็นต้องศึกษาเป็นกรณีพิเศษอาจจัดการเรียนเป็นกลุ่มย่อยศึกษาเฉพาะกรณีขึ้นได้
6. ภายหลังจากการฝึกปฏิบัติได้ระยะหนึ่ง จะต้องจัดประชุมกลุ่มขึ้นอีกเพื่อประเมินความก้าวหน้า และวางแผนการเรียนรู้ในขั้นต่อไป
7. ดำเนินการซ้ำตามกระบวนการเดิมจนกว่าประเด็นการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์
8. จัดทำเอกสารเพื่อบรรยายกระบวนการเรียนรู้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนา
งานในคราวต่อไป

4.4.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

สเปนเซอร์ (Spencer. 1993: 72-73) กล่าวถึงการเรียนรู้จากการปฏิบัติว่าจะต้องอาศัยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

1. สภาพปัญหา (Problem) สภาพปัญหาที่ต้องใช้ประกอบการเรียนรู้จะต้องมีความสำคัญต่อผู้เรียน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือผลสรุปของการแก้ปัญหาจะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียนสำหรับในกระบวนการเรียนนั้นผู้เรียนอาจจะเรียนรู้ในปัญหาเดียวกัน หรือเรียนต่างปัญหาขึ้นอยู่กับขนาดของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ปัญหาที่เผชิญจะเป็นสิ่งเริ่มต้นว่าผู้เรียนจะต้องเรียนสิ่งใด (what to do) และใช้วิธีการเรียนใด (how to do) อย่างไรก็ตามปัญหาที่ใช้ในการเรียนรู้ไม่ควรที่จะได้รับการแทรกแซงจากองค์กรที่เป็นเจ้าของปัญหามากเกินไป
2. กลุ่มคน (The Set) หมายถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีสมาชิกประมาณ 4-6 คน รวมกลุ่มกันเพื่อแก้ปัญหา ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะมีบทบาทเป็นทั้งผู้รับการปรึกษา (Consultant) ที่ปรึกษา (Advisor) และผู้คิดค้าน (Devil's Advocate) สำหรับผู้เรียนทุกคนในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ แต่ควรมีความสามารถในระดับหนึ่งและเข้าร่วมทั้งกระบวนการ และเพื่อให้มองเห็นปัญหาได้อย่างละเอียด และครอบคลุม สมาชิกแต่ละคนควรที่จะมาจากผู้มีความรู้ ความสามารถ จากหลากหลายด้าน
3. เจ้าของงาน (The Client) หมายถึง ผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหา ซึ่งจะต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือเป็นผู้สนับสนุนองค์กร
4. กลุ่มผู้ให้คำปรึกษา (The Set Advisor) เป็นกลุ่มที่คอยอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ บทบาทที่สำคัญที่สุดคือเป็นผู้เริ่มต้นของกระบวนการ หลังจากนั้นกลุ่มผู้เรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเอง สำหรับการแสดงบทบาทในฐานะผู้ให้คำปรึกษานั้นจะต้องพยายามสร้างกลุ่มให้เกิดความสามัคคีกัน โดยการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการการเรียนรู้โดยการปฏิบัติอย่างลึกซึ้ง และบางทีอาจจะต้องเสริมสร้างทักษะกระบวนการกลุ่มสำหรับผู้เรียน นอกจากนี้กลุ่มผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเพิ่มความเชื่อมั่นและข้อตกลงของเจ้าของงาน เพื่อสามารถสื่อสารกับเจ้าของงานได้ และ

เมื่อกระบวนการกลุ่มเริ่มขึ้น กลุ่มผู้ให้คำปรึกษาจะต้องช่วยสมาชิกแต่ละคนรับรู้สิ่งที่ตัวเองจะต้องดำเนินการได้ดีขึ้น รวมถึงการแสดงตนเป็นแหล่งเรียนรู้ การตั้งคำถาม และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

5. กระบวนการ (Process) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหา

การวิพากษ์และตั้งสมมติฐาน และการลงมือปฏิบัติ การรวบรวมข้อมูลความเป็นจริงของปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะต้องดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ การวิพากษ์และการตั้งสมมติฐานจะต้องเกิดขึ้นทั้งก่อนการดำเนินการและภายหลัง รวมทั้งระหว่างการประชุม การปฏิบัติอาจจะเกิดขึ้นทันทีภายหลังเกิดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นวิธีการจัดการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติของนักเรียนเอง มีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือเป็นรายบุคคล มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อให้นักเรียนได้สรุปความรู้และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีการจัดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนโดยขั้นแรกต้องเลือกเนื้อหาที่จะสอน กำหนดความสามารถที่ ต้องการฝึก จัดสื่อการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ และการรายงานผลและประเมินผล การเรียนรู้จากการปฏิบัติประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ สภาพปัญหา กลุ่มคน เจ้าของงาน กลุ่มผู้ให้คำปรึกษา และกระบวนการ

สรุปผลการสังเคราะห์ข้อมูลการออกแบบการจัดการเรียนการสอนพบว่า ได้วิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ ซึ่งใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งของการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ ประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น คือ 1) ขั้นการสร้างเสริมแรงบันดาลใจ (Inspiration) โดยการตรวจสอบความรู้เดิมที่จำเป็นต้องรู้ก่อนเรียนรู้ความรู้ใหม่ พร้อมทั้งกระตุ้นและจูงใจให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต้องการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ 2) ขั้นการใช้ผังมโนทัศน์ (Concept mapping) เป็นการฝึกให้นักเรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดได้ด้วยตนเอง 3) ขั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of learning) เป็นการฝึกให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ 4) ขั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Acting) เป็นการนำความรู้ที่มีไปใช้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ได้จากการทำ และ 5) ขั้นการสร้างความชำนาญ (Proficiency) เป็นการฝึกหัดทบทวนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญ ผลการสังเคราะห์ดังตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ

นักวิชาการ/นักวิจัย	องค์ประกอบกระบวนการจัดการเรียนรู้								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. ธอร์นไคค์ (Thorndike)	/	/		/			/		
2. พาฟลอฟ (Pavlov)		/	/	/			/		
3. กัทธรี (Guthrie)	/	/		/	/				
4. เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin)				/	/				
5. ทอลแมน (Tolman)				/	/			/	
6. เพียเจต์ (Piaget)	/		/		/	/	/		
7. บรุนเนอร์ (Bruner)	/			/		/	/		/
8. โนลส์ (Knowles)				/	/		/		
9. รอเจอร์ (Roger)				/	/		/		
10. กานเย (Gagne)		/	/	/		/	/		
11. สลิปมันท์ เกตุทัต		/	/			/	/		
12. สุมน อมรวิวัฒน์		/	/	/		/	/		
13. สงัด อุทรานันท์	/	/		/	/		/		
14. ทิศนา แชมมณี	/	/	/			/	/		
รวม	6	8	6	11	7	6	11	1	1

จากตาราง 2 พบว่า องค์ประกอบของวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียงลำดับตามความสำคัญ 5 ลำดับแรก ได้แก่ การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ (ความพึงพอใจ การจูงใจ) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ ความชำนาญ (การฝึกหัด) และมีองค์ประกอบ การถ่ายโอนการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม และการใช้ผังมโนทัศน์ อยู่ในลำดับที่ 4 ร่วมกัน โดยจากการสังเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเลือกองค์ประกอบ การถ่ายโอนการเรียนรู้ และการใช้ผังมโนทัศน์ มาเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น เนื่องด้วยองค์ประกอบทั้งสองมีสาระ และการปฏิบัติที่สอดคล้อง เกี่ยวข้องสัมพันธ์ และต่อเนื่องกัน

หมายเหตุ ความหมายของตัวแปรองค์ประกอบวิธีการจัดการเรียนการสอน ตัวเลข 1 หมายถึง ความพร้อมของผู้เรียน ตัวเลข 2 หมายถึง ความชำนาญ(การฝึกหัด) ตัวเลข 3 หมายถึง การถ่ายโอนการเรียนรู้ ตัวเลข 4 หมายถึง การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ(ความพึงพอใจ การจูงใจ) ตัวเลข 5 หมายถึง การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม ตัวเลข 6 หมายถึง การใช้ผังมโนทัศน์ ตัวเลข 7 หมายถึง การเรียนรู้จากการปฏิบัติ ตัวเลข 8 หมายถึง การให้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ และตัวเลข 9 หมายถึง การเรียนรู้ด้วยตนเอง

5. การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เป็นการวิจัยประเภทหนึ่งที่มีมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา ด้วยกระบวนการเชิงระบบ เน้นถึงการนำการวิจัยมาพัฒนาและตรวจสอบ ผลลัพธ์ทางการศึกษา ตลอดจนมีการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์อันเป็นผลจากการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

พรรรณี ลีกิจวัฒน์ (2557: 40) ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาว่า เป็นการ พัฒนาโดยอาศัยการวิจัยเป็นฐาน มีเป้าหมายหลักคือการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาและ ตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ทั้งที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ และที่เป็นรูปแบบแนวคิดต่าง ๆ ซึ่ง กระบวนการวิจัยและพัฒนานั้นเป็นตัวเชื่อม เพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่ใช้ประโยชน์ ได้จริงในสถานศึกษาทั่วไป

วิโรจน์ สารรัตน์ (2556: 100) ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาว่า เป็นการวิจัยที่มี จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลผลิต ซึ่งผลผลิตในทางธุรกิจอาจเรียกว่า “ผลิตภัณฑ์” ที่เป็นตัวสินค้า ในทางการศึกษาอาจเรียกว่า “นวัตกรรม” ที่อาจเป็นนวัตกรรมหรืออาจเป็นหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎี ที่สะท้อนให้เห็นถึงเทคนิคหรือวิธีการเพื่อการปฏิบัติด้วย

พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2555: 458) ให้ความหมายของการวิจัย และพัฒนาว่า เป็นการวิจัยแบบหนึ่งที่ใช้กระบวนการวิจัยและกระบวนการพัฒนา ในการพัฒนางานหรือ ผลิตนวัตกรรมเป็นวงจรต่อเนื่องจนกระทั่งได้ผลงานหรือนวัตกรรมที่มีคุณภาพตามต้องการ โดยอาจ เริ่มต้นวงจรจากกระบวนการวิจัย หรือกระบวนการพัฒนาก็ได้ เช่น โครงการศูนย์การศึกษาและพัฒนาใน พระราชดำริ โครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น

ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์ (2555: 209) ให้ความหมายของการวิจัยและ พัฒนาว่า เป็นการวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างหรือค้นหาแนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ ที่นำไปใช้เพื่อพัฒนากลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์กร จุดหมายปลายทางที่คาดหวังจึงเป็นการมุ่งให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่นแนวคิด พฤติกรรม วิธีปฏิบัติ ที่คาดหวังว่าจะดีขึ้น จึงมักจะเกี่ยวข้องกับการทดลอง

เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2555: 579) ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาว่า เป็นการศึกษา ค้นคว้าอย่างเป็นระบบด้วยระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างและ/หรือนำ นวัตกรรมไปใช้ โดยที่นวัตกรรมจะต้องมีลักษณะที่เป็นสิ่งใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นแนวคิดใหม่ ต้นแบบใหม่ หรือ ผลิตภัณฑ์ใหม่ก็ได้

กานดา พูนลาภทวี (2554: 2) ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาว่า เป็น การวิจัยที่มุ่งค้นคว้า พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาและตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น เช่น อุปกรณ์ สื่อ การเรียนการสอน คู่มือ แผนการจัดกิจกรรม หนังสือ แบบเรียน หลักสูตร รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ เป็นต้น ในการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาจะพัฒนาและตรวจสอบผลิตภัณฑ์ ทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้น โดยการนำไปทดลองใช้ แล้วแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนได้ผลิตภัณฑ์ทางการ ศึกษาที่มีคุณภาพ

รัตนะ บัวสนธ์ (2552: 17) ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาว่า เป็นการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือดำเนินการในแต่ละขั้นตอน โดยที่เป้าหมายสำคัญ คือ การได้นวัตกรรมการศึกษาที่เป็นต้นแบบสามารถนำไปใช้หรือแก้ปัญหาทางการศึกษาได้จริง

ชุมพล เสมาชันซ์ (2552: 97) ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาว่า เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาโดยอาศัยกระบวนการวิจัย และดำเนินการประเมินผลผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นก่อนทำการเผยแพร่ต่อไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เป็นการพัฒนางานหรือผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาทั้งที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ แนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติ มีลักษณะของการสร้างและพัฒนาเป็นวงจรต่อเนื่องกัน จนกระทั่งได้ผลงานหรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามต้องการ

5.2 ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาที่มีพัฒนาการมาจากความเชื่อที่ว่า การสร้างสรรค์ความรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์นั้นเป็นผลการวิจัยที่ได้มาศึกษาหาจุดเด่นจุดด้อยของผลิตภัณฑ์ เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค มีลักษณะที่สำคัญดังนี้(ชุมพล เสมาชันซ์ 2552: 98)

1. เป็นการวิจัยประยุกต์ ที่มุ่งนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาหรือแก้ปัญหา
2. เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ มุ่งพิจารณาข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นหลัก
3. มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน
4. มีกระบวนการดำเนินการที่ต่อเนื่องกันในขั้นต่าง ๆ
5. มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงทดลองเป็นส่วนใหญ่ เพื่อทำการสร้างผลิตภัณฑ์
6. มีการตรวจสอบประเมินผลของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งมีการเผยแพร่หรือนำผลิตภัณฑ์

ไปใช้ในวงกว้าง

รัตนะ บัวสนธ์ (2552: 15-16) กล่าวถึงลักษณะของการวิจัยและพัฒนาว่ามีลักษณะที่แตกต่างจากการวิจัยทั่ว ๆ ไป ดังนี้

1. เป้าหมายของการวิจัยและพัฒนานั้นเป็นไปเพื่อการได้นวัตกรรม สำหรับการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยที่นวัตกรรมนั้นได้ผ่านกระบวนการสร้างและประเมินตรวจสอบคุณภาพมาอย่างรัดกุม
2. กระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัย ในการดำเนินงานวิจัยและพัฒนานั้น ในแต่ละขั้นตอนจะไม่จบหรือแยกตัวเองออกเป็นเอกเทศ หากแต่ว่าการทำวิจัยในแต่ละขั้นตอนจะทำให้ได้ผลวิจัยเพื่อส่งต่อไปใช้สำหรับการดำเนินงานในขั้นต่อ ๆ ไป
3. แหล่งข้อมูลหรือกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือและเทคนิควิธีการเก็บข้อมูลในแต่ละขั้นตอนมีการใช้แหล่งข้อมูลหรือกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือและเทคนิควิธีการเก็บข้อมูลต่างกัน
4. ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย การดำเนินงานวิจัยและพัฒนาจะใช้เวลาค่อนข้างยาวนานจนกว่าจะได้นวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เพราะต้องผ่านกระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัยแต่ละขั้นให้เสร็จสิ้นเสียก่อน

จึงพอสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนา มีลักษณะเป็นการวิจัยประยุกต์ที่มุ่งนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาหรือแก้ปัญหามีเป้าหมายเพื่อให้ได้นวัตกรรมที่ผ่านการตรวจสอบอย่างรัดกุม มีขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจนต่อเนื่องกันในแต่ละขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนมีแหล่งข้อมูลหรือกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือและเทคนิค

วิธีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงทดลองเป็นส่วนใหญ่ มีการเผยแพร่หรือการนำผลิตภัณฑ์ไปใช้ในวงกว้าง

5.3 แนวคิดและขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา

เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2555: 580-582) กล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาว่า แบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขึ้นกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยและพัฒนาจะมุ่งเน้นไปที่การนำไปใช้หรือการวิจัยประยุกต์เป็นหลักสำคัญ เน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้โดยนวัตกรรมนั้นต้องมีลักษณะที่เป็นสิ่งใหม่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1.1 เพื่อสร้างนวัตกรรมที่เป็นแนวคิดต้นแบบ หรืออุปกรณ์ต้นแบบ หรือผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

1.2 เพื่อนวัตกรรมที่เป็นแนวคิดต้นแบบ หรืออุปกรณ์ต้นแบบ หรือผลิตภัณฑ์ต้นแบบไปใช้ปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ หรือนำไปขยายผลต่อไป

2. ขึ้นการศึกษาวิเคราะห์ค้นคว้าข้อมูล เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้อกับหัวข้อเรื่องที่ทำการวิจัยและพัฒนาโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในทุกแง่มุมอย่างละเอียดทั้งในด้านความต้องการการวิจัย ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรค โอกาสในการนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆในการพัฒนา

3. ขึ้นการออกแบบนวัตกรรม เป็นขั้นตอนนำข้อมูลและความคิดทั้งหมดที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ในทุกเรื่องมาตกผลึกเป็นความคิดในเชิงนวัตกรรมในรูปแบบแนวคิดต้นแบบ หรืออุปกรณ์ต้นแบบ หรือผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ซึ่งในการออกแบบนวัตกรรมนี้ต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้วิจัยในการคิดแบบสังเคราะห์เพื่อผลิตนวัตกรรมต้นแบบ

4. ขึ้นการทดสอบและปรับปรุงนวัตกรรม เป็นการนำนวัตกรรมต้นแบบไปทดสอบกับกลุ่มทดลองที่กำหนดไว้ โดยขณะทดสอบต้องศึกษาจุดอ่อนจุดแข็งของนวัตกรรม และนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดในกระบวนการทดสอบจนกว่าจะได้นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามต้องการ

5. ขึ้นการประชาสัมพันธ์หรือขยายผล ภายหลังจากที่นวัตกรรมได้ถูกคิดค้น ถูกทดลอง และปรับปรุงจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดแล้ว โดยทั่วไปนวัตกรรมนั้นมักมีการจดสิทธิบัตรเพื่อขอรับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ดังนั้นจึงเป็นขั้นตอนของการนำนวัตกรรมนั้นไปเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ

กานดา พูนลาภทวี (2554: 2-5) กล่าวถึงกระบวนการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาว่า แบ่งเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา หรือความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาผู้วิจัยอาจสำรวจสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นเป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไข

2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยต้องศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา

3. การสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ผู้วิจัยออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่ต้องการพัฒนาแล้วนำผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

4. การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา เป็นการนำไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพ หลังจากการทดลองใช้แล้วปรับปรุงผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

5. การสรุปผลและเขียนรายงานการวิจัยและพัฒนา เป็นการสรุปผลการวิจัยและพัฒนา แล้วเขียนรายงานโดยเขียนถึงกระบวนการที่พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา การทดลองใช้ รวมทั้งผลการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้น

6. การเผยแพร่ผลการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยควรเผยแพร่ผลการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ซึ่งอาจนำเสนอในหลากหลายช่องทาง

รัตนะ บัวสนธ์ (2552: 17) กล่าวถึงขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาว่า แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ หรือสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการวิจัย
2. การออกแบบ สร้างและประเมินนวัตกรรม
3. การนำนวัตกรรมที่สร้างไปทดลองใช้
4. การประเมินและปรับปรุงนวัตกรรม
5. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรมสู่วงกว้าง

ในส่วนชุมพล เสมาชันท์ (2552: 97-104) ได้แบ่งขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งสำรวจความต้องการในการใช้ผลิตภัณฑ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ อีกทั้งยังสามารถศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของลักษณะปัญหา และความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ โดยพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สำรวจสภาพปัญหาว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ปัญหา แนวทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้สำหรับแก้ปัญหา
2. สำรวจความต้องการว่าบริบทที่เป็นอยู่มีความต้องการสิ่งใด มีความเร่งด่วนหรือไม่ ศึกษาแนวทางเพื่อสนองความต้องการใช้งาน อุปกรณ์หรือผลิตภัณฑ์ประเภทใดที่จำเป็นต้องใช้
3. การศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาสภาพความเป็นไปในอดีตและปัจจุบันว่ามีการบันทึกสิ่งใดไว้บ้าง มีปัญหาหรือความต้องการใด โดยทำการสังเคราะห์จากเอกสารเกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบายของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ
4. การสำรวจความพร้อมของหน่วยงาน โดยพิจารณาถึงงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น ฐานะการคลัง บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ ช่วงระยะเวลา สถานที่ดำเนินการวิจัย

จุดมุ่งหมายการดำเนินงาน การดำเนินงานขึ้นอยู่กับข้อมูลเดิมหากมีเพียงพอที่จะชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง ก็ไม่จำเป็นต้องทำการวิจัยเชิงสำรวจหากจำเป็นต้องวิจัยเชิงสำรวจสิ่งที่ควรพิจารณาได้แก่

- 1) สำรวจสภาพปัญหาที่แท้จริงที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์

2) สำนวความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์

3) สำนวลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการใช้ให้มีความเหมาะสม คຸ່ມค่าได้ประโยชน์
ขอบเขตเนื้อหา เป็นองค์ประกอบที่ใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างผลิตภัณฑ์ สิ่งที่ควรพิจารณาได้แก่

1) ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบทที่เป็นปัญหาในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร

2) ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบทที่มีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้การ
ดำเนินการกิจต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์และสำเร็จลุล่วงด้วยดี

3) ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ต้องการใช้

เทคนิควิธีการ ต้องพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายที่จำเป็นต่อการนำผลิตภัณฑ์ไปใช้ ซึ่งมีหลาย
วิธีการดังนี้

1) การวิจัยเชิงสำรว เป็นการศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบคุณลักษณะหรือสภาพ
ความเป็นจริงในสภาพการณ์นั้น ๆ เป็นการสำรวความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2) การวิจัยเชิงสังเคราะห์ เป็นการศึกษาจากงานวิจัยที่มีผู้ทำวิจัยไว้แล้วที่มีลักษณะ
คล้ายคลึงกัน โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องและความขัดแย้งกัน

3) การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาที่ศึกษาคุณลักษณะและปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่าง
ครอบคลุม เป็นการศึกษาสภาพปรากฏการณ์จริงของชุมชน

การนำผลการดำเนินงานไปใช้ เป็นการนำผลการดำเนินการตามเทคนิควิธีมาพิจารณาถึง
ความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากขั้นตอนที่ 1 มีข้อควร
พิจารณาดังนี้

จุดมุ่งหมายการดำเนินงาน การออกแบบผลิตภัณฑ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหา
หรือนำไปใช้พัฒนาตามความต้องการ ตลอดจนมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินว่าผลิตภัณฑ์นั้นมีคุณภาพและ
ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ขอบเขตเนื้อหา มีขอบเขตที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

2) การประเมินความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์

3) การประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์

เทคนิควิธีการ เป็นเทคนิคที่ใช้ในการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่พัฒนา
ขึ้นมา มีสิ่งที่ควรพัฒนาดังนี้

1) เทคนิคการประเมินความเหมาะสม ที่นิยมใช้มี 2 วิธีคือ การประชุมสัมมนาวิพากษ์
และการใช้แบบสอบถาม

2) เทคนิคการประเมินประสิทธิภาพ ที่นิยมใช้มี 3 วิธีคือ การประเมินรายบุคคล
การประเมินโดยกลุ่มขนาดเล็ก และการประเมินในสถานการณ์จริง

การนำผลการดำเนินงานไปใช้ เป็นการนำผลการดำเนินงานแต่ละส่วนไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข
ผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดและพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยเชิงทดลอง เป็นการดำเนินงานต่อจากขั้นตอนที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้
เชื่อมั่นได้ว่าผลิตภัณฑ์นั้นมีคุณภาพ และประสิทธิภาพในการใช้งานได้จริง

จุดมุ่งหมายการดำเนินงาน เป็นการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ภายใต้สภาพการณ์ที่เป็นจริง เพื่อตรวจสอบและยืนยันคุณภาพและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ว่าเป็นไปตามผลการออกแบบผลิตภัณฑ์ และศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการใช้งาน และสามารถตอบปัญหาเหล่านี้ได้

- 1) ผลิตภัณฑ์สามารถใช้ได้จริงตรงตามทีออกแบบไว้
- 2) ปัญหาและอุปสรรคมีอะไรบ้าง
- 3) ผลิตภัณฑ์สามารถใช้ได้ง่าย
- 4) ผู้ใช้บรรลุตามจุดมุ่งหมายการใช้
- 5) ทราบถึงเจตคติของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์
- 6) ทราบพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการใช้ผลิตภัณฑ์

ขอบเขตเนื้อหาต้องการเปรียบเทียบภายในกลุ่มเป้าหมายผู้รับการทดลอง โดยการเปรียบเทียบผลในระหว่างทดลองกับหลังการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ หรือเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก็ได้ เทคนิควิธีการ การดำเนินการขั้นนี้มี 3 ประเภทได้แก่ การวิจัยคล้ายธรรมชาติ การวิจัยกึ่งทดลอง และการวิจัยเชิงทดลองแท้

การนำผลการดำเนินงานไปใช้ ผลการดำเนินงานที่ได้จากการวิจัยเชิงทดลองจะเป็น การยืนยันได้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ใช้ได้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพียงใด

ขั้นตอนที่ 4 การวิจัยเชิงประเมิน เป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในสภาพที่เป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยควรจะได้รับทราบถึงความเหมาะสมในการขยายผลการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ประเมินประกอบการตัดสินใจว่าจะยุติการวิจัย หรือจะปรับปรุงแก้ไขหรือขยายผลต่อไป มีข้อควรพิจารณาได้แก่

จุดมุ่งหมายการดำเนินงาน การประเมินควรพิจารณาว่า การทดลองใช้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ มีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด สภาพการณ์ทดลองมีความพร้อมหรือไม่ รวมทั้งประเมินผลกระทบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามมาอันเนื่องจากการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์

ขอบเขตเนื้อหาเป็นการกำหนดขอบเขตในการประเมินให้ครอบคลุมภาพรวมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น ความพร้อมด้านทรัพยากรที่ใช้ทดลอง การดำเนินงานในการใช้ผลิตภัณฑ์ ผลการดำเนินงาน และข้อค้นพบอื่น ๆ อันเนื่องมาจากการใช้ผลิตภัณฑ์

เทคนิควิธีการ การวิจัยเชิงประเมินเป็นการประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์ ภายใต้ขอบเขตเนื้อหาที่มีเทคนิควิธีการที่ใช้คือเทคนิคการประเมินหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบเชิงระบบ รูปแบบชิปปี้ เป็นต้น

การนำผลการดำเนินงานไปใช้ เป็นการประเมินในภาพรวมทั้งหมดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือขยายการใช้ผลิตภัณฑ์สู่วงกว้างต่อไป

จึงพอสรุปได้ว่า กระบวนการวิจัยและพัฒนาควรมีขั้นตอนในการดำเนินการที่สำคัญหลักอยู่ 4 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ หรือสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการวิจัย 2) การออกแบบผลิตภัณฑ์ 3) การนำผลิตภัณฑ์ที่สร้างไปทดลองใช้ และ 4) การประเมินและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เมื่อดำเนินการครบทุกขั้นตอนแล้วผลิตภัณฑ์มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้จึงนำไปเผยแพร่ต่อไป ซึ่งในแต่ละขั้นตอนที่ดำเนินการจะมีจุดมุ่งหมายการดำเนินงาน ขอบเขตเนื้อหา เทคนิควิธีการ และการนำผลการดำเนินงานไปใช้ที่แตกต่างกัน

5.4 ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยและพัฒนา

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2555: 582-583) กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยและพัฒนาพอสรุปได้ ดังนี้

ข้อดีของการวิจัยและพัฒนา

1. ทำให้เกิดนวัตกรรมเป็นสิ่งใหม่ในทุกศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ ฯลฯ ช่วยทำให้มนุษย์มีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น สะดวกขึ้น มีความทันสมัยมากขึ้น
2. ทำให้เห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงอนาคตได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะการวิจัยและพัฒนามุ่งที่จะคิดไปข้างหน้าเพื่อสร้างนวัตกรรม ดังนั้นนวัตกรรมที่สร้างขึ้นจึงช่วยให้เราสามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัยและพัฒนา

1. ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย เนื่องด้วยการวิจัยและพัฒนาไม่สามารถกำหนดระยะเวลาของการศึกษาวิจัยได้อย่างชัดเจน เพราะการวิจัยและพัฒนาเป็นการสร้างสรรค์ความคิดใหม่ที่ได้จากการทดลองความคิดที่หลากหลาย เป็นการคิดไปข้างหน้ามีจุดประสงค์เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่เป็นสิ่งใหม่ไม่สามารถกำหนดเวลาที่แน่นอนได้
2. ต้องใช้ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ต้องมีการทดสอบและปรับปรุงตลอดกระบวนการของการวิจัยและพัฒนาจนกระทั่งประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง
3. ต้องมีการติดตามผลระยะยาว บ่อยครั้งที่พบว่านวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้นแม้ว่าในระยะหนึ่ง ผู้วิจัยจะมีความเชื่อว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แล้วก็ตาม แต่ในหลายกรณีกลับเกิดผลกระทบข้างเคียงเกิดขึ้นซึ่งอาจใช้ระยะเวลาหลังจากนั้นไปแล้ว 5-10 ปี

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนา มีข้อดีคือ เกิดนวัตกรรมเป็นสิ่งใหม่ในทุกศาสตร์ และช่วยให้เห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงอนาคตได้อย่างชัดเจน ในส่วนข้อจำกัดคือ ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาในการวิจัยได้อย่างชัดเจน ใช้ต้นทุนและค่าใช้จ่ายสูง และต้องมีการติดตามผลระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

สุภาพรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2551: 157-162) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1. รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ประเด็นหลัก 7 ด้านและ 23 ประเด็นย่อย ดังนี้ 1) ด้านวัตถุประสงค์ของการนิเทศมี 1 ประเด็นย่อยคือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ และร่วมมือกับครูให้สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพ และพัฒนาการเรียนการสอน ที่จะนำไปสู่คุณภาพของผู้เรียน 2) ด้านเนื้อหาการนิเทศมี 5 ประเด็นย่อย คือ การพัฒนาหลักสูตรอิงมาตรฐาน การออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) ด้านกระบวนการนิเทศ มี 6 ประเด็นย่อย คือ การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับคุณภาพ การวางแผนการนิเทศ การสร้างเครื่องมือสื่อการนิเทศ การนิเทศการเรียนการสอน การประเมินติดตามผล การขยายผลสร้างวัฒนธรรมคุณภาพโดยใช้กระบวนการ

จัดการความรู้ 4) ด้านวิธีการนิเทศ มี 4 ประเด็นย่อย คือ การนิเทศแบบตรวจตรา การนิเทศแบบให้ผลผลิต การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศเพื่อพัฒนา 5) ด้านผู้นิเทศ มี 3 ประเด็นย่อย คือ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการของโรงเรียน 6) ด้านระยะเวลาการนิเทศ มี 1 ประเด็นย่อย คือ นิเทศทั้งในและนอกเวลาที่ครูทำการสอน และ 7) ด้านปัจจัยเอื้อสำหรับการนิเทศ มี 3 ประเด็นย่อย คือ การจัดทำระบบรายงานผลการนิเทศภายในของสถานศึกษาที่เข้าใจง่าย ถูกต้องและเป็นรูปธรรมเพื่อการติดตามผลของหน่วยงานต้นสังกัด การพัฒนาความรู้ด้านการนิเทศภายในแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและทีมผู้บริหาร การกำหนดบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและทีมงานให้ชัดเจนมากขึ้น

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสามารถปฏิบัติตามรูปแบบที่กำหนดได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความพึงพอใจ

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก

สุดใจ ท้าวประสิทธิ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า 1) บทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการบทบาทอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการประเมินผลการสอนตามลำดับ 2) บทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติการสอนในช่วงชั้นที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) บทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) บทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2552: 391-396) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครุวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนครุวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ที่เรียกว่า “APFIE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น (Assessing Need: A) ขั้นตอนที่ 2 จัดการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Providing Information: P) ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการนิเทศ (Formulating Plan: F) ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Implement: I) ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E) โดยรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพโดยการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และผลการนำรูปแบบการนิเทศการสอนไปใช้เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศมีสมรรถภาพในการนิเทศการจัดการเรียนรู้หลังการใช้รูปแบบการนิเทศสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ มีสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน นักเรียนที่มีแวว

ความสามารถพิเศษ ทางวิทยาศาสตร์มีความรู้และทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนที่มีแนวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนของครูวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุด

อดุลย์ วงศ์ก้อม (2552: 203-208) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า

1. องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผน 2) ดำเนินการนิเทศ 3) สื่อและเทคโนโลยี 4) ประเมินผล 5) การมีส่วนร่วม และ 6) ปรับปรุงและพัฒนา

2. องค์ประกอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ที่มีความถูกต้องเหมาะสมเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

วรรณพร สุขอนันต์ (2553: 162-171) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับสถานศึกษาขนาดเล็กควรประกอบด้วย ปัจจัยการดำเนินการ 8 ปัจจัย ที่มีความสำคัญต่อการนิเทศภายใน ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) เทคนิคการนิเทศ 3) บทบาทหน้าที่ 4) การประเมินผล 5) การสร้างเครือข่าย 6) การพัฒนา 7) สื่อและเครื่องมือนิเทศ และ 8) มนุษย์สัมพันธ์

กนิษฐา เชาววัฒน์กุล (2553: 235-239) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและทำการวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาการสอนคณิตศาสตร์ พบว่า

1. รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนการทำวิจัยในชั้นเรียน มีชื่อว่ารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ พีพีเอ็มอี (PPME Motoring Model) ประกอบด้วยองค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ องค์ประกอบเชิงกระบวนการ และองค์ประกอบเชิงระบบสนับสนุน รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยกระบวนการ 4 ระยะคือ ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการ/เตรียมความพร้อม (Preparing Phase: P) ระยะที่ 2 ระยะวางแผนการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Planning Phase: P) ระยะที่ 3 ระยะดำเนินการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Motoring Phase: M) ประกอบไปด้วยการดำเนินการดังนี้ 1) การประชุมก่อน การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Preconference) 2) การสังเกตและการเก็บรวบรวมข้อมูล (Observation and Data Gathering) 3) การร่วมกันวิเคราะห์และสะท้อนความคิดและ การปฏิบัติ (Collaborative Reflection and Analysis) 4) การประชุมหลังกระบวนการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Post Conference) ระยะที่ 4 ระยะประเมินผลการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ (Evaluation Phase: E) ซึ่งรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพโดยการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน

2. ผลการใช้รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำพีพีเอ็มอี พบว่า สมรรถนะของอาจารย์นิเทศในด้านการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ อยู่ในระดับสูงมาก สมรรถนะด้านการสอนของนิสิต ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับสูงมาก สมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับสูงมาก นอกจากนี้ระดับความพึงพอใจของอาจารย์นิเทศต่อรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ความคิดเห็นของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และเมื่อพิจารณาผลการเรียนของนักเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สามารถ ทิมนาค (2553: 261-264) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของ ครูภาษาไทย พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย เรียกว่า “AIPDE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การประเมินสภาพและสมรรถนะในการทำงาน (Assessing: A) ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information: I) ขั้นที่ 3 วางแผนการนิเทศ (Planning: P) ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Doing: D) ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศการสอน 3 ขั้นคือ 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน 2) สังเกตการสอน 3) ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการสังเกตการสอน และขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E) ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน โดยผู้เชี่ยวชาญ 6 คน พบว่า รูปแบบการสอนมีประสิทธิภาพ และผลการตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์รูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน โดยการนำไปใช้ในโรงเรียน พบว่า ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ มีสมรรถภาพการนิเทศการสอนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ การนิเทศการสอน ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านหลังการใช้รูปแบบ การนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีพัฒนาการด้านพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันสูงขึ้น ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด

ยุพิน ยืนยง (2554: 196) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน มีชื่อว่า ซีไอพีอี (CIPE Model) ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 2) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ พบว่า (1) ครูผู้นิเทศมีสมรรถภาพการนิเทศอยู่ในระดับสูงมาก และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูงมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด (3) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นพพรพรรณ ญาณโกมุท (2558: 173-175) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชน พบว่า

1. รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชน มีองค์ประกอบด้วยกัน 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการของรูปแบบ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 3

กระบวนการนิเทศภายใน และ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ผลการพิจารณาและประเมินคุณภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.51 และผลการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ทดลองได้

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชน พบว่า ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้และสมรรถนะในการนิเทศภายในสูงขึ้น โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการนิเทศภายใน หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการนิเทศภายใน หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชญาภาญจร์ ศรีเนตร (2558: 124-126) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ประกอบด้วย 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการสำรวจความต้องการและความจำเป็น ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศ และด้านการขยายผลยกย่อง และเชิดชูเกียรติ และค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ และ3) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

แพแจค (Pajak.1990: บทคัดย่อ) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาโดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านความรู้ เจตคติและทักษะเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการสังเคราะห์พบว่า สมรรถภาพที่มีความจำเป็นสำหรับผู้นิเทศการศึกษา ประกอบด้วยทั้งหมด 121 ด้านและ 11 กลุ่ม คือ 1) การสื่อสาร 2) การพัฒนาบุคลากร 3) โครงการสอน 4) การวางแผนและการเปลี่ยนแปลง 5) การจูงใจและการจัดบุคลากร 6) การสังเกตการสอนและการประชุมนิเทศ 7) การพัฒนาหลักสูตร 8) การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 9) การให้บริการแก่ครู 10) ความสัมพันธ์กับชุมชน และ 11) การวิจัยและการประเมินผลโครงการ

ดิวิ (Dew. 1994: 2814 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้ของครูต่อสาระความรู้ในบทบาทตามกระบวนการนิเทศ จุดมุ่งหมายของการศึกษา เป็นการศึกษาทัศนคติของครูเกี่ยวกับความรู้ในการนิเทศการสอนโดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนเขตชนบท รัฐแมริแลนด์ จำนวน 120 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการนิเทศการเรียนการสอน 2) ครูมีความคิดเห็นว่า ความจำเป็นการให้เนื้อหาสาระของความรู้ในการนิเทศครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนไปตามรูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู 3) ครูที่มีวุฒิการสอนหลายวิชามีความเห็นว่า ผู้ให้การนิเทศต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กนักเรียน 4) ครูที่มีประสบการณ์มากมีความเห็นว่า ผู้ให้การนิเทศต้องมีความรู้ในสาขาวิชาที่ให้การนิเทศ ส่วนครูใหม่ต้องการได้รับการนิเทศเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียน

โรบินสัน (Robinson. 2000: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการนิเทศแบบคลินิกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในแบบคลินิก ที่ใช้การนิเทศแบบกัลยาณมิตรในการดูแลและกระตุ้นให้ครูปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ซิลวา และดาน่า (Silva and Dana. 2001: 45-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบร่วมมือในโรงเรียนที่จะพัฒนาสู่ระดับมืออาชีพ ผลงานวิจัยนี้นำเสนอรูปแบบของการนิเทศแบบร่วมมือ โดยเน้นการตรวจสอบและการใช้ข้อมูล เพื่อพัฒนาโรงเรียนที่จะพัฒนาสู่ระดับมืออาชีพ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ที่บุคลากรในโรงเรียนจะต้องร่วมกันสร้างและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เริ่มจากขั้นตอนแรก คือ ขั้นเตรียมความพร้อม การนิเทศโดยตรง ผลของการนิเทศและความต้องการของครู ซึ่งในการนิเทศจะต้องยึดหลักทั้งสี่ผสมผสานกัน ในการนิเทศควรกำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ หรือครูและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังการนิเทศ จะช่วยทำให้ครูได้รับการพัฒนาทัศนคติ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ครูหันมาใส่ใจในการสอนยิ่งขึ้น

คัทซียูรูบะ (Kutsyuruba. 2003: p.2) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการนิเทศในโรงเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในเป็นปัจจัยหนึ่งในการปรับปรุงพฤติกรรมครูผู้สอน พัฒนาและปรับปรุงวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศภายในจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาครู โดยเริ่มต้นจากการสนับสนุน และการให้ความช่วยเหลือครู เมื่อครูผู้สอนได้รับการนิเทศภายในอย่างถูกต้อง ก็จะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียนดียิ่งขึ้น

เฟอร์นันโด; และเฮร์ลิฮี (Fernando; & Herlihy. 2010: บทคัดย่อ) ได้ออกไปศึกษาและสำรวจถึงวิธีการของผู้ที่ให้การนิเทศหลายหลายคน พบว่า การนิเทศเป็นการช่วยพัฒนาความสัมพันธ์และความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้รับการนิเทศ บทบาทของผู้ให้การนิเทศจะต้องสร้างความตระหนักและควรเป็นกลางในการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับการนิเทศและเปิดโอกาสให้กับผู้รับการนิเทศด้วย

ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศ พบว่า การนิเทศภายในประกอบด้วยบุคลากรหลักที่สำคัญได้แก่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษางานวิจัยส่วนใหญ่มีการดำเนินการที่เหมือนกันใน 3 ขั้นตอนคือ มีการวางแผน มีการดำเนินการหรือปฏิบัติการนิเทศ และ มีการประเมินผลจากการนิเทศ ส่วนในขั้นตอนอื่นที่แตกต่างกันได้แก่ เทคนิคการนิเทศ การสร้างเครือข่าย สื่อและเครื่องมือนิเทศ มนุษย์สัมพันธ์ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การเตรียมความรู้ การมีส่วนร่วม การปรับปรุงและพัฒนา การวิเคราะห์วิจารณ์ การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลจากการดำเนินการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศมีความสอดคล้องและเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยมีผลที่ได้จากการทดลองได้แก่ความสามารถของผู้ได้รับการนิเทศ นักเรียน นักศึกษา เพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบ นักเรียน นักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความพึงพอใจของครู นักศึกษาผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนจากผู้รับการนิเทศ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ปราณี อ่อนศรี (2552: 106-116) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน ของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก พบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน (ACTOR Model) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นวิธีเพื่อผ่อนคลาย (Approach to relaxation) ขั้นที่ 2 ขั้นการใช้ผังมโนทัศน์ (Concept

mapping) ขั้นที่ 3 ขั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ขั้นที่ 4 ขั้นการบริหารสมอง (Operation to Brain-Gym) และขั้นที่ 5 ขั้น การคิดไตร่ตรอง (Reflection) 2) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน พบว่า นักเรียนพยาบาลมีคะแนนความรู้ในวิชาการวิจัยทางการพยาบาล 1 ก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาคะแนนจุดตัดพบว่า คะแนนความรู้เฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 29.01 ซึ่งสูงกว่าค่าคะแนนจุดตัด(24) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนพยาบาลมีคะแนนเจตคติต่อวิชาการวิจัยทางการพยาบาล 1 ก่อนและหลังเรียนไม่แตกต่างกัน และนักเรียนพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

แสงเดือน เจริญฉิม (2552: 193-212) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างเสริมมนต์ศน์และการแก้ปัญหาในวิชาฟิสิกส์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ขั้น คือ การสำรวจความรู้เดิม การเฝ้าความสนใจ การทำมโนทัศน์ให้ชัดเจน การตรวจสอบมโนทัศน์ การนำมโนทัศน์ไปใช้ และการประเมินผล 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในมโนทัศน์ทางฟิสิกส์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 0.50 และมีประสิทธิภาพ 80.37/81.04 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนฟิสิกส์ มีความเห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความเข้าใจในมโนทัศน์ทางฟิสิกส์และความสามารถในการแก้ปัญหา มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้

กิตติคม คาวีรัตน์ (2553: 222-233) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะ สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า 1) ผลการพัฒนาได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะ สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ (KAECPAR Model) ประกอบด้วย หลักการ คือ การเรียนรู้ เชิงประสบการณ์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ วัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ร่วมกันทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ขั้นตอนของรูปแบบ 5 ขั้น คือ การให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก (Knowledge and Awareness) การสร้างเสริมความรู้ (Eubancement) การสร้างผลงาน (Construction) การนำเสนอผลงาน (Presentation) และการประเมินผลการเรียนรู้และสะท้อนกลับ (Assessment and Reflection) ในทุกขั้นตอนมีการดำเนินการขั้นตอนย่อย คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นปฏิบัติ และขั้นสรุป โดยมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ประกอบด้วย หลักการตอบสนอง ระบบสังคม และระบบสนับสนุน 2) ผลการใช้รูปแบบพบว่าความรู้การสร้างเสริมสุขภาวะหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาวะหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ การใช้ทักษะกระบวนการหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ การใช้ทักษะมนุษยสัมพันธ์หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อน การใช้รูปแบบ เจตคติการสร้างเสริมสุขภาวะหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบความรับผิดชอบของนักศึกษาหลังการใช้รูปแบบ

นักศึกษามีความรับผิดชอบอยู่ในระดับดีมาก และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของอาจารย์อยู่ในระดับมากที่สุด

อารยา ช่ออั้งชัย (2553: 187-201) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีชื่อเรียกว่า PLOASE Model โดยมีองค์ประกอบดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอนสาระหลัก สิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และสิ่งสนับสนุน รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมความพร้อมและกระตุ้นจิตใจในการเรียน (Preparing and Motivating step) ขั้นเรียนรู้กระบวนการคิดโดย ฝึกปฏิบัติ (Learning Thinking by Practice step) ขั้นจัดระเบียบความรู้ (Organizing Knowledge step) ขั้นประยุกต์ใช้กระบวนการคิด (Applying Thinking Process step) ขั้นสรุป (Summarizing step) และ ขั้นประเมินผล (Evaluation) และค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของรูปแบบการเรียนการสอนเท่ากับ 86.11/87.67 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่สอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสามารถในการคิดปัญหาอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนพึงพอใจต่อการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียน การสอนอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และแสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนรู้จากการปฏิบัติการคิดด้วยตัวเองและร่วมกันเรียนรู้กับผู้อื่น ครูเรียงเนื้อหาและกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และนักเรียนสามารถสรุปความรู้เชื่อมโยงนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จิระ ดีช่วย (2554: 167-176) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างมโนทัศน์ทางชีววิทยาและความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างมโนทัศน์ทางชีววิทยาและความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีชื่อว่า อาร์พีซีเอสอี (RPCSE Model) รูปแบบการเรียนการสอนมี 8 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน หลักการตอบสนอง ระบบสังคม สิ่งสนับสนุน สาระความรู้ และสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม (Reviewing Knowledge) ขั้นให้ความรู้และทักษะพื้นฐาน (Providing Fundamental Knowledge and Skill) ขั้นสร้างมโนทัศน์และฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (COnstructing Concepts and Critical Thinking) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) และขั้นตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ (Enumeration) 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนอาร์พีซี พบว่า มโนทัศน์ทางชีววิทยาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่ม

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนเห็นด้วยต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ การเรียนการสอนอาร์พีซีในระดับมาก โดยเห็นด้วยมากที่สุดด้านกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาด้าน บรรยากาศในการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับตามลำดับ

จิราภา เพียรเจริญ (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) ผู้บริหารและครูมีระดับการรับรู้ในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการกำหนดนโยบายและแผนการ จัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนสูงสุด ด้านการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านการส่งเสริมพัฒนาครู มี ค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุดตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ในการปฏิบัติของผู้บริหารและ ครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามข้อมูลภูมิสังคมคือ ตำแหน่ง ที่ตั้ง และขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นผลการเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียนรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและ แผนการจัดการเรียนรู้ของครู ที่มีระดับการรับรู้ในการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการส่งเสริมพัฒนาครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัญหาและ ข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ ด้านผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารไม่เน้นการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ ของครูให้ชัดเจนก่อนเปิดภาคเรียน ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูมีภาระงานมาก การนิเทศจึงไม่ต่อเนื่อง ครูผู้สอนไม่วางแผนล่วงหน้าในการใช้งบประมาณ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนพบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ ครูบรรจุใหม่มีมากและขาดประสบการณ์ ครูไม่นำผลการนิเทศไป พัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง ครูมักคิดว่าถึงอย่างไรก็ได้ 1.5 ชั้น เหมือนกัน จึงขาดแรงกระตุ้นใน การทำงาน ส่วนด้านครูพบว่า ครูมีภาระงานอื่นมาก ทำให้ครูบางคนไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ หลักสูตรและการจัดการหลักสูตรมีการเปลี่ยนโครงสร้างบ่อย ทำให้การดำเนินการของครูผู้สอน ไม่ต่อเนื่องยังไม่เห็นผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงานและแก่นนำผู้รับนโยบายไม่สามารถถ่ายทอดให้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของนโยบายบริหาร ครูยังขาดการส่งเสริมในการอบรมพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีและ ความรู้ที่ทันสมัย เซิร์ฟเวอร์ ของเว็บเบราว์เซอร์ ที่ให้ครูศึกษาเรียนรู้ ไม่มีขนาดใหญ่พอที่จะรองรับการ พัฒนาของครูได้ การดำเนินการไม่ได้สร้างความตระหนักแก่ครูผู้สอน ทำให้ครูผู้สอนส่วนหนึ่ง ไม่เห็นด้วย กับแผนพัฒนาครู อินเทอร์เน็ตของโรงเรียนช้ามากบางครั้งขาดช่วงใช้ไม่ได้ ด้านการจัดสรรงบประมาณและ จัดทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ ส่วนการให้รางวัล และการเสริมแรงแก่ครูนั้นไม่ชัดเจน ไม่โปร่งใส ไม่มีการประกาศแจ้งครูรับทราบ

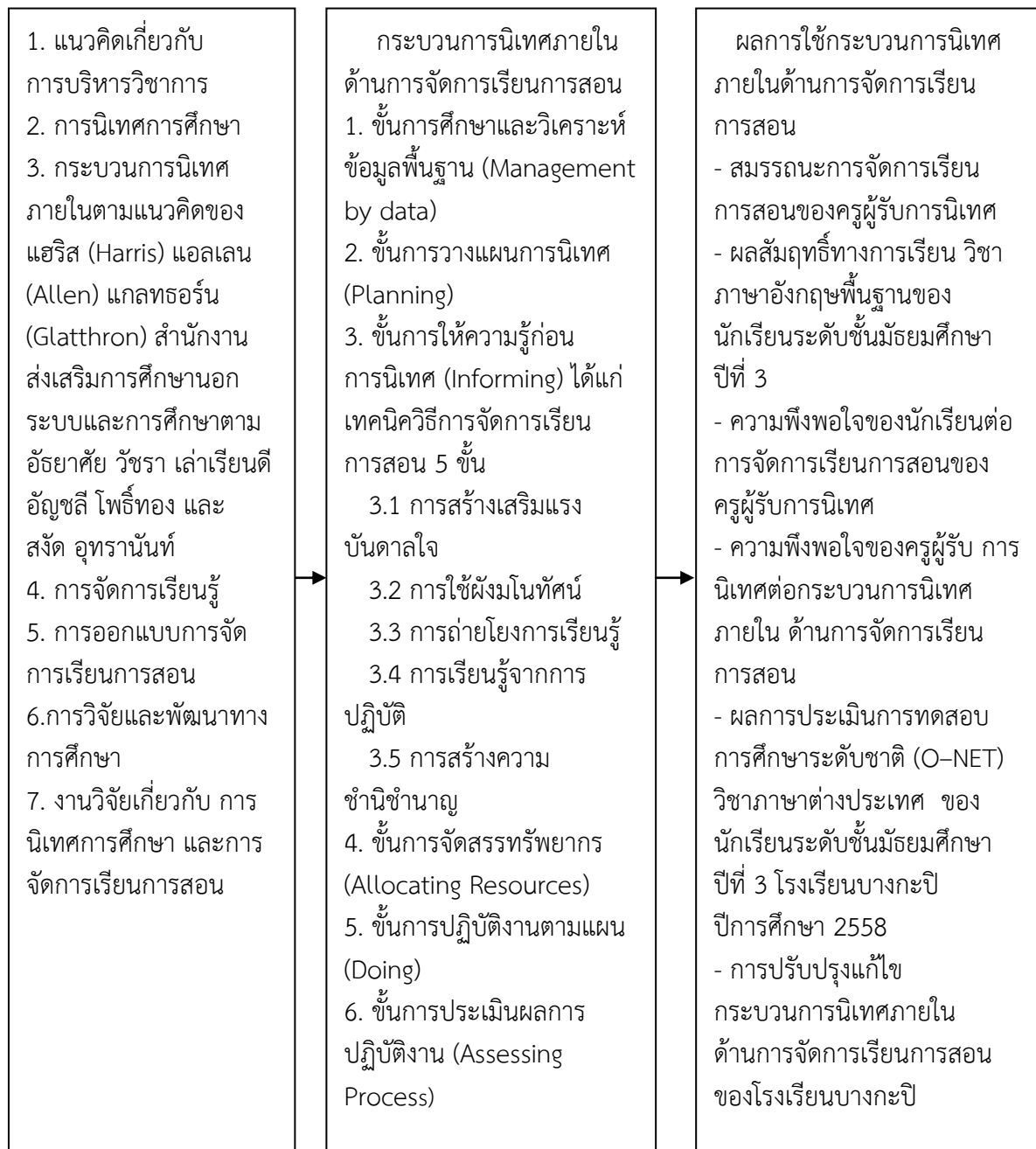
ผลการศึกษาทางานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้พบว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนจากงานวิจัย ส่วนใหญ่มีการดำเนินการอย่างหลากหลายแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทการวิจัย เช่น วัตถุประสงค์การวิจัย สารที่ศึกษา แนวทางและทฤษฎีที่ใช้ประกอบการศึกษา และผลจากการดำเนินการวิจัยพบว่า รูปแบบการ จัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องและเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง ผลที่ได้จากการดำเนินการ วิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลจากการใช้รูปแบบการจัดการ เรียนการสอนพบว่า ความสามารถ ทักษะ เจตคติของนักเรียน นักศึกษา เพิ่มขึ้นกว่าก่อนใช้รูปแบบ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียน นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้

สูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่องการบริหารวิชาการ การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ รวมทั้งได้สังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายใน ตามแนวคิดของแฮริส (Harris) แอลเลน (Allen) แกลทฮอร์น (Glatthorn) สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย วัชรา เล่าเรียนดี อัญชลี โพธิ์ทอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และสงัด อุทรานันท์ พร้อมทั้งนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของคุณนี่ (Cooney) กอดอน (Gordon) และสเปนเซอร์ (Spencer) มาใช้ประกอบในการบูรณาการกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ซึ่งกระบวนการในการนิเทศภายในจะเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน การพัฒนาการนิเทศภายในครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นแนวคิดการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ โดยมีขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในแบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M) 2) ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ (Planning) 3) ขั้นตอนการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing) 4) ขั้นตอนการจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) 5) ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Doing) 6) ขั้นตอนการประเมินผลการทำงาน (Assessing Process) โดยมีการให้ความรู้วิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การสร้างความเข้าใจชำนาญ ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ด้วยวิธีการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง และตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดังกล่าวประกอบ 1

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ เป็นการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิด ของ แฮริส (Harris) แกลทฮอร์น (Glatthorn) แอลเลน (Allen) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย วัชรา เล่าเรียนดี อัญชลี โพธิ์ทอง และสงัด อุทรานันท์ เป็นแนวคิดหลัก มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้ (ภาพประกอบ 1)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อพัฒนาและศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนบางกะปิ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยค่าสถิติพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษารูปแบบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโรงเรียนบางกะปิ โดยรูปแบบกระบวนการนิเทศภายในที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้มาจากการสังเคราะห์รูปแบบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ของนักการศึกษา 7 คน/กลุ่ม ได้แก่ แฮร์ริส (Harris) แกลทเทอร์น (Glatthron) แอลเลน (Allen) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย วัชรา เล่าเรียนดี อัญชลี โพธิ์ทอง และสังัด อุทรานันท์ ได้รูปแบบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนบางกะปิ ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานเป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานโดยภาพรวมส่วนใหญ่ของนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีคะแนนเฉลี่ยโดยภาพรวมต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงนำรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานมาใช้เป็นกรณีศึกษา อนึ่งรูปแบบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จัดได้ว่าเป็นรูปแบบกระบวนการนิเทศภายในที่มีลักษณะเป็นการใช้งานได้โดยทั่วไป ไม่จำกัดต้องใช้เฉพาะเจาะจงกับรายวิชาใดวิชาหนึ่ง ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และหลากหลายวิชาเรียน ไม่ใช่กระบวนการนิเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนเฉพาะรายวิชา

เนื่องด้วยผู้วิจัยใช้วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานเป็นกรณีศึกษา ดังนั้นคู่มือการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ผู้วิจัยจึงมีตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานบรรจุอยู่ในเล่มคู่มือการใช้ ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นหลัก

แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ดังภาพประกอบ 2

ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนบางกะปิ

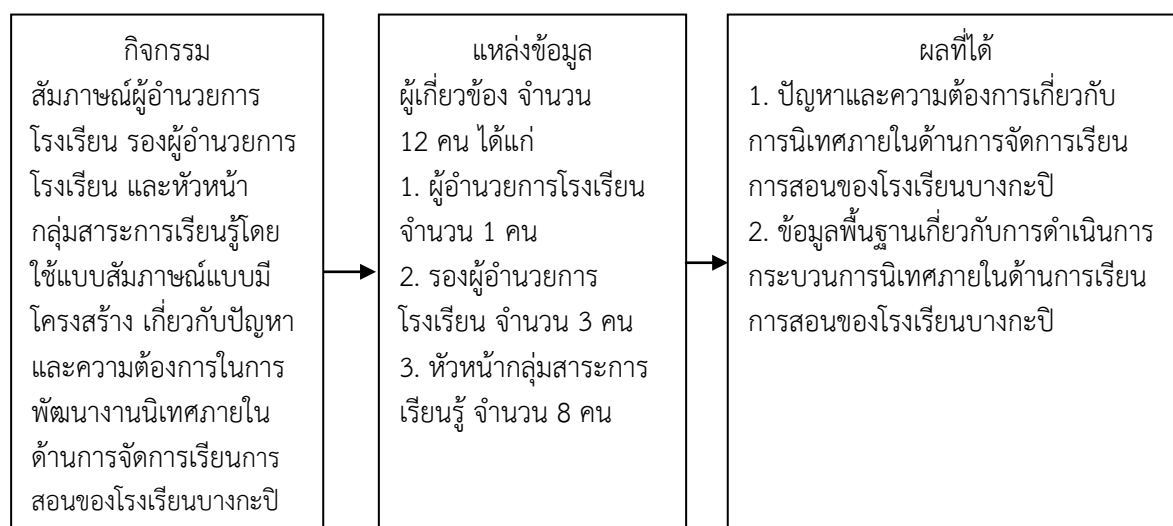
ตาราง 3 กำหนดเวลาการดำเนินการวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียนบางกะปิ

ขั้นตอนที่	กิจกรรม/การปฏิบัติ	วัน/เดือน/ปี
1	การสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M))	1 พ.ค.2558 – 31 พ.ค. 2558
	1.1 สำรวจปัญหาความต้องการพัฒนางานนิเทศภายใน ด้วยวิธีการ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	พ.ค. 2558
	1.2 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศและการจัดการเรียนรู้ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	พ.ค. 2558
2	การสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนบางกะปิ	1 มิ.ย. 2558 – 30 มิ.ย. 2558
	2.1 ร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน	มิ.ย. 2558
	2.2 ตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงและจัดทำกระบวนการนิเทศภายในด้าน การจัดการเรียนการสอน พร้อมคู่มือการใช้กระบวนการ	มิ.ย. 2558
3	การทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนบางกะปิ	1 ก.ค. 2558 – 7 เม.ย. 2559
	3.1 การวางแผนการนิเทศ (Planning : P)	ก.ค. 2558
	3.2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing : I)	ส.ค. 2558
	3.3 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A)	ส.ค. 2558
	3.3 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D)	1 ก.ค. 2558 - 31 มี.ค. 2559
	3.3.1 เตรียมการ สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เตรียมเอกสารที่ เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ผู้ให้การนิเทศ ครูผู้สอน ฯลฯ	1 ก.ค. 2558 - 31 ต.ค. 2558
	3.3.2 ทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน การสอนกับครูผู้สอนและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้คือ สร้างเสริมแรงบันดาลใจ การใช้ผังมโนทัศน์ การถ่ายโยงการ เรียนรู้ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการสร้างความเข้าใจ	1 พ.ย. 2558 - 31 มี.ค. 2559
	3.4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A)	1 – 7 เม.ย. 2559
4	การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน	8 เม.ย. 2559 – 30 เม.ย. 2559
	4.1 ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายใน	เม.ย. 2559
	4.2 จัดทำกระบวนการนิเทศภายในฉบับสมบูรณ์ และรายงานการวิจัย	เม.ย. 2559

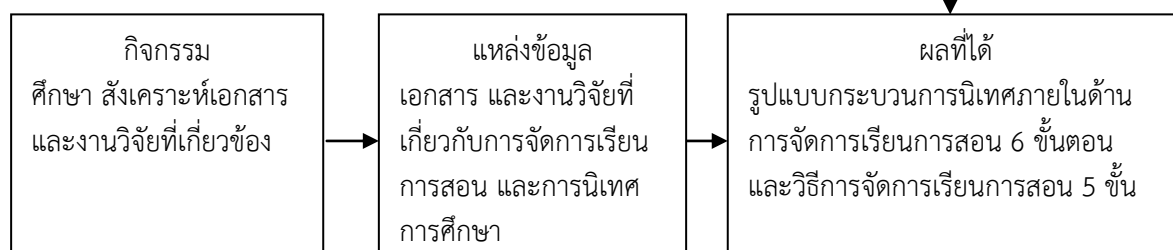
ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ของโรงเรียนบางกะปิ

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ พร้อมทั้งสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการขั้นตอนต่อไป การดำเนินการในขั้นตอนนี้แบ่งเป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 เป็นการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และข้อมูลการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และกิจกรรมที่ 2 ผู้วิจัยศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนบางกะปิ ดังในภาพประกอบ 3

กิจกรรมที่ 1

กิจกรรมที่ 2

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์การดำเนินการ

1. เพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนบางกะปิ ในเรื่องการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน
2. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ และการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในด้านจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน

แหล่งข้อมูลคือ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การออกแบบการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศและการจัดการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 5 ประเด็น สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

การสร้างแบบสัมภาษณ์มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างการออกแบบการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา
2. นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการในข้อที่ 1 มากำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัจจุบันสภาพการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนบางกะปิ เป็นอย่างไร 2) ท่านมีแนวทางหรือวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนอย่างไร 3) ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะส่งเสริมและช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนได้ 4) ควรมีใครบ้างเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการนิเทศและการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนบางกะปิ และ 5) การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนควรมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร
3. ตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์ด้านความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีตรวจสอบความสอดคล้องภายใน โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยนำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่

ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือวัดผลการศึกษา	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาไทย	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา	จำนวน 2 คน
นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย	

การดำเนินการ

กิจกรรมที่ 1 การสำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

การสำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นการสำรวจสภาพการนิเทศในปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- นำข้อมูลที่ได้จากศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มาใช้ประกอบการสัมภาษณ์
- นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน ได้แก่

ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน

- การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจ้งผู้ให้ข้อมูลทราบล่วงหน้าก่อนดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลและบันทึกการตอบแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาเพื่อจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ออกแบบการจัดการเรียนการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยการศึกษาเอกสาร

- ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน จากเอกสาร โดยเฉพาะการนิเทศภายในตามแนวคิดของแฮริส (Harris) แอลเลน (Allen) แกลทฮอร์น (Glatthorn) วัชรา เล่าเรียนดี อัญชลี โพธิ์ทอง สัจด์ อุทรานันท์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางหลักในการสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

- ผลการสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ได้แนวทางการดำเนินการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนแบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M) ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing : I) ขั้นตอนที่ 4

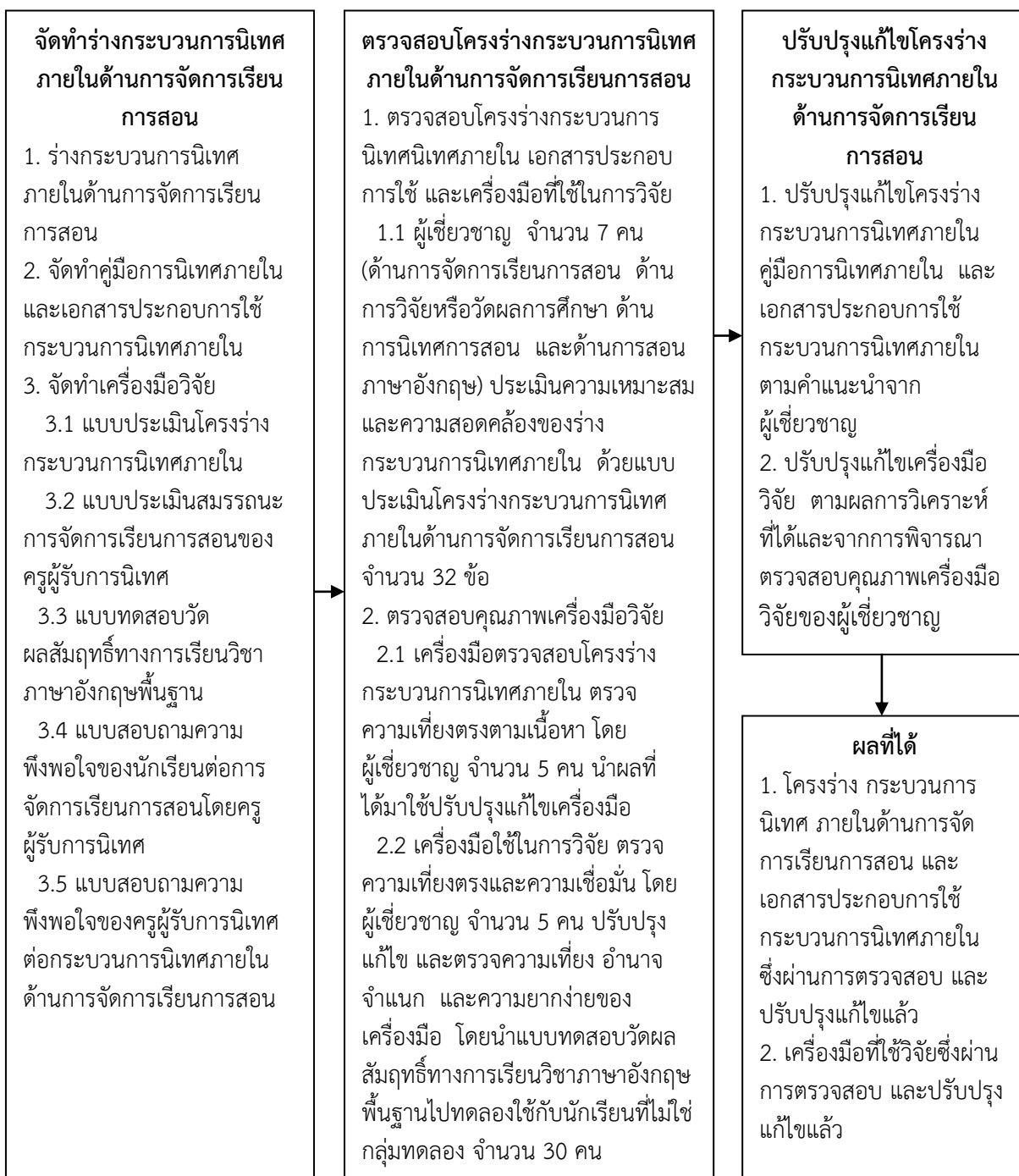
การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A) และได้วิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ ชั้นที่ 2 การใช้ผังมโนทัศน์ ชั้นที่ 3 การถ่ายโยงการเรียนรู้ ชั้นที่ 4 การเรียนรู้จากการปฏิบัติ ชั้นที่ 5 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรม มาประมวลและสรุปเป็นผลการดำเนินการของขั้นตอนที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัด

การเรียนการสอน

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการร่างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ขั้นตอนนี้แบ่งการดำเนินการสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 ระยะ คือ 1) การร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน 2) การตรวจสอบโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) การปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งจัดทำเอกสารประกอบการใช้กระบวนการนิเทศภายใน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการดำเนินการขั้นตอนต่อไป ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

การสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์การดำเนินการ

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้าง

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง ของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน และด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยจำแนกผู้เชี่ยวชาญเป็น 4 กลุ่ม มีคุณสมบัติดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยหรือการวัดผลการศึกษา ปฏิบัติงานด้านการวิจัยหรือวัดผลการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 3 ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปฏิบัติงานด้านการนิเทศการสอนอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้มีประสบการณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ

แบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้

แบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน 1 ฉบับ จำนวน 32 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นข้อความเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมี 5 ระดับ คือ ความเหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ โดยแต่ละระดับกำหนดค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 121)

ให้คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ให้คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ให้คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ให้คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ให้คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยจากการวัดระดับความเหมาะสม มีดังนี้

เหมาะสมระดับมากที่สุด อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50 – 5.00

เหมาะสมระดับมาก อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50 – 4.49

เหมาะสมระดับปานกลาง อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50 – 3.49

เหมาะสมระดับน้อย อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50 – 2.49

เหมาะสมระดับน้อยที่สุด อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.49

การวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การผ่าน ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม ต้องได้ค่าเฉลี่ย (μ) ของคะแนน ≥ 3.50

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นการประเมินความสอดคล้องในแต่ละองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ตรวจสอบความสอดคล้องโดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา(Content Validity Index : CVI) (บุญใจ ศรีสถิตย์นราภุร. 2553: 124 - 126) จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีการให้คะแนนเป็น 4 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

เกณฑ์การผ่าน ต้องมีค่าความสอดคล้อง CVI ≥ 0.80 หมายถึงค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ระหว่างองค์ประกอบของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน คือ 0.80 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีความมากกว่า 0.80 แสดงว่าแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้างกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน มีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกัน

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางและประเด็นในการสร้างแบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

2. สร้างแบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหา นิยาม และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จำนวน 32 ข้อ

3. นำแบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในฯ ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

ทั้งนี้พบว่า แบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือประเมินโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คนประกอบด้วย

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือวัดผล	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาไทย	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านกรณิศการศีกษา	จำนวน 2 คน

4. นำแบบประเมินโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และชัดเจนมากขึ้น

5. นำแบบประเมินโครงร่างฯ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ใช้ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิต่อไป

การดำเนินการ

การจัดทำโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่สังเคราะห์ได้ในขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยกำหนดเป็นองค์ประกอบของแผนการนิเทศภายในฯ ดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์กระบวนการนิเทศภายใน
- 2) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
- 3) ขอบเขตการดำเนินการนิเทศ
 - 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
 - 3.2 เนื้อหาสาระการนิเทศ
 - 3.3 วิธีการนิเทศ
 - 3.4 ระยะเวลาในการนิเทศ
 - 3.5 สถานที่
- 4) กิจกรรมการนิเทศ
- 5) สื่อและเครื่องมือการนิเทศ
- 6) การวัดและประเมินผล

พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ รวมทั้งจัดทำเอกสารประกอบการใช้

การตรวจสอบโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

การตรวจสอบโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของกระบวนการนิเทศภายในฯ ด้วยแบบประเมินโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในฯ ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญใช้วิธีการเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด การตรวจสอบโครงร่างกระบวนการนิเทศภายใน

ๆนี้ เป็นการประเมินก่อนนำไปทดลองใช้ เพื่อศึกษาเรื่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องภายในองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการนิเทศภายในฯ มีรายละเอียดดังนี้

1. จุดประสงค์การตรวจสอบ

1.1 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในฯ เป็นการพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในฯ ได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ โครงสร้างของกระบวนการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศ สื่อและเครื่องมือการนิเทศ และการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมกับครูผู้รับการนิเทศเพียงใด มีการเพิ่มหรือพัฒนาเพียงใด

1.2 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในฯ ที่จัดทำขึ้นกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนากระบวนการนิเทศ มีความสอดคล้องกันเพียงใด พร้อมข้อเสนอแนะ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นแบบประเมิน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศภายในฯ โดยเกณฑ์การผ่านต้องได้ค่าเฉลี่ย (μ) ของคะแนน ≥ 3.50 และตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในฯ โดยมีเกณฑ์การผ่านต้องได้ค่าความสอดคล้อง $CVI \geq 0.80$

3. ผู้วิจัยส่งโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในฯ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คนเป็นผู้พิจารณาประเมินกระบวนการนิเทศภายในฯ พร้อมแบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในฯ

4. ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในฯ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญพร้อมจัดทำต้นฉบับเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

ผลการประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในฯ จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของร่างหลักสูตร ถ้าค่าเฉลี่ยของส่วนประกอบของกระบวนการนิเทศภายในฯ ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป แสดงว่ามีความเหมาะสมและนำไปใช้ได้ ผู้วิจัยกำหนดให้คงไว้ในกระบวนการนิเทศ และถ้าผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องในส่วนประกอบของกระบวนการนิเทศภายในฯ ได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป แสดงว่ามีความสอดคล้องและนำไปใช้ได้

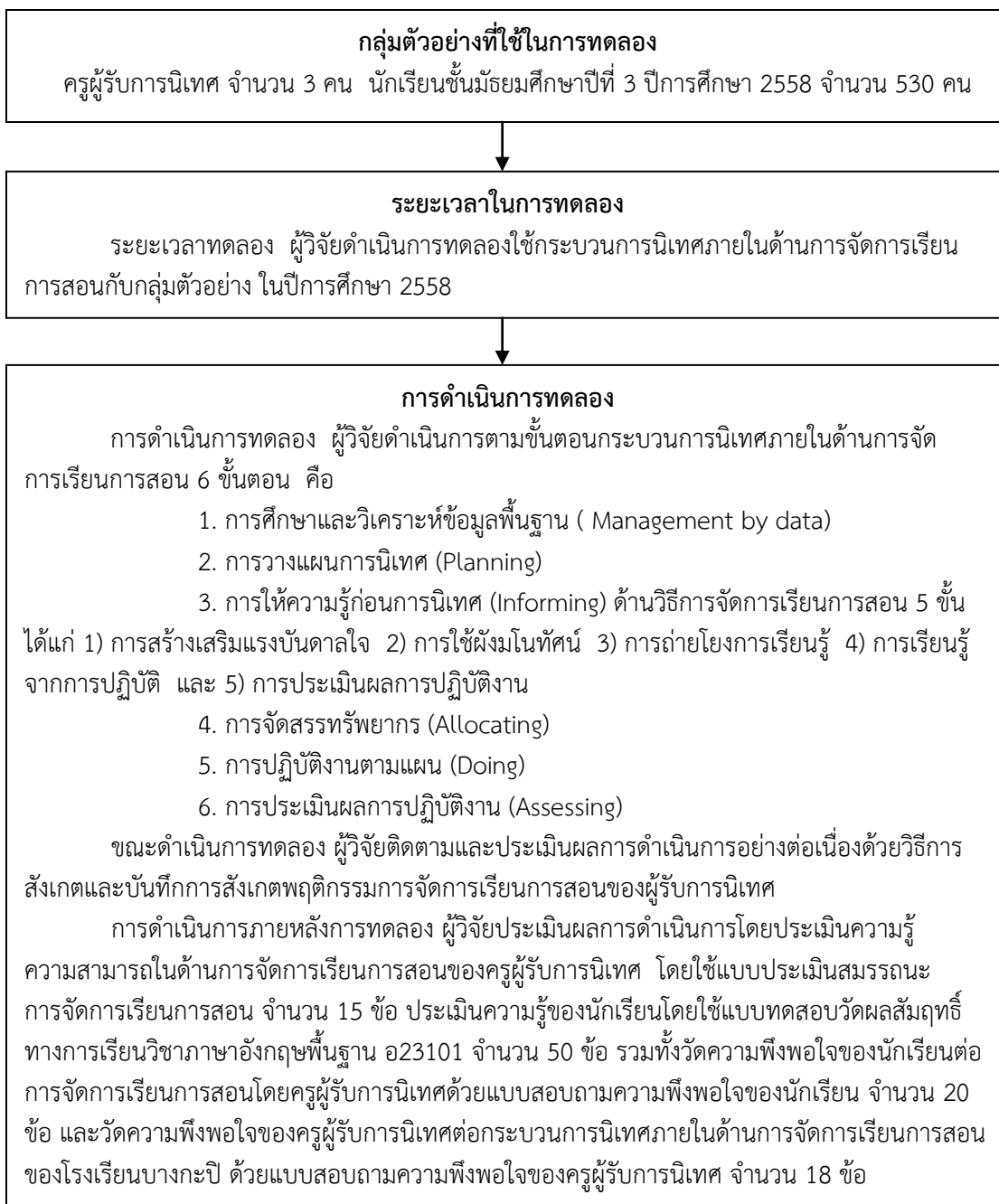
2. กรณีถ้ามีข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนอกเหนือจากข้อคำถาม เมื่อผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีความเห็นสอดคล้องกัน ผู้วิจัยจะพิจารณานำไปปรับปรุงเพิ่มเติมในกระบวนการนิเทศภายในฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณคำนวณโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาแล้ว มาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้รับการนิเทศ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบางกะปิ ดังภาพประกอบ 5 มีการดำเนินการดังนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์การดำเนินการ

เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยตรวจสอบดังนี้

1. ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ
2. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101
3. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ
4. ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน

การสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ประกอบด้วย ครูผู้รับการนิเทศและสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน จำนวน 14 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3,161 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้รับการนิเทศและสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 530 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร โดยมีระดับชั้นเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ

1. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้

แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน

แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งประเมินระดับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ตามวิธีการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในการวิจัยนี้ จำนวน 15 ข้อ โดยแต่ละระดับกำหนดค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 121)

เกณฑ์การให้ระดับคะแนนสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

- 4 หมายถึง มีพฤติกรรม / ปฏิบัติกิจกรรมนั้นเป็นประจำสม่ำเสมอ หรืออยู่ในระดับ

ดีมาก

- 3 หมายถึง มีพฤติกรรม / ปฏิบัติกิจกรรมนั้นเป็นส่วนใหญ่ หรืออยู่ในระดับดี
 2 หมายถึง มีพฤติกรรม / ปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อย หรืออยู่ในระดับพอใช้
 1 หมายถึง มีพฤติกรรม / ปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อยมาก หรืออยู่ในระดับปรับปรุง

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

- 3.50 – 4.00 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับดีมาก
 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับดี
 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับพอใช้
 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปรับปรุง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนความคิดเห็นครูผู้รับการนิเทศ

เกณฑ์การผ่าน ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนการสอน ต้องได้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนน ≥ 2.50

มีขั้นตอนการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางและประเด็นในการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน

2. สร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน เพื่อประเมินความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้

3. นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

ทั้งนี้พบว่า แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือวัดผล	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา	จำนวน 2 คน

4. นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มีความถูกต้องเหมาะสม และชัดเจนมากขึ้น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (อ 23101)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง เพื่อใช้วัดความรู้ความสามารถวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน
 อ 23101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ

2. ศึกษาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน

อ 23101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดจำนวนข้อในแบบทดสอบ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ทั้ง 4 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และ สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก โดยเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระ 6 หน่วยการเรียนรู้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (อ 23101) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เวลา 54 ชั่วโมง

แผนการสอนที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เวลา 8 ชั่วโมง เรื่อง Connections

แผนการสอนที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เวลา 6 ชั่วโมง เรื่อง Past events

แผนการสอนที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เวลา 10 ชั่วโมง เรื่อง People

แผนการสอนที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เวลา 10 ชั่วโมง เรื่อง Places

แผนการสอนที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เวลา 10 ชั่วโมง เรื่อง Goals

แผนการสอนที่ 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เวลา 10 ชั่วโมง เรื่อง Choices

4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อที่ 3

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง และความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

ทั้งนี้พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน จำนวน 5 คนประกอบด้วย

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 1 คน

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือวัดผล จำนวน 1 คน

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คน

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 2 คน

6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเคยเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 และไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ของแบบทดสอบ คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 50 ข้อ จากข้อสอบ 60 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในการทดลองจริง

7. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ 50 ข้อ ซึ่งมีความยากง่ายตั้งแต่ 0.30– 0.77 และ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 – 0.73 ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดิม เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ ทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 คูเตอร์ริชาร์ดสัน (ชุตริ วงศ์รัตน์.2553 : 76) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91

8. จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นฉบับจริงเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นการสอบถามระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 20 ข้อ โดยแต่ละระดับกำหนดค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 121)

ให้คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ให้คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ให้คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ให้คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ให้คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยจากการวัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50 – 5.00

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50 – 4.49

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50 – 3.49

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50 – 2.49

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.49

การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ วิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนความคิดเห็นนักเรียน

เกณฑ์การผ่าน ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ต้องได้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนน ≥ 3.50

มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางและประเด็นในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง และความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

ทั้งนี้พบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 5 คนประกอบด้วย

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือวัดผล	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา	จำนวน 2 คน

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ซึ่งผ่านการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มีความถูกต้องเหมาะสม และชัดเจนมากขึ้น และนำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (ชูศรี วงศ์รัตน์.2553 : 76) พบว่ามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86

แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ

แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นการสอบถามระดับความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 18 ข้อ โดยแต่ละระดับกำหนดค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 121)

ให้คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ให้คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ให้คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ให้คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ให้คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยจากการวัดสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50 – 5.00

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50 – 4.49

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50 – 3.49

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50 – 2.49

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด อยู่ในช่วงค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.49

การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ วิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนความคิดเห็นครูผู้รับการนิเทศ

เกณฑ์การผ่าน ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ต้องได้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนน ≥ 3.50

มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางและประเด็น ในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

ทั้งนี้พบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 5 คนประกอบด้วย

ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยหรือวัดผล	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ	จำนวน 1 คน
ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา	จำนวน 2 คน

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ซึ่งผ่านการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และชัดเจนมากขึ้น

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

ในการทดลองหาประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest Posttest Design) ดังตารางต่อไปนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร. 2553: 146)

ตาราง 4 รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
O1	X	O2

เมื่อ X แทน การได้รับการทดลองตามกระบวนการนิเทศภายในฯ

เมื่อ O1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

เมื่อ O2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

ในการนำกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิไปใช้ มีการดำเนินการเป็น 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน(Management by data : M) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing : I) ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A) มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M)

เป็นการดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์จากข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนบางกะปิ โดยผู้วิจัยเก็บและรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) ของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาเก็บข้อมูลจากงานวัดผลและทะเบียน ส่วนข้อมูลพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเช่น ความสนใจเรียน เก็บข้อมูลจากกลุ่มบริหารบุคคล ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยทำหน้าที่วิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนบางกะปิ พร้อมทั้งมีการสำรวจปัญหาและความต้องการจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning: P)

เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศ และผู้วิจัย ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อวางแผนเกี่ยวกับการกำหนดขั้นตอนการนิเทศ โดยให้สอดคล้องกับข้อมูลการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยจัดทำเป็นแผนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I)

เป็นการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนสำหรับใช้สอนในวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 โดยผู้วิจัยจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษมาเป็นวิทยากรและผู้วิจัยเป็นวิทยากรร่วม และให้ครูผู้รับการนิเทศเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนจากการฝึกอบรม เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป รูปแบบการให้ความรู้เป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการตามสภาพจริงในโรงเรียนมีการให้ความรู้เชิงทฤษฎีและทดลองปฏิบัติกับนักเรียนที่ครูรับผิดชอบ โดยมีผู้เชี่ยวชาญการสอนเป็นวิทยากร

การให้ความรู้ก่อนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน จะช่วยให้ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ ทักษะการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถนำไปปฏิบัติในขั้นตอนการวางแผนการสอนและการปฏิบัติการสอนได้อย่างถูกต้อง ในขั้นนี้ผู้วิจัยทำหน้าที่

ร่วมเป็นวิทยากร รวมทั้งประสานงาน ติดตาม ดูแล และให้คำแนะนำในการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources: A)

เป็นการดำเนินการเพื่อเตรียมการและจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ปัจจัยและสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกให้การดำเนินการลุล่วงสำเร็จไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยจะทำหน้าที่จัดเตรียมประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้ตามความต้องการและความประสงค์ของครูผู้รับการนิเทศและผู้ให้การนิเทศ

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing: D)

เป็นการดำเนินการของผู้เกี่ยวข้องในทุก ๆ ฝ่าย ปฏิบัติตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 โดยมีการปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะ คือ

1. การปฏิบัติงานของครูผู้รับการนิเทศ กล่าวคือ ครูผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 และแจ้งผู้วิจัยทราบเพื่อจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูผู้รับการนิเทศ
2. การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ กล่าวคือ ผู้ให้การนิเทศนอกจากการให้การนิเทศแล้ว ควรต้องควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จตามกำหนดและมีคุณภาพสูงตามที่ต้องการ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ร่วมในการกำกับ ติดตามผล ประสานงาน และอำนวยความสะดวก
3. การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งจัดได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนหลัก จะต้องให้การสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ สถานที่จำเป็นต่อการใช้งานภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องซาวด์แลป (sound lab) และอื่น ๆ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นภายนอกสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process: A)

เป็นการดำเนินการเพื่อประเมินปัญหาและผลสำเร็จของการดำเนินการแต่ละขั้นตอน โดยพิจารณาจากสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ ซึ่งรวมทั้งความรู้และทักษะใน การจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของครูผู้รับการนิเทศตลอดช่วงเวลาทดลอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ตลอดจนประเมินผลการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวม ด้วยวิธีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ร่วมในการประชุมกลุ่ม จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยหรือวัดผลการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 2 คน ซึ่งขั้นตอนนี้ผู้วิจัยทำหน้าที่ประสานงาน และประเมินผลการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเป็นผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม วิเคราะห์และสรุปผลที่ได้จากการดำเนินการในทุกขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณคำนวณโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผล การทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ใช้สถิติทดสอบแบบที่ (t-test) แบบ t-test for dependent sample

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำผลจากการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนในขั้นตอนที่ 3 และผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งบันทึกจากการสังเกตของผู้วิจัยมาประมวลและสรุปผลในภาพรวม เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไข กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ให้ถูกต้องสมบูรณ์และมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังภาพประกอบ 6 มีการดำเนินการดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การประมวลภาพรวมกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

1. พิจารณาประมวลและสรุปผลที่ได้จากการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนในขั้นตอนที่ 3 ซึ่งได้แก่
 - 1.1 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ
 - 1.2 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน
 - 1.3 ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ
 - 1.4 ผลการสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
 - 1.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องตลอดการดำเนินการ
2. การประเมินภาพรวมของกระบวนการนิเทศภายใน ด้วยวิธีการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน

กิจกรรมที่ 2 การปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

ดำเนินการต่อจากการดำเนินการกิจกรรมที่ 1 โดยนำผลที่ได้จากกิจกรรมที่ 1 มาใช้ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ให้มีความถูกต้องชัดเจน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และจัดทำกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งจัดทำรายงานการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์การดำเนินการ

1. เพื่อปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อจัดพิมพ์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ และเอกสารประกอบการใช้ ฉบับสมบูรณ์

ผู้เชี่ยวชาญประชุมสนทนากลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การนิเทศการสอน และด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยจำแนกผู้เชี่ยวชาญเป็น 4 กลุ่ม มีคุณสมบัติดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยหรือการวัดผลการศึกษา ปฏิบัติงานด้านการวิจัยหรือวัดผลการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 3 ศึกษานิเทศก์มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป ปฏิบัติงานด้านการนิเทศการสอนอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน

แหล่งข้อมูล คือ ผลการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนในชั้นตอนที่ 3 และผลการประเมินการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบางกะปิ

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ

บันทึกข้อมูลการประมวลภาพรวมผลจากการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนในชั้นตอนที่ 3 รวมทั้งข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง

การดำเนินการ

การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในฯ ชั้นตอนที่ 4 ดำเนินการหลังจากการนำกระบวนการนิเทศไปทดลองใช้ โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองและผลการพิจารณาแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง มาสรุปผลและประมวลเป็นภาพรวมของการดำเนินการกระบวนการนิเทศภายในฯ มาใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจัดพิมพ์กระบวนการนิเทศภายในฯ และเอกสารประกอบการใช้ ฉบับสมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 122 - 123)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	p	คือ	ร้อยละ
	f	คือ	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	คือ	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

ค่าเฉลี่ยของประชากร (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 124)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	μ	คือ	ค่าเฉลี่ยของประชากร
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	คือ	จำนวนคนหมด

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	คือ	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	คือ	จำนวนคนทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 126)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X - \mu)^2}{N}}$$

σ	คือ	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Σ	คือ	ผลรวม
μ	คือ	ค่าเฉลี่ยประชากร
N	คือ	จำนวนคนทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 126)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

S	คือ	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x$	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum x^2$	คือ	ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
n	คือ	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรง (Validity)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2553: 73)

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การผ่าน ผลการวิเคราะห์ต้องได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็น ≥ 0.50

ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. 2553 : 224 - 226)

$$CVI = \frac{\text{จำนวนคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญทุกคนให้ความคิดเห็นในระดับ 3 และ 4}}{\text{จำนวนคำถามทั้งหมด}}$$

เมื่อ CVI แทน ดัชนีความตรงตามเนื้อหา

1 แทน คำถามไม่สอดคล้องกับคำนิยามเชิงปฏิบัติการ

2 แทน คำถามต้องปรับปรุงมากจึงสอดคล้องกับคำนิยามเชิงปฏิบัติการ

3 แทน คำถามต้องปรับปรุงเล็กน้อยจึงสอดคล้องกับคำนิยามเชิงปฏิบัติการ

4 แทน ค่าถามมีความสอดคล้องกับค่านิยามเชิงปฏิบัติการ
เกณฑ์การผ่านต้องมีค่าความสอดคล้อง CVI ≥ 0.80

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 103 - 104)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right\}$$

r_{tt}	คือ	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
k	คือ	จำนวนข้อสอบ
p	คือ	สัดส่วนของคนที่ตอบถูกต้องคนที่ตอบทั้งหมด
q	คือ	$1 - p$
S^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนน

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 117 - 119)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

α	คือ	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
k	คือ	จำนวนข้อคำถาม
$\sum s_i^2$	คือ	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
s_t^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.3 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร. 2553 : 253)

$$r = \frac{H - L}{N}$$

r	คือ	อำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
H	คือ	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
L	คือ	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
N	คือ	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2553 : 75)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{xy}	คือ	อำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
N	คือ	จำนวนคนทั้งหมด
X	คือ	คะแนนของข้อคำถามนั้น ๆ
Y	คือ	ผลรวมของคะแนนข้ออื่น ๆ ที่เหลือทุกข้อ

2.4 ค่าความยากง่าย (Difficulty) (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. 2553 : 252)

$$P = \frac{H + L}{2N}$$

P	คือ	ความยากของข้อสอบ
H	คือ	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
L	คือ	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
N	คือ	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองกับเกณฑ์ที่กำหนด ใช้สถิติ One Sample t-test (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. 2553 : 417 - 420)

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{\frac{SD}{\sqrt{n}}}$$

$$df = n - 1$$

t	คือ	ค่าสถิติที่
\bar{X}	คือ	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
μ	คือ	ค่าเฉลี่ยที่เป็นจุดเปรียบเทียบ
SD	คือ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	คือ	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
df	คือ	องศาหรือชั้นความเป็นอิสระ

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง ระหว่างผลการเรียนรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน ใช้สถิติ t – test dependent (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 133 - 134)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

t	คือ	ค่าสถิติที่
D	คือ	ผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
D ²	คือ	กำลังสองของผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
n	คือ	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
df	คือ	องศาหรือชั้นความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยและพัฒนา เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการนำเสนอผลการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตอนที่ 2 ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

มีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
 - 1.1 ผลการสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
 - 1.2 ผลการตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
 - 1.3 ผลการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
2. ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
 - 2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ
 - 2.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน จากครูผู้รับการนิเทศ
 - 2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์
 - 2.4 ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558
 - 2.5 ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

1. ผลการสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง (ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้) จำนวน 12 คน ด้วยวิธีการสรุปเนื้อหาเชิงคุณภาพตามประเด็นที่กำหนด โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้ 1) ปัจจุบันสภาพการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนบางกะปิ เป็นอย่างไร 2) ท่านมีแนวทางหรือวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้สอนในโรงเรียนบางกะปิหรือไม่อย่างไร 3) ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะส่งเสริมและช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ และหากต้องการส่งเสริมควรดำเนินการในเรื่องใดก่อน 4) ควรจะมีใครบ้างเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และ 5) การดำเนินการนิเทศด้านการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ควรจะมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร

ประเด็น ปัจจุบันสภาพการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนบางกะปิเป็นอย่างไร พบว่า

ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีความเห็นตรงกันว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังเน้นที่ตัวครูเป็นสำคัญกล่าวคือครูจะเป็นผู้พูดมากกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง นักเรียนมีเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ น้อยมาก และครูผู้สอนยังมีความต้องการทราบถึงเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย แต่ต้องเป็นรูปแบบที่สามารถใช้ได้ง่าย สะดวก และปฏิบัติได้จริง ดังคำบอกกล่าวดังนี้

“ครูผู้สอนในโรงเรียนเราส่วนใหญ่ การจัดการเรียนการสอนยังใช้วิธีการยึดตัวครูเป็นสำคัญ มากกว่ายึดนักเรียนเป็นสำคัญ เพราะถ้าให้นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติมากแต่เนื้อหาสาระตามตัวชี้วัดมีมากก็จะสอนไม่ทันตามแผนการสอน”

“ถ้าในห้องเรียนมีนักเรียนที่เรียนอ่อนมาก กว่าที่จะเข้าเนื้อหาได้ก็ต้องย้อนเรื่องเดิม กันเป็นเวลานาน เพราะนักเรียนจะไม่สามารถรับเรื่องใหม่ได้ถ้ายังไม่เข้าใจในเรื่องเดิม เพราะมีความต่อเนื่องกัน”

“ปัจจุบันเราเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อกัน โดยทั่วไปในสังคมโลกครูจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่ออนาคตประเทศแต่งานครูในปัจจุบันมีงานอื่นอีกมากนอกเหนือจากการสอนจึงไม่มีเวลาคิดเทคนิควิธีใหม่ ๆ โรงเรียนควรจัดอบรมเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ให้ครูไปใช้สอน”

ประเด็น ท่านมีแนวทางหรือวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนบางกะปิหรือไม่อย่างไร พบว่า ผู้เกี่ยวข้องโดยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้ครู หรือสนับสนุนให้ครูได้ไปศึกษาเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อการศึกษหรือฝึกอบรมในหน่วยงานหรือองค์กรที่จัดฝึกอบรม ดังคำบอกกล่าวดังนี้

“การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน สามารถใช้วิธีการนิเทศภายในโรงเรียนได้โดยจัดนิเทศเฉพาะด้านที่ครูมีความต้องการและใช้งบประมาณไม่มาก หากครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องการพัฒนาด้านใดสามารถเสนอเรื่องผ่านรองวิชาการ”

“ควรให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติมโดยจัดงบประมาณด้านการศึกษอบรมครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มากขึ้นกว่าเดิม”

“ควรจัดในรูปแบบการนิเทศภายใน เพราะเป็นการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องในวิธีการและใช้งบประมาณไม่มาก ใช้เวลาในช่วงที่เหมาะสมได้โดยไม่รบกวนเวลาจัดการเรียนการสอนของครู มีการปรับปรุงแก้ไขวิธีการจัดการเรียนการสอนได้โดยตรง สามารถดำเนินการได้ทันที”

ประเด็น ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะส่งเสริมและช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ และหากต้องการส่งเสริมควรดำเนินการในเรื่องใดก่อน พบว่า

ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่คิดว่าสามารถดำเนินการได้หลายวิธีเช่น จัดการสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนทุกคนนอกเวลาเรียนปกติ ให้การนิเทศครูในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอน ก่อนสอบปลายภาคเรียนครูทุกคนต้องจัดเวลาเรียนอย่างน้อย 1-2 ชั่วโมง สรุปทบทวนเนื้อหาสาระที่เรียนมาทั้งหมดในแต่ละภาคเรียนอีกครั้งหนึ่งก่อนสอบ ทุกชั่วโมงที่ครูทำการสอนครูต้องสรุปเนื้อหาที่สอนทุกครั้ง โรงเรียนต้องสนับสนุนและอำนวยความสะดวกอย่างเต็มที่ให้แก่ครูและนักเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศ สถานที่ ให้ขวัญกำลังใจครูที่สอนดีและนักเรียนที่เรียนดี ดังคำบอกกล่าวดังนี้

“หากจะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนควรจัดสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในทุกวิชาที่มีปัญหา และควรดำเนินการด้านคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษก่อน”

“ปกติเมื่อสอนจบเนื้อหาในแต่ละชั่วโมงคุณครูก็จะสรุปเนื้อหาทุกครั้ง วิธีการเช่นนี้ก็จัดได้ว่าเป็นวิธีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิธีการหนึ่ง โรงเรียนควรส่งเสริมวิชาวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษก่อน”

“ควรยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยวิธีการเพื่อนช่วยเพื่อนโดยให้นักเรียนเก่งหนึ่งคนจับคู่เป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนหนึ่งคน น่าจะเป็นวิธีการที่ให้ผลเป็นที่น่าพอใจ เพราะคนในวัยเดียวกันจะสามารถสื่อสารได้เข้าใจง่ายกว่าคนที่วัยต่างกัน”

“หากโรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ มีบรรยากาศและสถานที่เรียนอย่างเหมาะสมก็น่าจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนตั้งใจและสนใจเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และควรพัฒนาในวิชาภาษาอังกฤษก่อนเพราะมีความสำคัญต่อการสื่อสารในกลุ่มประชากรอาเซียน”

“ก่อนสอบปลายภาคควรให้ครูสรุปทบทวนเนื้อหาสาระที่เรียน ให้ครอบคลุมทุกตัวชี้วัด และควรยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษไปพร้อม ๆ กัน”

ประเด็น ควรมีใครบ้างเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนควรเป็นผู้มีส่วนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในด้านพัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ ฯลฯ ดังคำบอกกล่าวดังนี้

“เป็นสิ่งที่รู้กันโดยทั่วไปว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นงานหน้าที่หลักของครูผู้สอน แต่จะให้ผลอย่างสมบูรณ์ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่”

“เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนก็มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ถ้าในบางเนื้อหาสาระต้องใช้ห้องคอมพิวเตอร์ แต่ผู้ดูแลห้องคอมพิวเตอร์ไม่อำนวยความสะดวกบอกห้องไม่ว่าง หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ชำรุดไม่มีการซ่อมบำรุง การจัดการเรียนการสอนก็เกิดปัญหา”

“บุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนด้วยกัน”

ประเด็น การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนควรมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร พบว่า

ผู้เกี่ยวข้องโดยส่วนใหญ่ต้องการให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนและต้องให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่กำหนด เพื่อการปฏิบัติจะได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีระบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม

“การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน จะต้องทำอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน ได้แก่ ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา วางแผนการปฏิบัติ ดำเนินการตามแผนที่กำหนด และติดตามวัดผลประเมินผลการดำเนินการเป็นระยะ”

“ควรมีการประชุมวางแผน ศึกษาประเด็นการพัฒนาการสอนเป็นลำดับแรก แล้วจึงดำเนินการในขั้นตอนการปฏิบัติต่อไป”

“ต้องมีคำสั่งแต่งตั้งให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศของโรงเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนรวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการนิเทศการเรียนการสอนว่าต้องปฏิบัติอย่างไร”

“ควรพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเป็นรายวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และเมื่อดำเนินการแล้วจะต้องมีการประเมินผลที่ชัดเจน หลากหลายวิธี และมีแบบประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม”

“น่าจะมีรูปแบบเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ ที่ใช้ได้ง่ายและสามารถนำไปสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น มาแนะนำให้ครูผู้สอนได้นำไปปฏิบัติ”

ผลการสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ พบว่า ได้แนวทางการดำเนินการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากหน่วยงานต่างๆ ของโรงเรียนบางกะปิ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) แต่ละปีการศึกษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากงานทะเบียนและวัดผล รวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานพบว่า จากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2555-2557 คะแนนในกลุ่มสาระ

การเรียนรู้คณิตศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยที่โรงเรียนคาดหวังอย่างต่อเนื่อง และจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องพบว่าครูผู้สอนต้องการเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย โดยต้องเป็นรูปแบบที่สามารถใช้ได้ง่าย สะดวก และปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning: P) เป็นการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อวางแผนการนิเทศให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และจัดทำเป็นแผนกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ ร่วมกัน

ผลการวางแผนการนิเทศพบว่า ได้มีการประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบการนิเทศ และการเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดให้ความรู้เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนตามขั้นการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นกับครูผู้รับการนิเทศก่อนปฏิบัติการสอน มีการจัดเตรียมวิทยากรที่จะมาให้ความรู้เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาสาระวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ

ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information: I) เป็นการจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ 6 ขั้นตอน และวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ 5 ขั้น คือ

- 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ เป็นขั้นความรู้สึกรักนึกคิดที่เกิดขึ้นเป็นขั้นจากการกระตุ้นของแรงจูงใจเกิดเป็นความพึงพอใจของผู้ถูกระตุ้น เกิดความต้องการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่จะเรียน ด้วยความตั้งใจ อุดหนุน และเพียรพยายาม
- 2) การใช้ผังมโนทัศน์ เป็นขั้นความสามารถของนักเรียนในการจัดกลุ่มประเภท พวก แยกความแตกต่าง และหาความสัมพันธ์ของความเหมือนกัน ในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด โดยการจัดทำผังเสนอความคิดย่อย ๆ ให้เป็นภาพรวม
- 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นขั้นการนำสิ่งที่ได้รับหรือเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ เป็นการนำผลจากการเรียนรู้เดิมส่งต่อไปยังกระบวนการเรียนรู้ใหม่
- 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นขั้นการเรียนรู้โดยการกระทำหรือการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง
- 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นขั้นการกระทำสิ่งนั้นซ้ำ ๆ หรือการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องบ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความรอบรู้จนเกิดผลดีถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ผลการให้ความรู้ก่อนการนิเทศพบว่า ครูผู้รับการนิเทศมีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจศึกษา และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101 ตามเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ขั้นได้ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources: A) เป็นการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ตามความต้องการและความจำเป็นของครูผู้รับการนิเทศ ผู้ให้การนิเทศ และโครงการโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

ผลการจัดสรรทรัพยากรพบว่า มีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นตรงต่อความต้องการของครูผู้รับการนิเทศ และผู้ให้การนิเทศ กล่าวคือ มีการจัดเตรียมสถานที่ สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการนิเทศ และจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานเพียงพอต่อความต้องการในการใช้งาน ซึ่งครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสื่ออยู่ในระดับมาก เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนทำให้เกิดประสิทธิผล ช่วยให้ครูผู้รับการนิเทศปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) เป็นการดำเนินงานและปฏิบัติงานตามแผนกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ให้การนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศ

ผลการปฏิบัติตามแผนพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนิเทศ อันได้แก่ ผู้บริหารให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กระบวนการนิเทศดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ผู้ให้การนิเทศได้ให้คำแนะนำพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และครูผู้รับการนิเทศให้ความร่วมมือและตั้งใจปฏิบัติตามแนวทางการนิเทศ ยอมรับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ได้รับจากการอบรม ตลอดจนมีการขยายผลไปสู่กลุ่มสาระอื่น ซึ่งได้นำเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนไปปรับใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ด้วย

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A) เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนรวบรวมปัญหาการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานพบว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามความคาดหวัง ผู้ให้การนิเทศสามารถนำกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนไปใช้กับครูผู้รับการนิเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพจนเกิดประสิทธิผล ครูผู้รับการนิเทศนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อ 23101 หลังเรียนกับครูผู้รับการนิเทศสูงกว่าก่อนเรียน ในส่วนปัญหาการดำเนินการพบว่า ช่วงระยะแรกครูผู้รับการนิเทศยังไม่เปิดใจยอมรับการนิเทศมีความเห็นว่าการนิเทศเป็นการจับผิดการสอนของครูผู้รับการนิเทศ จึงต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศให้ครูผู้รับการนิเทศได้เข้าใจตรงกันว่า การนิเทศเป็นการมุ่งหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด และงานการนิเทศเป็นงานที่สำคัญซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนต้องร่วมกันพัฒนา ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยดำเนินการ โดยให้ครูผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตาราง 5 ความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

รายการ	μ	σ	ความหมาย
1. ปัญหาการนิเทศภายในมีความสอดคล้องกับความต้องการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน	3.57	0.53	มาก
2. กระบวนการนิเทศภายในสามารถใช้แก้ปัญหาการนิเทศภายในได้	3.43	0.53	ปานกลาง
3. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน	4.57	0.53	มากที่สุด
4. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้	3.71	0.76	มาก
5. ผลลัพธ์ที่คาดหวังของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน	4.71	0.49	มากที่สุด
6. ผลลัพธ์ที่คาดหวังของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้	3.57	0.53	มาก
7. เนื้อหาสาระรายวิชาที่ใช้ในกระบวนการนิเทศภายในเหมาะสมกับครูผู้รับการนิเทศ	4.71	0.49	มากที่สุด
8. ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน ครอบคลุม วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายใน	3.14	0.38	ปานกลาง
9. วิธีการนิเทศเหมาะสมกับเนื้อหาสาระรายวิชาที่ใช้ในกระบวนการนิเทศภายใน	3.86	0.69	มาก
10. ระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศเหมาะสมกับกระบวนการนิเทศภายใน	3.29	0.48	ปานกลาง
11. วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิเทศภายในมีความชัดเจน	4.43	0.79	มาก
12. การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.71	0.49	มาก
13. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.57	0.79	มาก
14. การดำเนินการกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.00	0.82	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ความหมาย
15. สถานที่ใช้จัดกิจกรรมนิเทศภายในมีความเหมาะสม	4.57	0.79	มากที่สุด
16. เอกสารประกอบ และคู่มือการใช้กระบวนการนิเทศภายในมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมนิเทศภายใน	3.42	0.53	ปานกลาง
17. สื่อและเครื่องมือการนิเทศมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	3.71	0.76	มาก
18. สื่อและเครื่องมือการนิเทศมีเพียงพอต่อการใช้งาน	3.29	0.49	ปานกลาง
19. การวัดและประเมินผลของกระบวนการนิเทศภายในสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน	4.00	0.82	มาก
20. การวัดและประเมินผลของกระบวนการนิเทศภายในครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการวัด	3.29	0.48	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.98	0.64	มาก

จากตาราง 5 ความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.98$, $\sigma = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.57-4.43$, $\sigma = 0.49-0.82$) ส่วนหัวข้อวัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน ผลลัพธ์ที่คาดหวังของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน ขอบเขตการดำเนินการนิเทศด้านเนื้อหาสาระรายวิชาเหมาะสมกับครูผู้รับการนิเทศ และสถานที่ใช้จัดกิจกรรม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57-4.71$, $\sigma = 0.49-0.79$) และในส่วนหัวข้อที่มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ($\mu = 3.14-3.43$, $\sigma = 0.35-0.53$) ได้แก่ กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้แก้ปัญหาได้ ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในครอบคลุมวัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนระยะเวลาในการนิเทศ เอกสารประกอบและคู่มือการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการวัด

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมพบว่า เนื้อหาสาระในแต่ละขั้นของการจัดการเรียนรู้ควรเพิ่มรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้น หากเป็นไปได้ควรเพิ่มระยะเวลาการนิเทศในขั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ สื่อและเครื่องมือการนิเทศ ควรจัดเตรียมให้เพียงพอต่อการใช้งาน และการประเมินผลของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ควรปรับปรุงแก้ไขให้ครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการวัด

ตาราง 6 ความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของโครงร่างกระบวนการนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ				รวม จำนวน คน
	สอดคล้อง (4)	สอดคล้อง ปรับปรุง น้อย (3)	สอดคล้อง ปรับปรุง มาก (2)	ไม่สอดคล้อง (1)	
1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน	6	1	-	-	7
2. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง	5	2	-	-	7
3. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในกับเนื้อหาสาระการนิเทศ	5	2	-	-	7
4. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในกับกิจกรรมการนิเทศ	4	3	-	-	7
5. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในกับการวัดและประเมินผล	6	1	-	-	7
6. ผลลัพธ์ที่คาดหวังวิธีการนิเทศ	5	2	-	-	7
7. ผลลัพธ์ที่คาดหวังกับกิจกรรมการนิเทศ	4	3	-	-	7
8. เนื้อหาสาระกับกิจกรรมการนิเทศ	5	2	-	-	7
9. เนื้อหาสาระกับสื่อและเครื่องมือการนิเทศ	4	3	-	-	7
10. เนื้อหาสาระกับการวัดและประเมินผล	5	2	-	-	7
11. กิจกรรมการนิเทศกับสื่อและเครื่องมือการนิเทศ	5	2	-	-	7
12. กิจกรรมการนิเทศกับการวัดและประเมินผล	4	3	-	-	7

จากตาราง 6 จำนวนคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญทุกคนให้ความคิดเห็นระดับ 3 และ 4 มีจำนวน 12 ข้อ ผลการวิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.80 แสดงว่าแต่ละองค์ประกอบของโครงร่างกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน มีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกัน

3. ผลการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะเวลาก่อนการทดลอง

ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบโครงร่างฯ โดยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเนื้อหาสาระและตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 Past event หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 Places หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 Goals เพิ่มระยะเวลาการนิเทศในชั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) จาก 1 วัน เป็น 2 วัน จัดเตรียมสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศให้ตรงและเพียงพอต่อความต้องการ และปรับแก้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลกระบวนการนิเทศ

ระยะเวลาในขณะทดลอง

ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขสาระสำคัญของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ปรับแก้เฉพาะกิจกรรมขณะดำเนินการทดลองเพียงเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ระยะเวลาหลังการทดลอง

ปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนให้มีความถูกต้อง และมีรายละเอียดที่ชัดเจนมากขึ้น ปรับกิจกรรมการนิเทศให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การนิเทศ ปรับปรุงแก้ไขให้มีระบบการประเมินผลแบบย้อนกลับ เพิ่มเนื้อหาสาระและรายละเอียดในเอกสารประกอบการใช้และคู่มือการใช้กระบวนการนิเทศภายในให้ถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จัดพิมพ์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเป็นฉบับสมบูรณ์

ตอนที่ 2 ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนบางกะปิ

1. สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

ตาราง 7 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

รายการ	\bar{X}	SD	ความหมาย
การสอนตรงตามแผนกระบวนการจัดการเรียนรู้			
1. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการเสริมแรงบันดาลใจ	2.00	0.00	พอใช้
2. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการใช้ผังมโนทัศน์	2.00	0.00	พอใช้
3. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้	2.33	0.58	พอใช้
4. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ	3.33	0.58	ดี
5. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการสร้างความเข้าใจ	3.67	0.58	ดีมาก
พฤติกรรมในการสอน			
6. มีการตั้งคำถาม/ตอบคำถามได้ถูกต้องเหมาะสม	3.67	0.58	ดีมาก
7. มีการชมเชย/การเสริมกำลังใจให้กับนักเรียน	2.67	0.58	ดี
8. ครูผู้รับการนิเทศมีความตั้งใจจัดการเรียนการสอนตามแผนฯ	3.67	0.58	ดีมาก
9. การนำเข้าสู่บทเรียนชัดเจนและน่าสนใจ	3.33	0.58	ดี
10. การสอนอธิบายเนื้อหาสาระได้อย่างชัดเจนเข้าใจง่าย	3.33	0.58	ดี
11. ใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.33	0.58	ดี
12. ใช้เทคนิควิธีสอนอย่างหลากหลาย	2.67	0.58	ดี
13. ใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่สอน	3.33	0.58	ดี
14. การใช้ภาษาสุภาพ และมีกิริยาที่เหมาะสมสอดคล้องกับ สถานการณ์	3.67	0.58	ดีมาก
15. มีการสรุปเนื้อหาสิ่งที่สอน กระชับเข้าใจง่าย	3.00	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.07	0.46	ดี

จากตาราง 7 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.07$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.67-3.33$, $SD = 0.00-0.58$) ส่วนหัวข้อ การปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การตั้งคำถาม/ตอบคำถามได้ถูกต้องเหมาะสม และครูผู้รับการนิเทศมีความตั้งใจจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอน มีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนอยู่ระดับดีมาก และในส่วนหัวข้อที่มีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนระดับพอใช้ ได้แก่ การปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการเสริมแรงบันดาลใจ การปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการใช้ผังมโนทัศน์ และการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวม ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	530	28.07	3.98	104.003*	.00
หลังเรียน	530	38.28	3.47		

$p < .05$

จากตาราง 8 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
พื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวม ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ
พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} =$
38.28, SD = 3.47) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 28.07$, SD = 3.98) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

ตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	40	23.40	3.52	19.626*	.00
หลังเรียน	40	33.18	3.12		

$p < .05$

จากตาราง 9 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
พื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ
พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} =$
33.18, SD = 3.12) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 23.40$, SD = 3.52) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

ตาราง 10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/2 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	43	24.95	3.35	24.472 [*]	.00
หลังเรียน	43	35.49	3.05		

$p < .05$

จากตาราง 10 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/2 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 35.49$, $SD = 3.05$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 24.95$, $SD = 3.35$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/3 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	42	26.29	2.59	34.583 [*]	.00
หลังเรียน	42	37.50	2.29		

$p < .05$

จากตาราง 11 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/3 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 37.50$, $SD = 2.29$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 26.29$, $SD = 2.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/4 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	44	25.57	2.32	36.551*	.00
หลังเรียน	44	35.55	2.57		

$p < .05$

จากตาราง 12 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/4 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 35.55$, $SD = 2.57$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 25.57$, $SD = 2.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/5 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	47	27.49	2.69	39.399*	.00
หลังเรียน	47	37.57	2.38		

$p < .05$

จากตาราง 13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/5 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 37.57$, $SD = 2.38$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 27.49$, $SD = 2.69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/6 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	41	28.63	2.53	39.231*	.00
หลังเรียน	41	38.44	2.26		

$p < .05$

จากตาราง 14 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/6 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 38.44$, $SD = 2.26$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 28.63$, $SD = 2.53$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/7 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	47	27.49	2.84	54.554*	.00
หลังเรียน	47	39.51	2.23		

$p < .05$

จากตาราง 15 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/7 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 39.51$, $SD = 2.23$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 27.49$, $SD = 2.84$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/8 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	49	27.53	3.09	39.600*	.00
หลังเรียน	49	39.08	2.39		

$p < .05$

จากตาราง 16 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/8 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 39.08$, $SD = 2.39$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 27.53$, $SD = 3.09$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/9 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	49	29.49	3.24	33.675*	.00
หลังเรียน	49	39.10	2.58		

$p < .05$

จากตาราง 17 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/9 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 39.10$, $SD = 2.58$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 29.49$, $SD = 3.24$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/10 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	48	30.90	2.59	38.040 [*]	.00
หลังเรียน	48	40.58	2.40		

$p < .05$

จากตาราง 18 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/10 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 40.58$, $SD = 2.40$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 30.90$, $SD = 2.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/11 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	49	31.92	3.14	30.264 [*]	.00
หลังเรียน	49	40.92	2.34		

$p < .05$

จากตาราง 19 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/11 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 40.92$, $SD = 2.34$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 31.92$, $SD = 3.14$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/12 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD	t	Sig. (2-tailed)
ก่อนเรียน	31	33.61	3.16	27.873 [*]	.00
หลังเรียน	31	42.42	2.81		

$p < .05$

จากตาราง 20 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/12 ก่อนและหลังเรียนจากครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียน ($\bar{X} = 42.42$, $SD = 2.81$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 33.61$, $SD = 3.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ

รายการ	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนส่งเสริมให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น	4.18	0.65	มาก
2. มีการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจด้วยการตั้งคำถาม	3.98	0.55	มาก
3. วิธีการอธิบาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจง่าย	4.10	0.67	มาก
4. เนื้อหาในแต่ละกิจกรรมน่าสนใจและเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน	4.26	0.48	มาก
5. ครูสอนโดยนำเสนอเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ เหมาะกับวัย เชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียน	3.95	0.48	มาก
6. สื่อที่ใช้ในการสอนตรงกับเนื้อหาและกิจกรรมที่เรียน	4.01	0.63	มาก
7. มีการนำเสนอให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เรียน	4.24	0.57	มาก
8. มีคำถามที่นักเรียนต้องอธิบายถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันของเนื้อหาที่เรียน	3.51	0.54	มาก
9. นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญของที่เรียนได้ด้วยตนเอง	3.82	0.62	มาก
10. มีการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่	3.58	0.57	มาก
11. กิจกรรมเน้นให้นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง	3.96	0.71	มาก
12. ครูสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจง่ายขึ้น สามารถคิดและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้	3.61	0.57	มาก
13. กิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น	4.10	0.69	มาก
14. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	4.06	0.62	มาก
15. วิธีการสอนของครูช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออกและมีความพร้อมด้านภาษาอังกฤษในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	4.14	0.78	มาก

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	SD	ความหมาย
16. กิจกรรมก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีและทำให้รู้แนวทางในการทำงานร่วมกันในชั้นเรียน	3.67	0.53	มาก
17. ครูฝึกให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการตัดสินใจและแก้ปัญหาในขณะที่ฟังและพูดภาษาอังกฤษ	4.05	0.63	มาก
18. นักเรียนได้รับการฝึกในกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง	4.08	0.72	มาก
19. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนได้ฝึกและทบทวนความรู้ที่เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.63	มาก
20. นักเรียนมีความสุขในการเรียน	4.29	0.58	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.98	0.61	มาก

จากตาราง 21 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51-4.29$, $SD = 0.48-0.78$) โดยหัวข้อนักเรียนมีความสุขในการเรียน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.58$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาในแต่ละกิจกรรมน่าสนใจและเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.48$) มีการเสนอให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เรียน ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.57$) ตามลำดับ และพบว่าหัวข้อมีคำถามที่นักเรียนต้องอธิบายถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันของเนื้อหาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 0.54$)

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้รับการนิเทศกับเกณฑ์

การทดสอบ	กลุ่มทดลอง (คน/ข้อ)	\bar{X}	SD	t-test	df
หลังการจัดการเรียน การสอน	530/20	3.98	0.61	77.441*	19

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศกับค่าเฉลี่ยที่เป็นค่าเกณฑ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.98$, SD = 0.23) แตกต่างจากค่าเฉลี่ยที่เป็นค่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์

4. ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558

ตาราง 23 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย ระดับโรงเรียน ปีการศึกษา 2558	คะแนนเฉลี่ย ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2558	ผลต่าง คะแนนเฉลี่ย
ภาษาอังกฤษ	31.72	30.54	1.18

จากตาราง 23 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบางกะปิ พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษระดับโรงเรียน ($\bar{X} = 31.72$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษระดับประเทศ ($\bar{X} = 30.54$) เท่ากับ 1.18

5. ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ ต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

รายการ	\bar{X}	SD	ความหมาย
ด้านองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน			
1. องค์ประกอบเชิงกระบวนการนิเทศ แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติงานตามแผน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.00	0.00	มาก
2. องค์ประกอบที่เป็นระบบสนับสนุน ได้แก่ ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ ผู้ประสานงาน และผู้รับการนิเทศ	4.33	0.58	มาก
3. องค์ประกอบเชิงกระบวนการสอดคล้องกับองค์ประกอบเชิงสนับสนุน	3.67	0.58	มาก
4. องค์ประกอบของกระบวนการมีความเป็นระบบสัมพันธ์กัน และมีความชัดเจน	4.00	0.00	มาก
ด้านการนำกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนไปใช้			
5. ขั้นตอนดำเนินการตามรูปแบบทั้ง 6 ขั้นตอน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง	4.33	0.58	มาก
6. การประชุมหารือร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการ และกระบวนการนิเทศ	4.67	0.58	มากที่สุด
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน และวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ก่อนการนิเทศ	4.33	0.58	มาก
8. การประชุมก่อนการนิเทศก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.67	0.58	มากที่สุด
9. การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นและตรงกับความต้องการของบุคลากร	4.33	0.58	มาก
10. การอำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือจากผู้บริหารจัดการการนิเทศ	4.33	0.58	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	SD	ความหมาย
11. การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการนิเทศ	4.33	0.58	มาก
12. การวิเคราะห์และสะท้อนผลร่วมกันทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ	4.67	0.58	มากที่สุด
13. การประชุมปรึกษาหารือภายหลังการนิเทศ	3.67	0.58	มาก
14. การประเมินทั้งในระหว่างและหลังการนิเทศมีความเหมาะสม	3.67	0.58	มาก
15. การปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศมีความเหมาะสม	4.33	0.58	มาก
ด้านผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน			
16. การใช้กระบวนการนิเทศภายในช่วยพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน	3.67	0.58	มาก
17. การใช้กระบวนการนิเทศภายในช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ	4.33	0.58	มาก
18. การใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ นำไปใช้ได้จริง	3.67	0.58	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.17	0.52	มาก

จากตาราง 24 พบว่า ครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67-4.33$, $SD = 0.00-0.58$) ยกเว้นหัวข้อ 6 การประชุมหารือร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการและกระบวนการนิเทศ หัวข้อ 8 การประชุมก่อนการนิเทศก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และหัวข้อ 12 การวิเคราะห์และสะท้อนผลร่วมกันทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศ พบว่า แต่ละหัวข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.58$)

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเห็นว่า ในการจัดการเรียนการสอนตามขั้นที่กำหนดบางครั้งไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกขั้นเนื่องจากบางกิจกรรมนักเรียนใช้เวลาเกินกำหนด และกระบวนการนิเทศมีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจนดีสามารถปฏิบัติได้จริง ควรนำไปขยายผลให้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เป็นการวิจัยที่มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ และศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) สำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) สร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และ 4) ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้รับการนิเทศ (สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน) จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของโรงเรียนบางกะปิ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 530 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีระดับชั้นเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม จากประชากรนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโรงเรียนบางกะปิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ชนิดที่มีโครงสร้าง เพื่อทราบปัญหาและความต้องการพัฒนาการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศชนิดมาตราประมาณค่า 4 ระดับ เพื่อวัดระดับสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เพื่อทดสอบความรู้วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนแบบปลายปิดชนิด มาตราประมาณค่า 5 ระดับและปลายเปิดรวมกัน เพื่อตรวจสอบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศแบบปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับและปลายเปิดรวมกัน เพื่อตรวจสอบความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล การสำรวจปัญหา ความต้องการด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยแจ้งขอความร่วมมือและเข้าสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน ด้วยตนเองจนครบตามจำนวนการสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายใน โดยตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน พร้อมทั้งตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ผู้วิจัยนำแบบประเมินโครงร่างฯ และแบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือไปส่งพร้อมทั้งรับคืนด้วยตนเองจนครบทุกฉบับ สำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ ผู้วิจัยมอบให้ครูผู้รับการนิเทศเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 530 คน เมื่อครูสอนจบทุกบทแล้ว ในส่วนแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการ

นิเทศที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 3 คนด้วยตนเอง ภายหลังจากครูผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานตามแผนของกระบวนการนิเทศภายในเรียบร้อยแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบใช้สถิติ One Sample t-test และ Two Samples t-test แบบ t-test for Dependent และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ วิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งได้จากการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ซึ่งมีสาระโดยสรุปดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.2 ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงของเครื่องมือ ใช้การ

วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ด้านความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับใช้สูตร KR-20 คูเคอร์ริชาร์ดสัน และด้านความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient)

1.3 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงร่างฯ ด้านความเหมาะสมใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความสอดคล้องใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index : CVI)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งได้จากการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2.2 ข้อมูลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้สถิติทดสอบค่าที่ Two Samples t-test แบบ t-test for Dependent Samples โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

2.3 ข้อมูลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนกับเกณฑ์วิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบค่าที่ One Sample t-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

2.4 ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ พบว่า

1.1 การสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ได้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ประกอบด้วย การดำเนินงาน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M) ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการนิเทศ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) ประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ

2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การประเมินผล การปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources: A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing: D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process: A)

1.2 การตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน บางกะปิ พบว่า กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก และแต่ละองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องเกี่ยวข้อกัน

2. ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ พบว่า

2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในเกณฑ์ระดับดี

2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ อยู่ใน เกณฑ์ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจแตกต่างจากค่าเฉลี่ยที่เป็นค่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์

2.4 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 มีผลการทดสอบระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

2.5 ครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนบางกะปิ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน บางกะปิ จากการตรวจสอบพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และแต่ละองค์ประกอบของ กระบวนการนิเทศภายในมีความสอดคล้องเกี่ยวข้อกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยมีการดำเนินการพัฒนา อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนการพัฒนาที่ชัดเจน เป็นไปตามหลักการนิเทศภายในโรงเรียนตาม กระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอนหลัก (อัญชลี โพธิ์ทอง. 2548: 140-151) คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติการนิเทศ และ 4) การประเมินผล ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดที่ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนต้องร่วมมือ กันจัดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ การจัดการเรียนการสอน ในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และช่วยให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (อารมณ ฉนวนจิตร. 2556: 73) ซึ่งการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หลักแนวทางการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติให้เกิดทักษะ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ แบบปฏิบัติการโดยยึดหลักให้นักเรียนหรือครูผู้รับการนิเทศได้ทำหรือสังเกตเป็น เป็นการเอารูปธรรม มาอธิบายนามธรรมและเป็นวิธีที่ผู้ปฏิบัติสามารถค้นพบข้อสรุปได้ด้วยตนเอง (Cooney. 1975. 351-352) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ต่างกัันมาร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาในการทำงานแล้ววางแผนในการแก้ปัญหา จากนั้นจะมีการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาตาม แผนที่วางไว้ ซึ่งระหว่างการดำเนินการแก้ปัญหา กลุ่มผู้เรียนจะมีการพบปะกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหา (Gordon: 1993: 54)

2. ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ที่พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในระดับดี และครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M) ตลอดจนร่วมกันวางแผนการนิเทศ (Planning: P) กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียน ร่วมกับครูผู้รับการนิเทศ ซึ่งผลจากการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2552: 391-396) ที่พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ผู้ได้รับการนิเทศมีสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียน หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศการสอน และครูวิทยาศาสตร์ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนิษฐา เชาววิวัฒน์กุล (2553: 235-239) ซึ่งพบว่า สมรรถนะด้านการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับสูงมาก สมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูงมาก นอกจากนี้ระดับความพึงพอใจของอาจารย์นิเทศต่อรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ความคิดเห็นของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน หากผู้นิเทศมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพัฒนาครูอาจารย์ในสถานศึกษาโดยคำนึงถึงว่าการนิเทศเป็นการสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานโดยการแนะนำ เสนอแนะ และให้บริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีและวิธีปฏิบัติงาน มีการกระทำอย่างเป็นระบบ จะก่อให้เกิดกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศช่วยทำให้การศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังของการศึกษา (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. 2550: 183-186) ผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ต่อการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน (อัญชลี โพธิ์ทอง. 2548: 136-139) ซึ่งผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่าย มีหน้าที่เป็นทั้งผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศเช่นเดียวกับผู้บริหารและควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ 1) เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน 2) ร่วมวางแผนและวิเคราะห์โครงการนิเทศภายในโรงเรียน 3) รวบรวมโครงการจัดทำแผนงานและปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน 4) ให้คำปรึกษา และให้ความรู้ความเข้าใจแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน 5) เป็นผู้ประสานงานกับบุคลากรภายนอกที่จะมาช่วยงานนิเทศภายในโรงเรียน เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรจากสถาบันต่าง ๆ 6) เป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ 7) ติดตามและประเมินผล รวมทั้งควบคุมคุณภาพการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนทุกโครงการ 8) ให้บริการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในเรื่องอุปกรณ์ วัสดุ-ครุภัณฑ์ รวมทั้งการบำรุงขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ แก่ผู้ดำเนินงานโครงการและผู้ร่วมโครงการ 9) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การดำเนินงานตามโครงการและจัดทำสถิติ และ 10) สรุปผลการดำเนินงานโครงการแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ ได้ดำเนินการตามกรอบภาระงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ สาเหตุดังกล่าวจึงน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี และมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ อยู่ในระดับดีมาก

และการดำเนินการอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คือ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายใน

ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ จากแนวคิดและทฤษฎีของ นักการศึกษาด้านการนิเทศ การศึกษาและการจัดการเรียนการสอนหลายท่าน ได้แก่ แฮร์ริส (Harris) แอลเลน (Allen) แกลทเทอร์น (Glatthorn) วัชรวิเศษ เลาเรียนตี สจัต อุทรานันท์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนนำหลักการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของ คุณนี่ (Cooney) กอดอน (Gordon) และสเปนเซอร์ (Spencer) มาสังเคราะห์จนได้เป็นกระบวนการนิเทศ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M) ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการนิเทศ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources: A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing: D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผล การปฏิบัติงาน (Assessing Process: A) อีกทั้งผู้วิจัยได้นำดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนว ทางการนิเทศของอัญชลี โพธิ์ทอง (2548: 140-151) ซึ่งมีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอน มาประยุกต์ใช้ประกอบ ในการดำเนินการ ซึ่งได้แก่ ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นที่ 2 การวางแผน ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ และขั้นที่ 4 การประเมินผล

ในส่วนผลการวิจัยที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในระดับมาก รวมทั้ง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 มีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ น่าจะเป็นผลที่เกิดมาจากการใช้กระบวนการ นิเทศการศึกษา ในรูปแบบกระบวนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรอื่นทางการศึกษา เพื่อปรับปรุง พัฒนาการสอนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนคือ ช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (อารมณี ฉนวนจิตร. 2556: 73) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ ทิมมาค (2553: 261-264) ซึ่งพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน ทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความ พึงพอใจต่อการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

ประสิทธิผลการวิจัยที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลมาจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์วิธีการจัดการเรียน การสอนจากแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ธอร์นไดค์ (Thorndike) พาฟลอฟ (Pavlov) กัทธรี (Guthrie) เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin) ทอลแมน (Tolman) เพียเจต์ (Piaget) บรุนเนอร์ (Bruner) การเย (Gagne) ลิปนันท์ เกตุทัต ทิศนา แคมมณี อารี พันธมณี อัลท์ (Ault) คุณนี่ (Cooney) กอดอน (Gordon) และสเปนเซอร์ (Spencer) ผลจากการสังเคราะห์วิธีการจัดการเรียน การสอน ได้วิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การสร้างความชำนาญ โดยวิธีการจัด การเรียนการสอนผู้วิจัยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือเป็นการจัดการเรียน การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควร ได้รับ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างตื่นตัว และยังได้ใช้กระบวนการเรียนการสอนต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไป สู่การเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ความพึงพอใจ ซึ่งเป็นความรู้สึก นึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมเชิงบวก เป็นความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนับสนุนให้ครูผู้รับการนิเทศ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยเทคนิคการสร้างเสริมแรงจูงใจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ บรรยากาศในการเรียน วิธีการสอนของครู ลักษณะอารมณ์และบุคลิกภาพของครู เนื้อหา ความต้องการ เป้าหมาย ความสนใจ แรงกดดันต่าง ๆ ในตัวผู้เรียน (กรรณิการ์ เอกแสงรัตน์. 2557: 226-230) จึงทำให้ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้รับการนิเทศอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยดำเนินการดังนี้ 1) ครูสร้างความเชื่อมั่นและคาดหวังเชิงบวกในการเรียนให้แก่เด็กนักเรียน 2) การให้เด็กได้เห็นคุณค่าสิ่งที่เรียน ครูสามารถช่วยให้เด็กเห็นคุณค่าสิ่งที่เรียนได้โดยใช้ทั้งสิ่งจูงใจภายใน อันได้แก่ การเสนอเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก และสิ่งจูงใจภายนอกที่อาจอยู่ในรูปรางวัลหรือสิ่งตอบแทนอย่างอื่น เช่น การพูดชมเชย 3) การช่วยให้เด็กเกิดความสนใจในสิ่งที่เรียน

ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบางกะปิ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยใช้การพัฒนาเชิงระบบ โดยนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบและพัฒนาไว้มาให้ครูผู้รับการนิเทศนำไปใช้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดไว้ รวมทั้งนำรูปแบบการเรียนรู้ (รูปแบบการสอน) วิธีการเรียนรู้ (วิธีสอน) และเทคนิคการเรียนรู้ (เทคนิคการสอน) มาประยุกต์ใช้ตามที่ออกแบบไว้ (สุคนธ์ ภูริเวทย์. 2554: 6) การดำเนินการดังกล่าวจึงส่งผลต่อเนื่องกับความรู้ความจำของนักเรียนในระยะยาว สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูกปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วบุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ (Hergenhahn and Olsan, 1993: 56-57)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียน สามารถนำรูปแบบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ ไปใช้นิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนได้ในทุกรายวิชา

1.2 โรงเรียนสามารถนำรูปแบบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศด้านการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

1.3 ครูผู้สอนสามารถปรับกิจกรรมย่อยในแต่ละขั้นตอนของวิธีจัดการเรียนการสอนในกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น

1.4 โรงเรียนสามารถนำรูปแบบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ไปใช้นิเทศครูผู้สอนได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกับวิชาซึ่งเน้นการสร้างเสริมทักษะ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อนำกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ไปทดลองเปรียบเทียบกับกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ไปใช้ในระดับชั้นต่าง ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ไปใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับรายวิชาอื่น ๆ และหลากหลายระดับชั้น

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

**รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอน**

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง - สถานที่ทำงาน
1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล ศตวุฒิ	อาจารย์ สาขาวิชานวัตกรรมการศึกษาศาสตร์ และการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ผศ.ดร.กิตติชัย สุธาสิโนบล	อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผศ.ดร.กานดา นาคะเวช	อาจารย์ สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. นางศศิภา เอี้ยวเจริญ	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
5. ดร.วรรณพร สุขอนันต์	กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. นางสาวมยุรี ทองดี	ครูชำนาญการ (ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบางกะปิ
7. นางสาวรัชกุล แสนปัญญา	ครูชำนาญการ (ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบางกะปิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง – สถานที่ทำงาน
1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล ศตวุฒิ	อาจารย์ สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุธาสิโนบล	อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นางศศิภา เอี้ยวเจริญ	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ดร.วรรณพร สุขอนันต์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. นางสาวมยุรี ทองดี	ครูชำนาญการ (ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบางกะปิ สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินโครงร่างฯ

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง - สถานที่ทำงาน
1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล ศตวุฒิ	อาจารย์ สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุธาสีโนบล	อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นางศศิภา เอี้ยวเจริญ	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ดร.วรรณพร สุขอนันต์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. นางสาวมยุรี ทองดี	ครูชำนาญการ (ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบางกะปิ สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายนามผู้ประชุมสนทนากลุ่ม(Focus Group Interview)

เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานกระบวนการนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง - สถานที่ทำงาน
1. ดร.ถวิล ศรีใจงาม	ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบางกะปิ สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร.ปัญญา ศิริโชติ	รองผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบางกะปิ
3. นางธัญมัย แฉล้มเขตต์	รองผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบางกะปิ
4. นางศศิภา เอี้ยวเจริญ	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ดร.วรรณพร สุขอนันต์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ดร.อรินทร์ น่วมถนอม	หัวหน้างานวิจัยและนิเทศการศึกษา โรงเรียนบางกะปิ
7. นางสาวมยุรี ทองดี	ครูชำนาญการ (ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบางกะปิ
8. นางสาวรัชกุล แสนปัญญา	ครูชำนาญการ (ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบางกะปิ

รายนามผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์
ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1. ดร.ถวิล ศรีใจงาม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ
2. ดร.ปัญญา ศิริโชติ	รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ
3. นายศักดิ์ดา เปลี่ยนเดชา	รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ
4. ดร.อรินทร์ น่วมถนอม	หัวหน้างานวิจัยและนิเทศการศึกษา
5. ดร.สุชาติ สิริมีนนท์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
6. นางนภัสสร อนันต์พิชัยเดช	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
7. นายมนตรี ประเสริฐฤทธิ์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
8. นางศุภมาศ เพชรชู	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
9. นายกมลวิช พันโบ	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
10. นายสัมพันธ์ สิ้นเจริญ	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม
11. นางสาวฐิติรัตน์ ไพศาลสิริวัฒน์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา
12. นางสาวมยุรี ทองดี	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ที่ ศธ. ๐๔๒๓๒.๑๗/ว๓๖๓

โรงเรียนบางกะปิ

๖๙ ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น

เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

ของโรงเรียนบางกะปิ

จำนวน ๑ ชุด

๒. ร่างแบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเครื่องมือวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการ จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย ๑) แบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนบางกะปิ ๒) แบบสัมภาษณ์เพื่อทราบปัญหาและความต้องการพัฒนางานนิเทศ ภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ๓) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการ นิเทศ ๔) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ ๒๓๑๐๐ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ๕) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ และ ๖) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนบางกะปิ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โรงเรียนบางกะปิ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายถวิล ศรีใจงาม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเรียนบางกะปิ

กลุ่มบริหารทั่วไป

โทรศัพท์ ๐ ๒๓๗๗ ๕๘๗๐

โทรสาร ๐ ๒๓๗๗ ๔๔๐๙

ที่ ศธ. ๐๔๒๓๒.๑๗/ว๓๘๕

โรงเรียนบางกะปิ

๖๙ ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

๒๙ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินโครงร่างกระบวนการนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบประเมินโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้าน
การจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนบางกะปิ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการ
เรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” ใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงร่าง
กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและ
พัฒนาการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ โรงเรียนบางกะปิ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายถวิล ศรีใจงาม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

กลุ่มบริหารทั่วไป

โทรศัพท์ ๐ ๒๓๗๗ ๕๘๗๐

โทรสาร ๐ ๒๓๗๗ ๔๔๐๙

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินโครงร่าง กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

คำอธิบาย แบบประเมินโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ได้โปรดพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดตามระดับคะแนน และกรุณาเขียนข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิต่อไป

แบบประเมินนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นการพิจารณาองค์ประกอบของโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด มีระดับคะแนนความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยใช้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index : CVI) มีระดับคะแนนความคิดเห็น 4 ระดับ ดังนี้

- 4 หมายถึง เมื่อข้อความนั้นมีความสอดคล้องกัน ส่งเสริมกัน และเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน
- 3 หมายถึง เมื่อข้อความนั้นมีความสอดคล้องกัน ส่งเสริมกัน และเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน แต่ต้องปรับปรุงเล็กน้อย
- 2 หมายถึง เมื่อข้อความนั้นมีความสอดคล้องกัน ส่งเสริมกัน และเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน แต่ต้องปรับปรุงอีกมาก
- 1 หมายถึง เมื่อข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้องกัน ไม่ส่งเสริมกัน และไม่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียนบางกะปิ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. ปัญหาการนิเทศภายในมีความสอดคล้องกับความต้องการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน						
2. กระบวนการนิเทศภายในสามารถใช้แก้ปัญหาการนิเทศภายในได้						
3. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน						
4. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้						
5. ผลลัพธ์ที่คาดหวังของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน						
6. ผลลัพธ์ที่คาดหวังของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้						
7. เนื้อหาสาระรายวิชาที่ใช้ในกระบวนการนิเทศภายในเหมาะสมกับครูผู้รับการนิเทศ						
8. ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายใน						
9. วิธีการนิเทศเหมาะสมกับเนื้อหาสาระรายวิชาที่ใช้ในกระบวนการนิเทศภายใน						
10. ระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศเหมาะสมกับกระบวนการนิเทศภายใน						
11. วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิเทศภายในมีความชัดเจน						
12. การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
13. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม						

ตอนที่ 2 ความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของโครงร่างกระบวนการนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง				หมายเหตุ
	สอดคล้อง (4)	สอดคล้อง ปรับปรุง น้อย (3)	สอดคล้อง ปรับปรุง มาก (2)	ไม่สอดคล้อง (1)	
1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน					
2. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง					
3. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในกับเนื้อหาสาระการนิเทศ					
4. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในกับกิจกรรมการนิเทศ					
5. วัตถุประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล					
6. ผลลัพธ์ที่คาดหวังกับวิธีการนิเทศภายใน					
7. ผลลัพธ์ที่คาดหวังกับกิจกรรมการนิเทศภายใน					
8. เนื้อหาสาระกับกิจกรรมการนิเทศภายใน					
9. เนื้อหาสาระกับสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน					
10. เนื้อหาสาระกับการวัดและประเมินผลการนิเทศ					
11. กิจกรรมการนิเทศกับสื่อและเครื่องมือการนิเทศ					
12. กิจกรรมการนิเทศกับการวัดและประเมินผล					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ
(ประเมินโดยครูผู้รับการนิเทศ)

คำชี้แจง

1. เครื่องมือนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (อ23101) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ
2. สมรรถนะการจัดการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของครูผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตรงตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพฤติกรรมในการสอน เช่น การตั้งคำถาม/ตอบคำถาม การชมเชย/การเสริมกำลังใจ ความตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนตามแผนฯ
3. เกณฑ์การให้ระดับคะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ
 - 4 หมายถึง มีพฤติกรรม / ปฏิบัติกิจกรรมนั้นเป็นประจำสม่ำเสมอ หรืออยู่ในระดับดีมาก
 - 3 หมายถึง มีพฤติกรรม / ปฏิบัติกิจกรรมนั้นเป็นส่วนใหญ่ หรืออยู่ในระดับดี
 - 2 หมายถึง มีพฤติกรรม / ปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อย หรืออยู่ในระดับพอใช้
 - 1 หมายถึง มีพฤติกรรม / ปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อยมาก หรืออยู่ในระดับปรับปรุง
4. การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

3.50 – 4.00	หมายถึง มีความสามารถจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง มีความสามารถจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี
1.50 – 2.49	หมายถึง มีความสามารถจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับพอใช้
1.00 – 1.49	หมายถึง มีความสามารถจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปรับปรุง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
การสอนตรงตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
1. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการเสริมแรงบันดาลใจ				
2. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการใช้ผังมโนทัศน์				
3. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการถ่ายโยงการเรียนรู้				
4. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ				
5. มีการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้				
พฤติกรรมในการสอน				
6. มีการตั้งคำถาม/ตอบคำถามได้ถูกต้องเหมาะสม				
7. มีการชมเชย/การเสริมกำลังใจให้กับนักเรียน				
8. ครูผู้รับการนิเทศมีความตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนตามแผนฯ				
9. การนำเข้าสู่บทเรียนชัดเจนและน่าสนใจ				
10. การสอนอธิบายเนื้อหาสาระได้อย่างชัดเจนเข้าใจง่าย				
11. ใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ที่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ				
12. ใช้เทคนิควิธีสอนอย่างหลากหลาย				
13. ใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่สอน				
14. การใช้ภาษาสุภาพ และมีกิริยาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์				
15. มีการสรุปเนื้อหาสิ่งที่สอน กระชับเข้าใจง่าย				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

...../...../.....

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อ การจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ มี 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง.....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียน

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนส่งเสริมให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น					
2. มีการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจด้วยการตั้งคำถาม					
3. วิธีการอธิบาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเข้าใจง่าย					
4. เนื้อหาในแต่ละกิจกรรมน่าสนใจและเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน					
5. ครูสอนโดยนำเสนอเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ เหมาะกับวัย เชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียน					
6. สื่อที่ใช้ในการสอนตรงกับเนื้อหาและกิจกรรมที่เรียน					
7. มีการนำเสนอให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เรียน					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
8. มีคำถามที่นักเรียนต้องอธิบายถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันของเนื้อหาที่เรียน					
9. นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญที่เรียนได้ด้วยตนเอง					
10. มีการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่					
11. กิจกรรมเน้นให้นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง					
12. ครูสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจง่ายขึ้น สามารถคิดและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้					
13. กิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น					
14. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้					
15. วิธีการสอนของครูช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออกและมีความพร้อมด้านภาษาอังกฤษในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ					
16. กิจกรรมก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีและทำให้รู้แนวทางในการทำงานร่วมกันในชั้นเรียน					
17. ครูฝึกให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการตัดสินใจและแก้ปัญหาในขณะฟังและพูดภาษาอังกฤษ					
18. นักเรียนได้รับการฝึกในกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง					
19. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนได้ฝึกและทบทวนความรู้ที่เรียนอย่างต่อเนื่อง					
20. นักเรียนมีความสุขในการเรียน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

**แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อ
กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ**

คำชี้แจง

1. เครื่องมือนี้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
2. องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอนคือ
 - 2.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
 - 2.2 วางแผนการนิเทศ
 - 2.3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ได้แก่เทคนิควิธีการสอน 5 ขั้น คือ
 - 2.3.1 การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ
 - 2.3.2 การใช้ผังมโนทัศน์
 - 2.3.3 การถ่ายโยงการเรียนรู้
 - 2.3.4 การเรียนรู้จากการปฏิบัติ
 - 2.3.5 การสร้างความเข้าใจอย่างถ่องแท้
 - 2.4 การจัดสรรทรัพยากร
 - 2.5 การปฏิบัติงานตามแผน
 - 2.6 การประเมินผลการทำงาน
3. เกณฑ์การให้ระดับความพึงพอใจ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนนความพึงพอใจต่อกระบวนการ
นิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน					
1. องค์ประกอบเชิงกระบวนการแบ่งเป็น 6 ระยะ ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติงานตามแผน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน					
2. องค์ประกอบที่เป็นระบบสนับสนุน ได้แก่ ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ ผู้ประสานงาน และผู้รับการนิเทศ					
3. องค์ประกอบเชิงกระบวนการสอดคล้องกับองค์ประกอบเชิงสนับสนุน					
4. องค์ประกอบของกระบวนการมีความเป็นระบบเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และมีความชัดเจน					
ด้านการนำกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนไปใช้					
5. ขั้นตอนดำเนินการตามรูปแบบทั้ง 6 ขั้นตอน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง					
6. มีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการและกระบวนการนิเทศ					
7. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน 6 ขั้นตอน และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น ก่อนการนิเทศ					
8. การประชุมก่อนการนิเทศก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9. การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นและตรงกับความต้องการของบุคลากร					
10. การอำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือจากผู้บริหารจัดการการนิเทศ					
11. การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
12. การวิเคราะห์และสะท้อนผลร่วมกันทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้บริหารนิเทศ					
13. มีการประชุมปรึกษาหารือภายหลังการนิเทศ					
14. การประเมินทั้งในระหว่างและหลังการนิเทศมีความเหมาะสม					
15. การปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศมีความเหมาะสม					
ด้านผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน					
16. การใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนช่วยพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน					
17. การใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ					
18. กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ได้จริง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อครูผู้รับการนิเทศ.....

(.....)

...../...../.....

แบบรายงานคะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน อ 23101

ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

นักเรียนชั้น...../..... จำนวน..... คน

คะแนนเต็ม..... คะแนน

ลำดับ ที่	รายนามนักเรียน	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			

ลำดับ ที่	รายนามนักเรียน	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			
46			
47			
48			
49			
50			

บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติม.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้รับการนิเทศผู้รายงาน
(.....)

ประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อประเมินและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

แนวทางการสนทนากลุ่ม (focus group)

1. ผู้วิจัยจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ โดยแจกให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคนก่อนการประชุม
2. ผู้วิจัยทำหน้าที่ผู้ประสานงานกลุ่ม และร่วมในการดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำการสนทนากลุ่ม
3. ผู้วิจัยอธิบายความเป็นมาของการวิจัย แง่วัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มเพื่อทราบโดยข้อมูลที่ได้จากการประชุมจะนำไปใช้ประกอบร่วมกับข้อมูลอื่นๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียงขณะการสนทนากลุ่มเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้
4. ประเด็นในการสนทนากลุ่ม
 - 4.1 ด้านการดำเนินการกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 1) กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้จริงได้หรือไม่ อย่างไร
 - 2) ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการตามขั้นตอนแต่ละระยะของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีอะไรบ้าง และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
 - 3) ขั้นตอนใดบ้างของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
 - 4) ระยะเวลาในการดำเนินการแต่ละช่วงเวลา มีความเหมาะสมและสอดคล้องหรือไม่อย่างไร
 - 5) เอกสารและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการนิเทศมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร
 - 4.2 ด้านการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น ของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ ขั้นที่ 2 การใช้ผังมโนทัศน์ ขั้นที่ 3 การถ่ายโยงการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การเรียนรู้จากการปฏิบัติ ขั้นที่ 5 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 6) ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนแต่ละขั้นของการจัดการเรียนการสอนมีอะไรบ้าง และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
 - 7) ขั้นใดบ้างของการจัดการเรียนการสอนที่ควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
 - 8) ขั้นการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมและสอดคล้องหรือไม่อย่างไร
- 4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของที่ประชุมกลุ่ม

5. ปิดการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกล่าวสรุปประเด็นที่ได้จากการสนทนาทีละประเด็น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของประเด็นที่สรุป และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสนทนาให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม กล่าวคำขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

6. รวบรวมข้อมูลแนวความคิดที่ได้จากการสนทนากลุ่ม นำไปใช้ประกอบร่วมกับข้อมูลอื่นๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หมายเหตุ กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ มีขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M)

ขั้นที่ 2 วางแผนการนิเทศ (Planning : P)

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information : I)

ขั้นที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A)

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D)

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน(อ 23101) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบางกะปิ

Bangkapi School

Final Examination

Semester 1

Academic Year 2015

Basic English 5 (E 23101)

Grade 9/1 - 12

Time : 60 Minutes

Test Paper Instructions :

1. This multiple test paper consists of 50 items, in total 6 pages (50 points)
2. Write your answer on the answer sheet.

Direction: Choose the best answer.

1. I only have..... time between the first and second lesson - not enough to drink coffee.
 - a. a few
 - b. little
 - c. a little
 - d. not many
2. There are always in the Lighting Ridge.
 - a. much noise
 - b. more cars
 - c. a lot of visitors
 - d. enough food
3. There isn't usually in the Lighting Ridge.
 - a. much traffic
 - b. many goats
 - c. a lot of visitors
 - d. enough people
4. He does.....work. He doesn't get.....sleep.
 - a. too much, enough
 - b. too many, enough
 - c. enough, too much
 - d. enough, too many
5. A: There are alwayspassengers on this train.
B: That's because there aren'ttrains.
 - a. too much, enough
 - b. too many, enough
 - c. enough, too much
 - d. enough, too many
6. Alex has to visit his sister in hospital. She can probably on Tuesday because she hastime in the afternoon.
 - a. a few
 - b. few
 - c. a little
 - d. little
7. Not everyone was able to sit down because there were.....chairs.
 - a. a few
 - b. few
 - c. a little
 - d. little

8. Annie's new phone isn't working correctly. She calls the store and says "I'm havingtrouble with my new phone.
 a. a few b. few c. a little d. little
9. I.....Alex at the airport. I promised him.
 a. am going to meet b. will meet c. meets d. meeting
10. Alex is busy now. I.....him at 12.30.
 a. am going to ring b. will ring c. ring d. am ringing
11. Hehis sister in April.
 a. is going to see b. will see c. see d. sees
12. "Look at the clouds! It in a few minutes."
 a. is going to rain b. will rain c. rain d. raining
13. Listen! There's someone at the door. I the door for you.
 a. am going to open b. will open c. open d. am opening
14. If they.....careful with the spelling of the new words, they a good mark.
 a. aren't, can get b. won't be, don't get
 c. aren't, won't get d. don't be, won't get
15. If Tom..... this string, hethe box.
 a. pull, will open b. will pull, opens
 c. pulls, will open d. will pull, opens
16. Lisa her brother if her fatherjogging.
 a. looks after, go b. must look after, goes
 c. must look after, go d. looks after, must go
17. If Peter..... on the sofa, his sister next to him.
 a. sit, will sit b. sits, will sit
 c. will sit, sits d. sits, sit
18. We..... lost if we the town map.
 a. will get, forget b. gets, will forget
 c. get, will forget d. will get, forgets
19. A: What shall we do tomorrow?
 B:visiting Museum Siam?
 a. Let's b. Why don't we c. How about d. Shall
20. A: Shall we go out somewhere tonight?
 B:a nice idea. What shall we do?
 a. Let's b. Why don't we c. How about d. That's

21. A: There's a new exhibition over there.go to that?

B: That's fine with me.

- a. Let's b. Why don't we c. How about d. Shall

Complete the sentences with the names of places or building (22-26)

- a. an art gallery b. theme park c. a palace d. an aquarium

22. If you want to see some old painting, go to

- a. an art gallery b. theme park c. a palace d. a mosque

23. A lots of Muslims go tofive times a day.

- a. an art gallery b. theme park c. a palace d. a mosque

24. Kings and queens usually live in

- a. an art gallery b. theme park c. a palace d. a mosque

25. You can see lots of fish when you visit

- a. an art gallery b. theme park c. a palace d. an aquarium

26. Dream World is one of the best.....in Thailand.

- a. an art gallery b. theme park c. a palace d. a mosque

Read the text about two sports in Alice Spring. Then read the sentences and choose the right answer. (27-31)

Goat races are popular at Lightning Ridge. But in Alice Spring, another town in the Australian outback, people haven't got much time for goats. They're busy organizing two other unusual sports.

In May there's camel racing. This started in 1971, when two friends decided to have a race on camels along the dry bed of the Todd River. Now the Camel Cup is a very big race and a lot of people come to watch. If you think there aren't enough camels in Australia for a camel race, think again. The country has got about 150,000 wild camels. In the 19th century people used them for journeys when there wasn't enough water for their horses. When railways and roads arrived, the camels weren't useful any more. But they survived very happily in Australia's central desert.

The other strange race at Alice Springs is the Henley-on-Todd Regatta. The name comes from a famous boat race at Henley-on-Thames in England. But there's one big difference. There's always water in the Thames-but the Todd River in Alice Springs is nearly always dry. They use boats without a bottom and

teams of people run along the river bed, carrying their boats with them. If there's a lot of rain, the race doesn't take place because there's too much water in the river.

27. In Alice Springs

- a. there are too many goats.
- b. people aren't interested.
- c. there are two interesting races.
- d. people sometimes travelled on camel

28. In may

- a. the town is full of people.
- b. two people always have a camel race.
- c. there aren't many camels in Alice Springs.
- d. people aren't interested.

29. In Australia 200 years ago,

- a. camel racing was very popular.
- b. there weren't enough horses.
- c. people sometimes travelled on camels.
- d. there are two interesting races.

30. The Henley-on-Todd Regatta

- a. a funny boat race.
- b. an unusual type of boat.
- c. a race in England.
- d. the town is full of people.

31. The Todd River

- a. has often got more water than the Thames.
- b. hasn't usually got any water.
- c. has often got too much water.
- d. there weren't enough horses.

Read the text about Michael Chambers and the group he has organized. (32-40)

A short time ago, the local park in Selwood looked terrible. The lake was polluted, seats were broken and the place was full of rubbish. But now all that has changed, thanks to Michael Chambers, a 16-year-old student. Six months ago, Michael organized a group called Park Rescue. And this group has produced some amazing results. Members have used their free time to clean the park. They've taken away tons of rubbish, and they've started to clean the lake. They've mended a lot of the seats and they've bought some new picnic tables. They've also planted some flowers and 60 young trees.

Michael has talked about the project on the radio and he's put articles in the local newspaper. In six months, about 120 people have joined Park Rescue. The group has organized concerts and they've collected money in the street. With these

activities and with the help of some local business people, they've raised over \$4,000

'We haven't finished the work,' Michael says. 'We want to make a skateboarding area, and at the moment we need some advice about cleaning the lake. But birds have started to come back to Selwood Park, and it's becoming a place that people can enjoy. The old café is going to open soon and that will be great.'

If you can help, contact Michael on 01623 449280 or at parkrescue@biglink.co.uk.

32. How long has Park Rescue started?
 a. one year b. six months c. six years d. ten years
33. Where did Michael get a job?
 a. coffee shop b. Selwood Park c. amusement park d. No choice is correct
34. What happened to the Park?
 a. There are a lot of people. b. There are a lot of birds.
 c. There's a lot of rubbish. d. There are a lot of buildings.
35. What did Michael and the group do at the lake?
 a. They had a picnic. b. They cleaned the lake.
 c. They grew trees. d. They played kites.
36. Where did Michael talk about the project?
 a. on radio b. on newspaper c. on television d. on internet
37. How many people in the park Rescue now?
 a. about fifty b. about eighty c. about one hundred d. over a hundred
38. What activity has the group organized?
 a. selling second-hand clothes b. concert
 c. advertising on TV d. asking for donation
39. How much money did they get from the local people?
 a. \$4,000 b. nearly \$4,000 c. lower than \$4,000 d. over \$4,000
40. What did Michael want to do more at the Park?
 a. make a skateboarding area b. making the place to enjoy
 c. open the old café d. all are correct

Choose the best answers to complete the sentences.

41. I usuallyat six, but on Sunday I stay in bed all morning.
 a. get up b. get into c. get d. get to
42. I always have a snack when Ifrom school.
 a. get dressed b. get off c. get ready d. get home

43. "Hurry up andfor school!" "Have you got all your books?"
 a. get dressed b. get off c. get ready d. get home
44. This is our station. Quick! We must
- a. get dressed b. get off c. get ready d. get home
45. Every summer, Alex and Anniea job at Fashion Island.
 a. get up b. get into c. get d. get to
46. We must go. Go outside andthe car.
 a. get into b. get c. get to d. get on
47. Mr. Alex leaves the house at eight and hework at nine.
 a. get into b. get c. get to d. get on
48. "How can they escape?" "They canthe window."
 a. get out of b. get dressed c. get off d. get ready
49. They have a shower in the morning before they
- a. get out of b. get dressed c. get off d. get ready
50.the train and find some seats! It's leaving in a minute.
 a. get up b. get into c. get d. get to

***** Good Luck *****

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	B	14	C	27	C	40	D
2	C	15	C	28	A	41	A
3	A	16	B	29	C	42	D
4	A	17	B	30	A	43	C
5	A	18	A	31	B	44	B
6	D	19	C	32	B	45	C
7	B	20	D	33	D	46	D
8	B	21	A	34	C	47	C
9	B	22	A	35	B	48	A
10	A	23	D	36	A	49	B
11	A	24	C	37	D	50	B
12	A	25	D	38	B		
13	B	26	B	39	D		

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

เนื้อหา	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม (5)	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
1. ความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ	1	1	1	1	1	1	5	1.0
	2	1	1	1	1	0	4	0.8
	3	1	1	1	1	1	5	1.0
	4	1	1	1	1	1	5	1.0
	5	0	1	1	1	1	4	0.8
	6	1	1	0	1	1	4	0.8
	7	1	1	1	1	1	5	1.0
	8	1	1	1	1	0	4	0.8
	9	1	1	1	0	1	4	0.8
	10	1	0	1	1	1	4	0.8
	11	1	1	1	1	1	5	1.0
	12	1	1	1	1	1	5	1.0
	13	1	1	1	1	1	5	1.0
	14	0	1	1	1	1	4	0.8
	15	0	1	1	1	0	3	0.6
	16	1	1	1	1	1	5	1.0
	17	1	1	0	1	1	4	0.8
	18	1	1	1	1	1	5	1.0
	19	1	1	0	1	1	4	0.8
	20	1	1	1	1	1	5	1.0

เนื้อหา	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม (5)	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
2. ความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ	1	1	1	1	1	1	5	1.0
	2	0	1	1	1	1	4	0.8
	3	1	1	0	0	1	3	0.6
	4	1	1	1	1	1	5	1.0
	5	1	0	1	0	1	3	0.6
	6	1	1	1	0	1	4	0.8
	7	1	1	1	0	1	4	0.8
	8	0	1	1	1	1	4	0.8
	9	1	1	1	1	1	5	1.0
	10	0	1	1	1	1	4	0.8
	11	1	1	1	1	0	4	0.8
	12	1	1	1	1	1	5	1.0

2. การตรวจสอบคุณภาพแบบสัมพัทธ์เพื่อทราบปัญหาและความต้องการพัฒนาการ การนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมพัทธ์

เนื้อหา	ประเด็น ที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม (5)	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ทราบปัญหาและความต้องการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของตรงเรียนบางกะปิ	1	1	1	1	0	1	4	0.8
	2	1	1	1	1	1	5	1.0
	3	1	0	1	1	1	4	0.8
	4	1	1	1	1	1	5	1.0
	5	1	1	1	0	1	4	0.8

3. การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน

3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน

เนื้อหา	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม (5)	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
สมรรถนะในการจัดการเรียน การสอนของครูผู้รับการนิเทศ	1	1	1	1	1	1	5	1.0
	2	1	1	1	1	0	4	0.8
	3	1	1	1	1	1	5	1.0
	4	1	1	1	1	1	5	1.0
	5	1	1	1	1	1	5	1.0
1. ด้านการสอนตรงตามแผน การจัดการเรียนการสอน	6	1	1	0	1	1	4	0.8
	7	1	1	1	1	1	5	1.0
	8	1	1	0	1	1	4	0.8
	9	1	1	1	1	1	5	1.0
	10	1	1	1	1	1	5	1.0
	11	1	1	1	1	1	5	1.0
	12	1	1	1	1	1	5	1.0
	13	1	0	1	1	1	4	0.8
	14	1	0	1	1	1	4	0.8
	15	1	1	1	1	1	5	1.0
2. ด้านพฤติกรรมในการสอน	6	1	1	0	1	1	4	0.8
	7	1	1	1	1	1	5	1.0
	8	1	1	0	1	1	4	0.8
	9	1	1	1	1	1	5	1.0
	10	1	1	1	1	1	5	1.0
	11	1	1	1	1	1	5	1.0
	12	1	1	1	1	1	5	1.0
	13	1	0	1	1	1	4	0.8
	14	1	0	1	1	1	4	0.8
	15	1	1	1	1	1	5	1.0

4. การตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน

4.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เนื้อหา	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม (5)	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน	1	1	1	1	1	1	5	1.0
อ 23101 สารที่ 1 ภาษาเพื่อ	2	1	1	1	1	1	5	1.0
การสื่อสาร สารที่ 2 ภาษาและ	3	1	1	1	1	1	5	1.0
วัฒนธรรม สารที่ 3 ภาษากับ	4	1	1	1	1	1	5	1.0
ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการ	5	0	1	1	1	1	4	0.8
เรียนรู้อื่น และสารที่ 4 ภาษา	6	1	1	1	1	1	5	1.0
กับความสัมพันธ์กับชุมชนและ	7	1	1	1	1	1	5	1.0
โลก	8	1	1	1	0	1	4	0.8
	9	0	1	1	0	1	3	0.6
	10	1	0	1	1	1	4	0.8
	11	1	1	1	1	1	5	1.0
	12	1	1	1	1	1	5	1.0
	13	1	1	1	1	1	5	1.0
	14	1	1	1	1	1	5	1.0
	15	1	1	0	1	0	3	0.6
	16	1	0	0	1	1	3	0.6
	17	1	1	1	1	1	5	1.0
	18	1	1	1	1	1	5	1.0
	19	1	0	1	1	1	4	0.8
	20	1	1	1	1	1	5	1.0
	21	1	1	1	1	1	5	1.0
	22	1	1	1	1	1	5	1.0
	23	1	1	1	1	1	5	1.0
	24	1	1	1	1	1	5	1.0
	25	1	1	0	1	1	5	0.8

เนื้อหา	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม (5)	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน	26	1	1	1	1	1	5	1.0
อ 23101 สารที่ 1 ภาษาเพื่อ	27	1	1	1	1	1	5	1.0
การสื่อสาร สารที่ 2 ภาษาและ	28	1	1	1	1	1	5	1.0
วัฒนธรรม สารที่ 3 ภาษากับ	29	1	1	1	1	1	5	1.0
ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการ	30	0	1	1	1	1	4	0.8
เรียนรู้อื่น และสารที่ 4 ภาษา	31	1	1	1	1	0	4	0.8
กับความสัมพันธ์กับชุมชนและ	32	1	1	1	1	1	5	1.0
โลก	33	1	1	1	1	1	4	0.8
	34	1	1	1	0	1	4	0.8
	35	1	0	1	1	1	4	0.8
	36	1	1	1	1	1	5	1.0
	37	1	1	1	1	1	5	1.0
	38	1	1	1	1	1	5	1.0
	39	1	1	1	1	1	5	1.0
	40	1	1	1	1	1	5	1.0
	41	1	1	1	1	1	5	1.0
	42	0	1	1	1	0	3	0.6
	43	1	1	1	1	1	5	1.0
	44	1	1	1	1	1	5	1.0
	45	1	1	1	1	1	5	1.0
	46	1	0	0	1	1	3	0.6
	47	1	1	1	1	1	5	1.0
	48	1	1	0	1	1	4	0.8
	49	1	1	1	1	1	5	1.0
	50	1	1	1	1	1	5	1.0

4.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การคำนวณค่าความแปรปรวน

$$\begin{aligned}
 S^2 &= \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2} \\
 &= \frac{30(52223) - (1227)^2}{30^2} \\
 &= \frac{1566690 - 1505529}{900} \\
 &= \frac{61161}{900} \\
 &= 67.96
 \end{aligned}$$

การคำนวณค่าความเชื่อมั่น

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right\} \\
 &= \frac{50}{50-1} \left\{ 1 - \frac{7.421}{67.96} \right\} \\
 &= 1.02 \{1 - 0.11\} \\
 &= 1.02 \{0.89\} \\
 &= 0.9078
 \end{aligned}$$

สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

4.3 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	0.63	0.47	26	0.57	0.33
2	0.57	0.46	27	0.60	0.26
3	0.64	0.20	28	0.67	0.40
4	0.64	0.46	29	0.67	0.40
5	0.63	0.47	30	0.67	0.53
6	0.47	0.27	31	0.64	0.60
7	0.67	0.53	32	0.64	0.34
8	0.63	0.60	33	0.77	0.20
9	0.73	0.53	34	0.33	0.53
10	0.63	0.20	35	0.50	0.73
11	0.63	0.47	36	0.47	0.67
12	0.67	0.40	37	0.60	0.27
13	0.53	0.40	38	0.50	0.20
14	0.40	0.27	39	0.63	0.20
15	0.70	0.60	40	0.40	0.27
16	0.53	0.27	41	0.63	0.20
17	0.73	0.27	42	0.50	0.20
18	0.43	0.33	43	0.57	0.47
19	0.64	0.46	44	0.40	0.20
20	0.57	0.20	45	0.73	0.27
21	0.77	0.34	46	0.57	0.33
22	0.60	0.27	47	0.57	0.20
23	0.64	0.20	48	0.63	0.33
24	0.74	0.40	49	0.54	0.26
25	0.53	0.40	50	0.30	0.47

5. การตรวจสอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

5.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

เนื้อหา	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม (5)	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ	1	1	1	1	1	1	5	1.0
	2	1	1	1	1	1	5	1.0
	3	1	1	1	1	1	5	1.0
	4	1	1	1	1	1	5	1.0
	5	0	1	1	1	1	4	0.8
	6	1	1	1	1	0	4	0.8
	7	1	1	1	1	1	5	1.0
	8	1	1	1	1	0	4	0.8
	9	1	1	1	1	1	5	1.0
	10	1	0	1	1	1	4	0.8
	11	1	1	1	1	1	5	1.0
	12	1	1	1	1	1	5	1.0
	13	1	1	1	1	1	5	1.0
	14	1	1	1	1	1	5	1.0
	15	1	1	1	1	1	5	1.0
	16	1	1	1	1	1	5	1.0
	17	1	1	0	1	1	4	0.8
	18	1	1	1	1	1	5	1.0
	19	1	1	1	1	1	5	1.0
	20	1	1	1	1	1	5	1.0

5.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.865	.865	20

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a01	4.20	.551	30
a02	4.03	.615	30
a03	3.97	.718	30
a04	4.03	.556	30
a05	3.97	.490	30
a06	3.90	.607	30
a07	4.07	.691	30
a08	3.63	.615	30
a09	3.83	.592	30
a10	3.63	.615	30
a11	4.10	.712	30
a12	3.73	.640	30
a13	4.03	.615	30
a14	3.90	.662	30
a15	4.07	.785	30
a16	3.77	.679	30
a17	4.13	.629	30
a18	3.90	.759	30
a19	4.03	.718	30
a20	4.13	.629	30

6. การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อกระบวนการนิเทศ
ภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

6.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ

เนื้อหา	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม (5)	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ความพึงพอใจของครูผู้รับการ นิเทศต่อกระบวนการนิเทศ ภายในด้านการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนบางกะปิ	1	1	1	1	1	1	5	1.0
	2	1	1	1	1	1	5	1.0
	3	1	1	1	1	1	5	1.0
	4	1	1	1	1	1	5	1.0
	5	0	1	1	1	1	4	0.8
	6	1	1	1	1	1	5	1.0
	7	1	1	1	1	1	5	1.0
	8	1	1	1	0	1	4	0.8
	9	1	1	1	1	1	5	1.0
	10	1	0	1	1	1	5	0.8
	11	1	1	1	1	1	5	1.0
	12	1	1	1	1	1	5	1.0
	13	1	1	1	1	1	5	1.0
	14	1	1	1	1	1	5	1.0
	15	1	1	1	1	1	5	1.0
	16	1	1	1	1	1	5	1.0
	17	1	1	1	1	1	5	1.0
	18	1	0	1	1	1	4	0.8

6.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.862	.855	18

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a01	4.27	.450	30
a02	4.13	.507	30
a03	4.00	.743	30
a04	4.47	.681	30
a05	3.97	.615	30
a06	4.17	.699	30
a07	3.80	.664	30
a08	4.13	.571	30
a09	4.27	.640	30
a10	4.23	.626	30
a11	4.33	.606	30
a12	4.03	.615	30
a13	4.50	.682	30
a14	4.20	.610	30
a15	4.33	.711	30
a16	3.97	.615	30
a17	4.30	.466	30
a18	4.33	.661	30

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
k1	7	3.00	4.00	25.00	3.5714	.53452
k2	7	3.00	4.00	24.00	3.4286	.53452
k3	7	4.00	5.00	32.00	4.5714	.53452
k4	7	3.00	5.00	26.00	3.7143	.75593
k5	7	4.00	5.00	33.00	4.7143	.48795
k6	7	3.00	4.00	25.00	3.5714	.53452
k7	7	4.00	5.00	33.00	4.7143	.48795
k8	7	3.00	4.00	22.00	3.1429	.37796
k9	7	3.00	5.00	27.00	3.8571	.69007
k10	7	3.00	4.00	23.00	3.2857	.48795
k11	7	3.00	5.00	31.00	4.4286	.78680
k12	7	3.00	4.00	26.00	3.7143	.48795
k13	7	3.00	5.00	25.00	3.5714	.78680
k14	7	3.00	5.00	28.00	4.0000	.81650
k15	7	3.00	5.00	32.00	4.5714	.78680
k16	7	3.00	4.00	24.00	3.4286	.53452
k17	7	3.00	5.00	26.00	3.7143	.75593
k18	7	3.00	4.00	23.00	3.2857	.48795
k19	7	3.00	5.00	28.00	4.0000	.81650
k20	7	3.00	4.00	23.00	3.2857	.48795
Valid N (listwise)	7					

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ

Descriptive Statistics				
	N	Sum	Mean	Std. Deviation
k1	3	6.00	2.0000	.00000
k2	3	6.00	2.0000	.00000
k3	3	7.00	2.3333	.57735
k4	3	10.00	3.3333	.57735
k5	3	11.00	3.6667	.57735
k6	3	11.00	3.6667	.57735
k7	3	8.00	2.6667	.57735
k8	3	11.00	3.6667	.57735
k9	3	10.00	3.3333	.57735
k10	3	10.00	3.3333	.57735
k11	3	10.00	3.3333	.57735
k12	3	8.00	2.6667	.57735
k13	3	10.00	3.3333	.57735
k14	3	11.00	3.6667	.57735
k15	3	9.00	3.0000	.00000
Valid N (listwise)	3			

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
a01	530	3	5	2214	4.18	.653
a02	530	3	5	2107	3.98	.548
a03	530	3	5	2172	4.10	.669
a04	530	3	5	2257	4.26	.475
a05	530	3	5	2095	3.95	.480
a06	530	3	5	2125	4.01	.634
a07	530	3	5	2248	4.24	.569
a08	530	3	5	1859	3.51	.544
a09	530	3	5	2026	3.82	.617
a10	530	3	5	1900	3.58	.568
a11	530	3	5	2101	3.96	.707
a12	530	3	5	1913	3.61	.567
a13	530	3	5	2174	4.10	.685
a14	530	3	5	2153	4.06	.616
a15	530	3	5	2193	4.14	.779
a16	530	3	5	1947	3.67	.530
a17	530	3	5	2145	4.05	.630
a18	530	3	5	2162	4.08	.715
a19	530	3	5	2083	3.93	.634
a20	530	3	5	2272	4.29	.577
Valid N (listwise)	530					

4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของครู

Descriptive Statistics				
	N	Sum	Mean	Std. Deviation
k1	3	12.00	4.0000	.00000
k2	3	13.00	4.3333	.57735
k3	3	11.00	3.6667	.57735
k4	3	12.00	4.0000	.00000
k5	3	13.00	4.3333	.57735
k6	3	14.00	4.6667	.57735
k7	3	13.00	4.3333	.57735
k8	3	14.00	4.6667	.57735
k9	3	13.00	4.3333	.57735
k10	3	13.00	4.3333	.57735
k11	3	13.00	4.3333	.57735
k12	3	14.00	4.6667	.57735
k13	3	11.00	3.6667	.57735
k14	3	11.00	3.6667	.57735
k15	3	13.00	4.3333	.57735
k16	3	11.00	3.6667	.57735
k17	3	13.00	4.3333	.57735
k18	3	11.00	3.6667	.57735
Valid N (listwise)	3			

5. การวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
พื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	28.07	530	3.982
	หลัง	38.28	530	3.465

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 ก่อน & หลัง	530	.825	.000

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)	
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference					
				Lower	Upper				
Pair 1	ก่อน - หลัง	-10.209	2.260	.098	-10.402	-10.017	-104.003	529	.000

5.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	40	3.521	.557
	หลัง	40	3.121	.493

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1	-9.775	3.150	.498	-10.782	-8.768	-19.626	39	.000

5.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/2

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	43	3.345	.510
	หลัง	43	3.050	.465

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1	-10.535	2.823	.430	-11.404	-9.666	-24.472	42	.000

5.4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/3

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	42	2.597	.401
	หลัง	42	2.298	.355

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1	-11.214	2.102	.324	-11.869	-10.559	-34.583	41	.000

5.5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/4

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	44	2.317	.349
	หลัง	44	2.565	.387

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1	-9.977	1.811	.273	-10.528	-9.427	-36.551	43	.000

5.6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/5

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 ก่อน	27.49	47	2.694	.393
Pair 1 หลัง	37.57	47	2.384	.348

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 ก่อน - หลัง	-10.085	1.755	.256	-10.600	-9.570	-39.399	46	.000

5.7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/6

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 ก่อน	28.63	41	2.527	.395
Pair 1 หลัง	38.44	41	2.259	.353

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 ก่อน - หลัง	-9.805	1.600	.250	-10.310	-9.300	-39.231	40	.000

5.8 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/7

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	47	2.835	.414
	หลัง	47	2.225	.325

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)	
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference					
				Lower	Upper				
Pair 1	ก่อน - หลัง	-12.021	1.511	.220	-12.465	-11.578	-54.554	46	.000

5.9 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/8

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	49	3.096	.442
	หลัง	49	2.396	.342

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)	
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference					
				Lower	Upper				
Pair 1	ก่อน - หลัง	-11.551	2.042	.292	-12.138	-10.965	-39.600	48	.000

5.10 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/9

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	49	3.235	.462
	หลัง	49	2.584	.369

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1	-9.612	1.998	.285	-10.186	-9.038	-33.675	48	.000

5.11 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/10

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	48	2.595	.375
	หลัง	48	2.404	.347

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1	-9.688	1.764	.255	-10.200	-9.175	-38.040	47	.000

5.12 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/11

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	49	3.135	.448
	หลัง	49	2.335	.334

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1	-9.000	2.082	.297	-9.598	-8.402	-30.264	48	.000

5.13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/12

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อน	31	3.159	.567
	หลัง	31	2.814	.505

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1	-8.806	1.759	.316	-9.452	-8.161	-27.873	30	.000

6. การวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้รับการนิเทศกับเกณฑ์

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
a01	530	4.18	.653	.028
a02	530	3.98	.548	.024
a03	530	4.10	.669	.029
a04	530	4.26	.475	.021
a05	530	3.95	.480	.021
a06	530	4.01	.634	.028
a07	530	4.24	.569	.025
a08	530	3.51	.544	.024
a09	530	3.82	.617	.027
a10	530	3.58	.568	.025
a11	530	3.96	.707	.031
a12	530	3.61	.567	.025
a13	530	4.10	.685	.030
a14	530	4.06	.616	.027
a15	530	4.14	.779	.034
a16	530	3.67	.530	.023
a17	530	4.05	.630	.027
a18	530	4.08	.715	.031
a19	530	3.93	.634	.028
a20	530	4.29	.577	.025

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
p01	20	3.9760	.22961	.05134

One-Sample Test

	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
p01	77.441	19	.000	3.97600	3.8685	4.0835

ภาคผนวก ง
การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

รายชื่อโรงเรียนเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
ผู้วิจัยได้ดำเนินการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1. เผยแพร่ทางเว็บไซต์โรงเรียนบางกะปิ <http://bangkapi.ac.th>
2. นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
3. เผยแพร่โดยส่งเอกสารผลงานให้โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำนวน 219 โรงเรียน และได้รับการตอบรับเผยแพร่ จำนวน 85 โรงเรียน

โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 16 โรงเรียน

1. โรงเรียนบางมด “สุสุทวาดจวนอุปลัมภ์	9. โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
2. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	10. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
3. โรงเรียนศึกษานารีศึกษา	11. โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์
4. โรงเรียนศึกษานารี	12. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
5. โรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา	13. โรงเรียนวัดบวรมงคล
6. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	14. โรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
7. โรงเรียนนवलนครดิศวรวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก	15. โรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา
8. โรงเรียนฤทธิรงค์รอน	16. โรงเรียนวัดดุสิตาราม

โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน

1. โรงเรียนกุนที่รุทธารามวิทยาคม	27. โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง
2. โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ	28. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง
3. โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม	29. โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก
4. โรงเรียนดอนเมืองจารุจินดา	30. โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม
5. โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	31. โรงเรียนราชดำริ
6. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	32. โรงเรียนราชวินิตบางเขน
7. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	33. โรงเรียนรัตนโกสินทร์บางเขน
8. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา	34. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
9. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุวรรณภูมิ	35. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
10. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์	36. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒
11. โรงเรียนเทพศิลา	37. โรงเรียนลาดปลาเค้า
12. โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า	38. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต
13. โรงเรียนนนทรีวิทยา	39. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
14. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ กรุงเทพมหานคร	40. โรงเรียนศรีพฤฒา
15. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	41. โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
16. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	42. โรงเรียนสตรีวัดพุทธอาราม
17. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเบญจมาราชาลัย	43. โรงเรียนสตรีวิทยา ๒
18. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒	44. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย

19. โรงเรียนบางกะปิ	45. โรงเรียนสตรีศรีนครินทร์
20. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	46. โรงเรียนสารวิทยา
21. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒	47. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์
22. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๔	48. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
23. โรงเรียนปทุมคงคา	49. โรงเรียนสีกัน(วัฒนานันท์อุปถัมภ์)
24. โรงเรียนพุทธจักรวิทยา	50. โรงเรียนสุขุมนวพันธ์อุปถัมภ์
25. โรงเรียนพรตพิทยพยัต	51. โรงเรียนสิริรัตนาร
26. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย	52. โรงเรียนหอวัง
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำนวน 6 โรงเรียน
1. โรงเรียนสามโก้วิทยา	4. โรงเรียนรวิหัววิทยาคม
2. โรงเรียนสตรีอ่างทอง	5. โรงเรียนโพธิ์ทองจินตามณี
3. โรงเรียนแสวงหาวิทยานิคคม	6. โรงเรียนเสด็จวิทยาคม
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนประจวบวิทยาลัย
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนพะดงประธานศรีวิวัฒน์
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 2 โรงเรียน
1. โรงเรียนผินแจ่มวิชาสอน
 2. โรงเรียนหนองรีมงคลสุขสวัสดิ์
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนเลยอนุกุลวิทยา
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนจตุรมิตรวิทยาการ
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนบรปือ
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนสุนารีวิทยา
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนจอมทอง
- โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 1 โรงเรียน
1. โรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์ (วันครู 2500) ขยายโอกาส

ลงเผยแพร่ใน Web site โรงเรียนบางกะปิ <http://bangkapi.ac.th>
<http://bangkapi.ac.th/wp-content/uploads/2017/07/E-Learning.pdf>
<http://bangkapi.ac.th/wp-content/uploads/2017/07/text.pdf>

Bangkapi School
ปัญญา นรานัน ธรณ
(ปัญญาเป็นรัตนของนรชน)

โรงเรียนบางกะปิ BANGKAPI SCHOOL ปัญญา นรานัน ธรณ (ปัญญาเป็นรัตนของนรชน)

ประมวลาภาพกิจกรรม

ข่าวประชาสัมพันธ์

เอกสารเผยแพร่ผลงาน

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียน
ให้กับนิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงาน
เรื่องกรณีศึกษาภายในโรงเรียนด้านการจัดการเรียนการสอน
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
BANGKOK SUVARNABHUMI UNIVERSITY

มกส.บพ6/2558

1 พฤษภาคม 2559

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ

เรียน ดร.ธัญมัย แดลัมเขตต์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย เปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
รุ่นที่ 6 นักศึกษาจำนวน 45 คน เปิดสอนรายวิชา EAD545 ผู้บริหารสถานศึกษา ณ มหาวิทยาลัย
กรุงเทพสุวรรณภูมิ อาคารเรียนใหม่ ชั้น 3 ห้อง 2303 ระหว่างวันที่ 8 พฤษภาคม - 10 กรกฎาคม 2559
รายละเอียดตามเอกสารตารางเรียน

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และใคร่
ขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.วิศิษฐ์ แสงหิรัญ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
BANGKOK SUVARNABHUMI UNIVERSITY

ที่ มกส.109/2559

22 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เรื่อง เรียนเชิญเป็นวิทยากร
เรียน อาจารย์ธัญมัย แฉล้มเขตต์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย จะได้จัดให้มีการสัมมนา เรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในวันอาทิตย์ที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2559 เวลา 13.00 – 17.00 น. ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ ห้อง 306 โดยบัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงในเนื้อหาที่บัณฑิตวิทยาลัยได้จัดสัมมนาขึ้น จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นวิทยากรในหลักสูตรดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และใคร่ขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

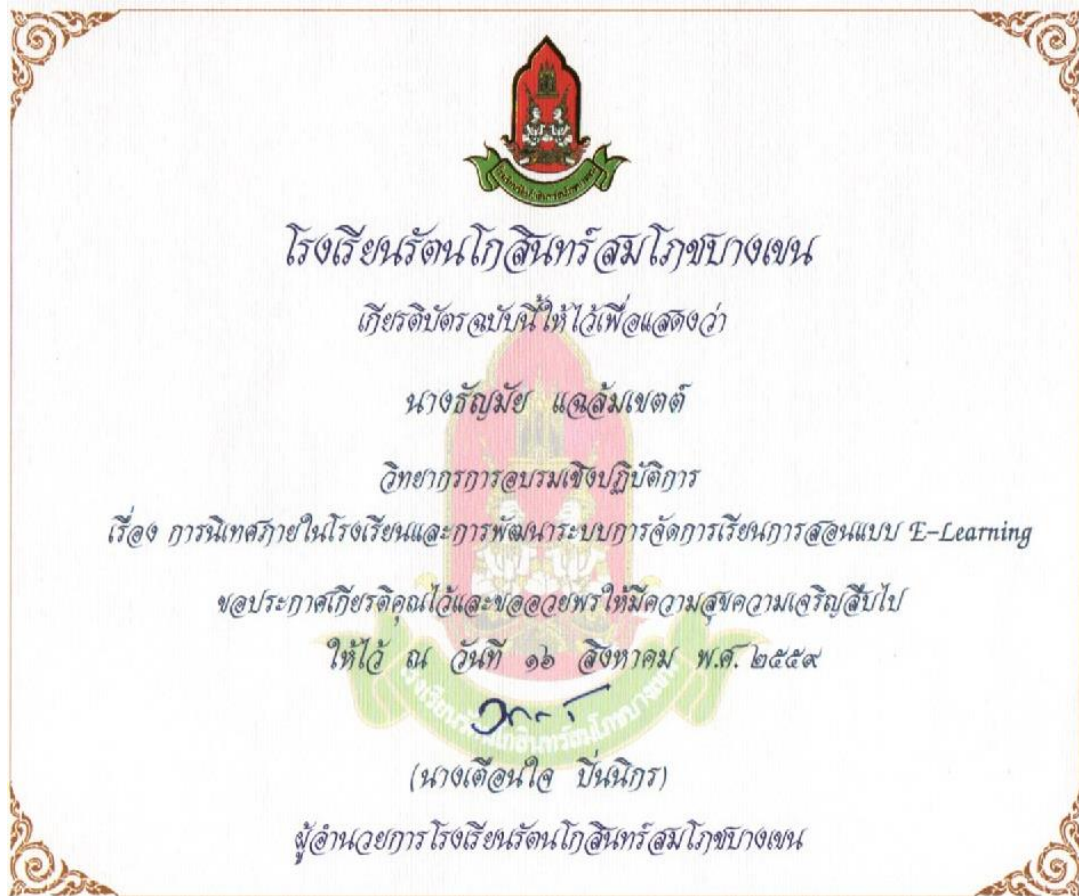
(ดร.ณัฐกาญจน์ สุวรรณธารา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษและวิทยากร การบริหารสถานศึกษา
ด้านการบริหารวิชาการ และการนิเทศภายในโรงเรียน
ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

ได้รับเชิญเป็นวิทยากรและประเมินผลงานด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของ สพม เขต 2

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ให้ความรู้เรื่องแนวทางการจัดการนิเทศและรูปแบบการจัดการเรียนรู้
 วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2559
 ณ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน

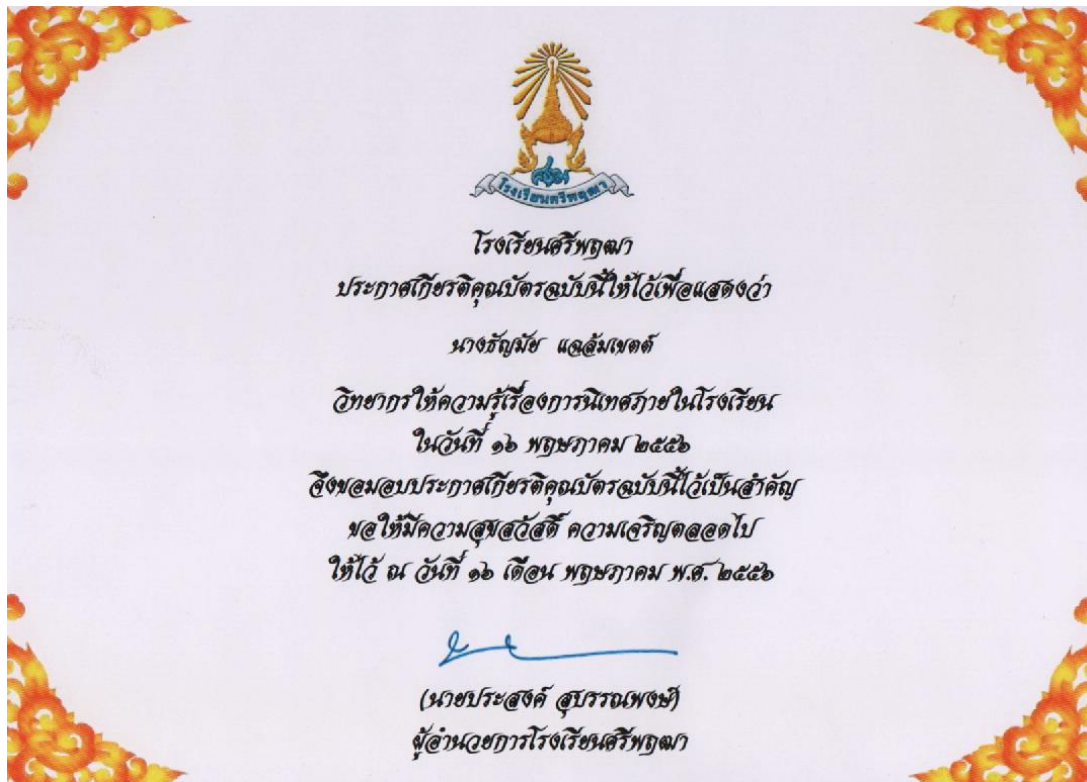
ได้รับเชิญเป็นวิทยากร การนิเทศภายในโรงเรียน
 และการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ E-Learning
 วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2559
 ณ โรงเรียนสุขุมวิทพันธุ์อุปถัมภ์

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียน
วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2557

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียน
และการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ E-Learning
วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2559
ณ โรงเรียนเศรษฐบูรพาพิบูลย์

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียน
และการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ E-Learning
วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2556
ณ โรงเรียนศรีพญา

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียน
 และการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ E-Learning
 วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2559
 ณ โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร เรื่อง กรณีศึกษาภายในโรงเรียน
 และการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ E-Learning
 วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2559
 ณ โรงเรียนนวมวิชรธรรมสาธิต

โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา
ประกาศเกียรติคุณบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางธัญมัย แฉล้มเขตต์

วิทยากรให้ความรู้เรื่องกรณีศึกษาภายในโรงเรียน

ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

จึงขอมอบประกาศเกียรติคุณบัตรฉบับนี้ไว้เป็นสำคัญ

ขอให้มีความสุขสวัสดิ์ ความเจริญตลอดไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายรังสรรค์ นกสกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ให้ความรู้เรื่องแนวทางการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

ณ โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ให้ความรู้เรื่องแนวทางการจัดการนิเทศและรูปแบบการจัดการเรียนรู้
วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2557
ณ โรงเรียนเมืองนครนายก

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ให้ความรู้เรื่องแนวทางการจัดการนิเทศ

วันที่ 7-8 มีนาคม พ.ศ. 2556

ณ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศกรุงเทพมหานคร

เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงาน

โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
 ๐๖๖3
 วันที่ 14 ส.ค. 2560
 เวลา 16.58 น.

ที่ ศธ ๐๔๒๓๑.๕๓/ ๒๒๘

๘ มีนาคม ๒๕๖๐

กลุ่มบริหารวิชาการ
 เลขที่.....
 วันที่ 14 ส.ค. 2560
 เวลา 13.05 น.

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมายังโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม นั้น

โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม ได้รับเอกสารและนำผลงานดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานนิเทศภายในโรงเรียน จึงได้ส่งเอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

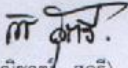
เพื่อโปรด

- ทราบ
- ขง/ขาด / ขง/มีผล
- ขง/รวมผล
- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กลุ่มบริหารงบประมาณ
- กลุ่มบริหารงานบุคคล
- กลุ่มบริหารทั่วไป
- อื่นๆ

(นายชัชวาล ศรีอักษร)
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

กลุ่มบริหารวิชาการ
โทร ๐-๒๘๗๒-๓๐๘๐ - ๗ ต่อ ๑๑๐
โทรสาร ๐-๒๘๗๒-๓๐๗๙ www.bpk.ac.th

ขอแสดงความนับถือ

(นางนิชาณี สุกรี)

รองผู้อำนวยการโรงเรียน รักษาการทางวิชาการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม

มอบ อ.นิชาณี

- รับทราบ / พิจารณา
- ประสานงานและแจ้งผลให้ทราบ
- อื่นๆ

มอบ อ.นิชาณี

- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กลุ่มบริหารงบประมาณ
- กลุ่มบริหารงานบุคคล
- กลุ่มบริหารทั่วไป
- กลุ่มผู้อำนวยการ

(คุณนิชาณี ศรีใจงาม)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบางปะกอก
14 ส.ค. 2560

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตามที่ นางธัญมัย แอลัมเซตต์ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ "การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ"

ข้าพเจ้าได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง "การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ" ดังกล่าวแล้วมีความคิดเห็นดังนี้

๑. ประโยชน์ของงานวิจัย

- ผู้ทบทวนได้ทบทวนบทเรียนการสอน
- เป็นบทเรียนที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้

๒. การนำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษา

- ใช้ศึกษาบทเรียนที่ตนเองสอน
- ใช้พัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

- ทบทวนบทเรียนที่ตนเองสอน
- ใช้พัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

ลงชื่อ.....
 (นางสาวสุวิมล วัฒนศิริ)
 ตำแหน่ง หัวหน้างานนิเทศ

ที่ ศธ ๐๔๒๔๐.๒๓/๖๖๗

โรงเรียนบางกะปิ
 รัยที่ ๐๗๙๖
 วันที่ 24 ก.พ. 2560
 เวลา 16.5๒ น.

โรงเรียนประจวบวิทยาลัย
ถนนสละชีพ อำเภอเมืองฯ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๐๐๐

๖๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

กลุ่มบริหารวิชาการ
 เลขที่ ๐๗ ก.พ. ๒๕๖๐
 วันที่
 เวลา น.

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง "การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ" และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมายังโรงเรียนประจวบวิทยาลัย นั้น โรงเรียนประจวบวิทยาลัย ได้รับเอกสารและนำผลงานดังกล่าว มาเป็นแนวทางในการพัฒนางานนิเทศภายในโรงเรียน จึงได้ส่งเอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ จังเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

- ทราบ
- ชงญากศ / ชงญ่าดี
- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กลุ่มบริหารงบประมาณ
- กลุ่มบริหารงานบุคคล
- กลุ่มบริหารทั่วไป
- พิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางนวลโย นิลบรรพ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนประจวบวิทยาลัย

(นายชัยวัฒน์ ศรีอักษร)
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป
ฝ่ายวิชาการ ๒๖ ก.พ. ๒๕๖๐
โทร ๐-๓๒๖๑-๑๑๐๓ ต่อ ๓๐๑
โทรสาร ๐-๓๒๖๐-๓๕๗๖

- ทราบ
- ชงญากศ
- ดำเนินการตามแผน
- มอบ
 - กลุ่มบริหารวิชาการ
 - กลุ่มบริหารงบประมาณ
 - กลุ่มบริหารงานบุคคล
 - กลุ่มบริหารทั่วไป
 - กลุ่มผู้อำนวยการ

มอบ *นาง ใจงาม*
 รับทราบ / พิจารณา ดำเนินการ
 ประสานงานและแจ้งผลให้ทราบ
 อื่นๆ

(นาง ใจงาม)
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ
๒๖ ก.พ. ๒๕๖๐

(ดร.สิริ ตรีใจงาม)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ
24 ก.พ. 2560

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตามที่ นางฉัฐมัย แลล์มเขตต์ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ”

ข้าพเจ้าได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” ดังกล่าวแล้วมีความคิดเห็นดังนี้

๑. ประโยชน์ของงานวิจัย

สามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

๒. การนำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษา

สามารถนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างดี

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

ลงชื่อ.....

(นางสรวิมลพร ทวีศักดิ์)

ตำแหน่ง.....รองผู้อำนวยการโรงเรียนประจวบวิทยาลัย

โรงเรียนบางกะปิ
 รหัส 0547
 รหัสที่ - 8 ส.ก. 2560
 โทร. 15.42 26

ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๒๒ / ๑๙๑

โรงเรียนราชดำริ
 เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๕๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๐

กลุ่มบริหารวิชาการ
 เลขรับที่.....
 วันที่ 13 ส.ก. 2560
 เวลา 10.00 น.

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบางกะปิ ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๒๑ / ๖ ๒๐๑๗ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙

สิ่งส่งมาด้วย แบบตอบรับ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนบางกะปิ ได้ส่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นาง
 อัญมัย แฉล้มเขตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ เรื่อง " การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการ
 จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น
 บัดนี้ โรงเรียนราชดำริ ได้รับผลงานของท่านแล้ว และขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ท่านเผยแพร่
 ผลงานดังกล่าวที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

- เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ เพื่อโปรด
- ทราบ
 - ขนส่ง / ลงมือ
 - กระส่ง
 - กลุ่มบริหารวิชาการ
 - กลุ่มบริหารงบประมาณ
 - กลุ่มบริหารงานบุคคล
 - กลุ่มบริหารทั่วไป
 - อื่นๆ

ขอแสดงความนับถือ

(Signature)
 ทราบ
 ขนส่ง

(นางสาววรรณภา ทองสีเพลิง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนราชดำริ

(Signature)
 (นายชัยวุฒิ ศรีอักษร)
 รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป
 - 8 ส.ก. ๖๕๖๓

กลุ่มบริหารงบประมาณ
 โทร. ๐ ๒๓๓๓๙ ๕๒๙-๓๐ ต่อ ๕๕๕
 โทรสาร. ๐ ๒๓๓๓ ๕๙๘๖

มอบ *(Signature)*

- รับทราบ / พิจารณา
- ดำเนินการ
- ประสานงานและแจ้งผลให้ทราบ
- อื่นๆ

- มอบ
- กลุ่มบริหารวิชาการ
 - กลุ่มบริหารงบประมาณ
 - กลุ่มบริหารงานบุคคล
 - กลุ่มบริหารทั่วไป
 - กลุ่มอำนวยการ
 - อื่นๆ

(Signature)
 รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ (นางอัญมัย แฉล้มเขตต์)
 - 8 ส.ก. ๖๕๖๓
 รองผู้อำนวยการโรงเรียน รัชการราชการแพบ
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ
 - 8 ส.ก. ๖๕๖๓

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตามที่ นางอัญมัย แฉล้มเขตต์ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ "การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ"

ข้าพเจ้าได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง "การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ" ดังกล่าวแล้วมีความคิดเห็นดังนี้

๑. ประโยชน์ของงานวิจัย

จากการศึกษา งานวิจัยการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ ได้แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่โรงเรียนบางกะปิได้ดำเนินการวิจัยนี้ไว้แล้ว

๒. การนำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษา

สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่โรงเรียนบางกะปิได้ดำเนินการวิจัยนี้ไว้แล้ว

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

- ควรส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้ดำเนินการวิจัยต่อไป

ลงชื่อ รองผู้อำนวยการ
(รองผู้อำนวยการ)
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

วันที่ _____
 รับวันที่ _____
 เวลา _____

ที่ ศธ ๐๔๒๓๑.๓๖/๑๗๓

โรงเรียนศึกษานารี
 ๑๗๖ อ.ปราชญ์ศึก
 เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ ฉบับ

ตามที่ นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายใน
 ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมายังโรงเรียนศึกษานารี
 นั้น

โรงเรียนศึกษานารี ได้รับเอกสารและนำผลงานดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานนิเทศ
 ภายในโรงเรียน จึงได้ส่งเอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

- ท่านรองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ
 ขอไม่ออก
 ทราบ
 ขาด / ขาด
 ๑) ขาด / ขาด
 ๒) ขาด / ขาด
 ๓) ขาด / ขาด
 ๔) ขาด / ขาด
 ๕) ขาด / ขาด
 ๖) ขาด / ขาด
 ๗) ขาด / ขาด
 ๘) ขาด / ขาด

ขอแสดงความนับถือ

- ทราบ
 ขาด
 ดำเนินการตามเสนอ
 มคอ
 กลุ่มบริหารวิชาการ
 กลุ่มบริหารงบประมาณ
 กลุ่มบริหารงานบุคคล
 กลุ่มบริหารทั่วไป
 กลุ่มอำนวยการ

(นายชจิตพันธ์ สุวรรณศิริภักดิ์)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษานารี

พิจารณา (นางธัญมัย แฉล้มเขตต์)
 1/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 2/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 3/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 4/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 5/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 6/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 7/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 8/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 9/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 10/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 11/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 12/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 13/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 14/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 15/1 ขาด / ขาด (นางธัญมัย)
 16/1 ขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 17/1 ขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 18/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 19/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 20/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 21/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 22/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 23/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 24/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 25/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 26/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 27/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 28/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 29/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 30/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 31/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 32/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 33/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 34/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 35/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 36/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 37/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 38/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 39/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 40/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 41/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 42/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 43/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 44/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 45/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 46/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 47/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 48/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 49/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)
 50/1 ขขาด / ขขาด (นางธัญมัย)

มอบ สันทิโกณ
 รับทราบ / ศึกษา ดำเนินการ
 ประสานงานและแจ้งผลให้ทราบ
 อื่นๆ _____

(นางธัญมัย แฉล้มเขตต์)
 รองผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษานารี
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

โทร. ๐-๒๕๖๖-๗๒๒๓ ต่อ ๑๔๒
 โทรสาร ๐-๒๕๖๕-๐๗๗๓

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตามที่ นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ”

ข้าพเจ้าได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” ดังกล่าวแล้วมีความคิดเห็นดังนี้

๑. ประโยชน์ของงานวิจัย

โรงเรียนนำผลการวิจัยไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ
ในแผนทางสายจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกสรรคนกร วิทยากร ของกลุ่ม
สาระ ฯ ต่างๆ ทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี-ดีมาก

๒. การนำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษา

โรงเรียนนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการนิเทศภายในของ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่ทำให้นักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

เนื้อหาวิจัยที่ดีมาก ได้ประโยชน์สำหรับโรงเรียน นักเรียนและ
ผู้ปกครอง สนับสนุนและหวังดีต่อการนี้แก่โรงเรียนท่านสูงเพื่อนำไปปฏิบัติ
ในเรื่องนี้ให้แนวทางการทำวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ขอแสดงความชื่นชม ผศ. ดร. ไพฑูริย์

ลงชื่อ

(นางปัทมา มีสัมพันธ์งาม)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาหาวิ

รับที่.....
รับวันที่.....
เวลา.....

ที่ ศธ ๐๔๒๓๑.๕๖/ ๒๗๖

อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
๒๓ เขตทุ่งครุ กทม. ๑๐๑๔๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ นางธัญมัย แอลัมเซตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง "การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ" และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมายัง อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย นั้น

อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ได้รับเอกสารและนำผลงานดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานนิเทศภายในโรงเรียน จึงได้ส่งเอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

ไม่ทราบ

ทราบ

อนุญาต / อนุมัติ

การชอบ

กลุ่มบริหารวิชาการ

กลุ่มบริหารงบประมาณ

กลุ่มบริหารงานบุคคล

กลุ่มบริหารทั่วไป

พิจารณา

(นางสาวอรรณี นิลอินทร์)
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ (นางอรุณพร)

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. ๐๒-๔๒๖ ๑๓๖๙

โทรสาร. ๐๒ ๔๒๖ ๑๓๖๙ ต่อ ๑๐๒

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวเอี่ยมพร วอนอิน)

(นางสาวเอี่ยมพร วอนอิน)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

มอบ *(นางสาวอรรณี นิลอินทร์)*

รับทราบ / ทราบ ดำเนินการ

ปฏิเสธจากและแจ้งขอให้ทราบ

ชื่นชม

ทราบ

อนุญาต

ดำเนินการตามแบบ

มอบ

กลุ่มบริหารวิชาการ

กลุ่มบริหารงบประมาณ

กลุ่มบริหารงานบุคคล

กลุ่มบริหารทั่วไป

กลุ่มอำนาจการ

(นางธัญมัย แอลัมเซตต์)

(นางธัญมัย แอลัมเซตต์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียน *(นางสาวอรรณี นิลอินทร์)*

ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

(นางสาวอรรณี นิลอินทร์)

**แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร**

เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
ตามที่ นางธัญมีย์ แฉล้มเขตต์ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ “การพัฒนางานนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ”

ข้าพเจ้าได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของ
โรงเรียนบางกะปิ” ดังกล่าวแล้วมีความคิดเห็นดังนี้

๑. ประโยชน์ของงานวิจัย

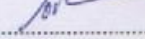
เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยแก้ไขปรับปรุงสิ่ง
บกพร่องด้านวิชาการให้มีการพัฒนา และส่งเสริมให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์

๒. การนำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษา

การวิจัยและพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
เป็นกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่สามารถไปประยุกต์ใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูทุกกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ ในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

ข้อสรุปจากการนิเทศ นำไปประกอบการตัดสินใจพัฒนา หรือปรับปรุงงานให้มีคุณภาพ
และมีประสิทธิภาพ จนส่งผลให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับ อีกทั้งผ่านการประเมินภายในและภายนอก

ลงชื่อ.....

(นางสาวเอี่ยมพร วอนยีน)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

วันที่.....
รับวันที่.....
เวลา.....

ที่ ศธ. ๐๔๒๓๑.๓๐/๒๑๖

โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
เจริญสนิทวงศ์ ๓๒ แขวงศิริราช
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมายังโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม นั้น

โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม ได้รับเอกสารและนำผลงานดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงได้ส่งเอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววิมลรัฐพัชร โพธิ์เพชร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม

- ทราบ
- ออสมุด
- ดำเนินการตามเสนอ

มอบ

- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กลุ่มบริหารงบประมาณ
- กลุ่มบริหารบุคคล
- กลุ่มบริหารทั่วไป
- กลุ่มอำนวยการ
-

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

เพื่อโปรด

ทราบ

ออสมุด / ออประวัติ

การมอบ

กลุ่มบริหารวิชาการ

กลุ่มบริหารงบประมาณ

กลุ่มบริหารบุคคล

กลุ่มบริหารทั่วไป

.....

อื่นๆ

กลุ่มบริหารวิชาการ

เลขที่..... โทร ๒๕๖๔ - ๖๘๗๓ ต่อ ๑๐๗

โทรสาร ๒๕๖๔ - ๓๗๕๓

[http:// www.suwan.ac.th](http://www.suwan.ac.th)

(๑๐๗๐๐) น.ท. วิมลรัฐพัชร โพธิ์เพชร
เทคนิกที่วิมลพัชร (วรรณพัชร)

มอบ วิมลพัชร

- รับทราบ / ติดตาม
- ดำเนินการ
- ปฏิบัติงานตามและแจ้งผลให้ทราบ
- อื่นๆ

(นางธัญมัย แฉล้มเขตต์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียน.....
ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

.....

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ
ตามที่ นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ “การพัฒนางานนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ”

ข้าพเจ้าได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของ
โรงเรียนบางกะปิ” ดังกล่าวแล้วมีความคิดเห็นดังนี้

๑. ประโยชน์ของงานวิจัย

๑.๑ ได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ และเครื่องมือที่จะนำไปในการนิเทศภายในด้านการ
จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

๑.๒ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเนื่องการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ

๒. การนำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษา

๒.๑ สามารถนำการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
บางกะปิไปประยุกต์ใช้ในการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุก
สถานศึกษา

ลงชื่อ.....

(นางสาววิมลรัฐพัชร โพธิ์เพชร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม

รับวันที่.....
เวลา.....

ที่ ศธ ๐๔๒๓๑.๑๗/๗๔

โรงเรียนศิลาจารทิพัฒน์
๒๑๒ ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี
บางซื่อ กทม. ๑๐๘๐๐

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการ
จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมายังโรงเรียนศิลาจารทิพัฒน์นั้น
โรงเรียนศิลาจารทิพัฒน์ ได้รับเอกสารและนำผลงานดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนางาน
นิเทศภายในโรงเรียน จึงได้ส่งเอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางธัญจิรา โชติพงศ์กุล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนศิลาจารทิพัฒน์

- ทราบ
- อนุญาต
- ดำเนินการตามเสนอ

มอบ

- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กลุ่มบริหารงบประมาณ
- กลุ่มบริหารงานบุคคล
- กลุ่มบริหารทั่วไป
- กลุ่มสาระฯ
- _____

- นอกราชการโรงเรียนบางกะปิ
- ไม่ทราบ
- ทราบ
- อนุญาต / อนุมัติ
- การมอบ
- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กลุ่มบริหารงบประมาณ
- กลุ่มบริหารงานบุคคล
- กลุ่มบริหารทั่วไป

นางธัญจิรา โชติพงศ์กุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนศิลาจารทิพัฒน์ (รองผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ)

กลุ่มบริหารวิชาการ
โทร ๐๒-๕๘๗ - ๒๙๓๔ ต่อ ๑๑๒
โทรสาร ๐๒-๕๑๑-๕๘๑๓

- มอบ ธัญจิรา
- รับทราบ / ทราบ
 - ประสานงานและแจ้งผลให้ทราบ
 - ดำเนินการ

(นางธัญมัย แฉล้มเขตต์)
รองผู้อำนวยการโรงเรียน วัชรวิทยาสาร
ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เรื่อง การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ตามที่ นางธัญมัย แฉล้มเขตต์ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ”

ข้าพเจ้าได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ” ดังกล่าวแล้วมีความคิดเห็นดังนี้

๑. ประโยชน์ของงานวิจัย

เป็นประโยชน์รวมๆ ของบทวิทยานิเทศภายใน อย่างหนึ่งจนทอน ส่งผลให้
ครูผู้สอน ผู้จัดการเรียนรู้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ ๘๕% ขึ้นไป ๐-Net สูงขึ้น เป็นผลดีต่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๒. การนำไปประยุกต์ใช้สถานศึกษา

นำระบบนิเทศภายใน ของ ส.อ.อ.อ. มาใช้ในส่วนงานต่างๆ โดย
ปรับให้เข้ากับบริบทของ สถานศึกษาได้ ทุกระดับชั้น: ทุกระดับ

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

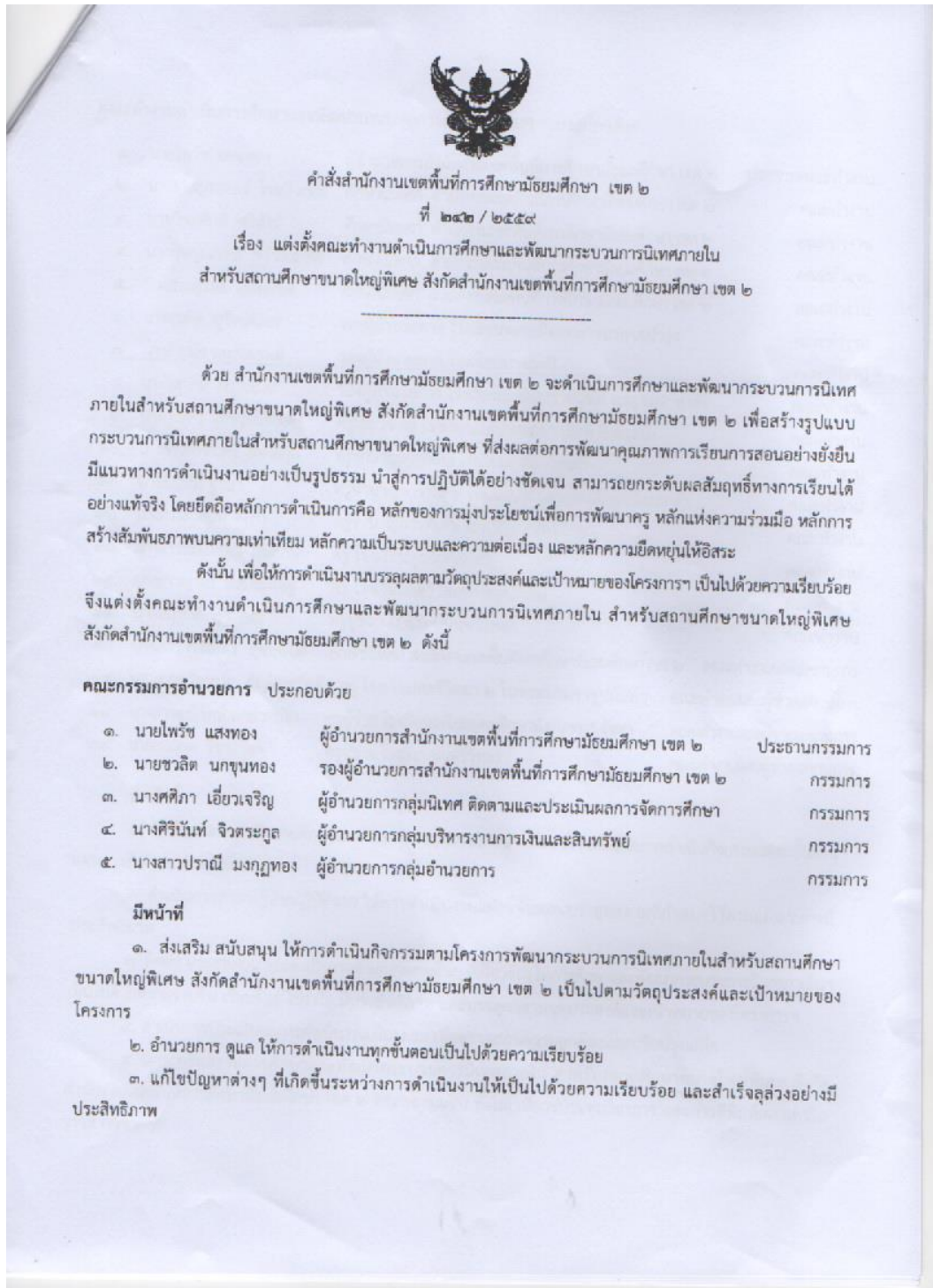
เห็นว่าการนิเทศภายใน ช่วยผลใน กลุ่มสาระ: ๓๐% ขึ้นไป และ
สถิติเป็น ๓๐% ขึ้นไป

ลงชื่อ

(นางชัชวรา เตชะนันทกุล)

ตำแหน่ง: ผู้อำนวยการโรงเรียน

ศึกษาพัฒนาและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบกระบวนการการนิเทศภายในของ สพม.เขต 2

คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย

๑. นายไพรัช แสงทอง	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาวสุภาภรณ์ โธมเจริญฤทธิ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการ
๓. นายวิระศักดิ์ ศรีสังข์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการ
๔. นางพิชฎมณีนธ์ สีกำเนิดไทย	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการ
๕. นางสาวสุวิมล อินทปนต์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการ
๖. นางสมคิด ปุชิตเสถียร	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง	คณะกรรมการ
๗. นางอัญมัย แฉล้มเขตต์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบางกะปิ	คณะกรรมการ
๘. นางวิลาสินี ปรายเนิน	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	คณะกรรมการ
๙. นางกมลศรี เพ็ชรทวีพรเดช	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวพรจันทร์ ล่องสกุล	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	คณะกรรมการ
๑๑. นางอัญสินี ฐานา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	คณะกรรมการ
๑๒. นางสาวคำสอน สีเห็ง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนนทรีวิทยา	คณะกรรมการ
๑๓. นางสาวธนิษฐวรรณ เทียนทอง	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	คณะกรรมการ
๑๔. นางสาวภาดา นิลประดิษฐ์	ครู โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม	คณะกรรมการ
๑๕. นายอนุพงษ์ สุขเกษม	ครูผู้ช่วย โรงเรียนนนทรีวิทยา	คณะกรรมการ
๑๖. นางสาววรรณพร สุขอนันต์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการและเลขานุการ
๑๗. นางสาวขวัญชนก ภิญโญทรัพย์	ครู โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นางสาวอารีรัตน์ แคน์คำล่อง	ครูผู้ช่วย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นายชนกฤต วิชาสวัสดิ์	ครูผู้ช่วย โรงเรียนนนทรีวิทยา	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. จัดทำแผนการดำเนินงานศึกษาและพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งรวมถึงแผนการดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอน แผนการติดตาม ประเมินผล
๒. ดำเนินการตามปฏิทินปฏิบัติงาน ให้การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ตามแผน อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ติดต่อประสานงาน และดำเนินงานตามภาระงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้การศึกษาและพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน เป็นไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อย โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามจุดประสงค์และเป้าหมายของโครงการฯ
๔. ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข
๕. เผยแพร่ผลงานการศึกษาและพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ต่อสาธารณชน ทั้งในเวทีการประชุมวิชาการ และการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ

คณะกรรมการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบกระบวนการนิเทศภายใน และเอกสารรายงานผลการพัฒนา

๑.	นางสาววรรณพร สุขอนันต์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	ประธานคณะกรรมการ
๒.	นายวีระศักดิ์ ศรีสังข์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการ
๓.	นางสาวสุภาภรณ์ โรมเจริญฤทธิ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการ
๔.	นางพิชฌมณณ์ ลีกำเนิดไทย	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการ
๕.	นางสาวสุวิมล อินทบัณฑิต	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	คณะกรรมการ
๖.	นางสมคิด ปุชิตเสถียร	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	คณะกรรมการ
๗.	นางธัญมัย แฉล้มเขตต์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบางกะปิ	คณะกรรมการ
๘.	นางปรานี อนุรักษ์อาชากุล	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	คณะกรรมการ
๙.	นางกมลศรี เพ็ชรทวีพรเดช	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	คณะกรรมการ
๑๐.	นางธัญสินี ฐานา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	คณะกรรมการ
๑๑.	นางสาวคำสอน สีเพ็ง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนนทรีวิทยา	คณะกรรมการ
๑๒.	นางสาวรัชวีวรรณ เทียนทอง	ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	คณะกรรมการ
๑๓.	นางสาวญาติา นิลประดิษฐ์	ครู โรงเรียนสตรีวัฒนาพัฒนาธรรม	คณะกรรมการ
๑๔.	นายอนุพงศ์ สุขเกษม	ครูผู้ช่วย โรงเรียนนนทรีวิทยา	คณะกรรมการ
๑๕.	นางสาวพรจันทร์ ล่องสกุล	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	คณะกรรมการและเลขานุการ
๑๖.	นางสาวชวีญชนก ภิญโญทรัพย์	ครู โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗.	นางสาวอารีรัตน์ แคล้วคล่อง	ครูผู้ช่วย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘.	นายธนภฤต วิชาสวัสดิ์	ครูผู้ช่วย โรงเรียนนนทรีวิทยา	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙.	นางสาวรัชชวลี วรวิมล	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐.	นางสาวกาญจนา เจริญยิ่ง	เจ้าพนักงานธุรการอัตราจ้าง	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบกระบวนการนิเทศภายใน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ให้สมบูรณ์

๒. สรุป และจัดทำเอกสารรายงานผลการศึกษาและพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ให้ถูกต้อง สมบูรณ์

คณะกรรมการฝ่ายการเงินและพัสดุ ประกอบด้วย

๑.	นางศิรินันท์ จิวตระกูล	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์	ประธานกรรมการ
๒.	นายบุญเกียรติ ชาติวิริยะกุล	เจ้าพนักงานพัสดุอาวุโส	กรรมการ
๓.	นางรอมะ เพ็งสะและ	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน	กรรมการ
๔.	นางสาวภูษา จัดพล	เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญงาน	กรรมการ
๕.	นางสมจิตร สิบอินทร์	นักวิชาการการเงินและบัญชีชำนาญการ	กรรมการและเลขานุการ

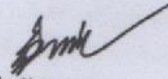
มีหน้าที่

๑. จัดเตรียม จัดทำ และตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน
๒. จัดทำเอกสารเพื่อใช้ในเบิกจ่ายเงินงบประมาณ จัดซื้อวัสดุและจัดจ้างสำเนาเอกสาร เพื่อใช้ในการดำเนินงานให้ถูกต้อง เทียบตรง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ
๓. ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ การจัดจ้างทำสำเนาเอกสารประกอบการอบรม ให้ถูกต้อง โปร่งใส รวดเร็ว ทำตามกำหนดเวลา

ขอให้คณะกรรมการทุกฝ่าย วางแผนดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายโดยเคร่งครัด ให้การดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น มีความถูกต้อง โปร่งใส ด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่นและเอาใจใส่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายไพรัช แสงทอง)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒

ภาคผนวก จ
ภาพกิจกรรมประกอบการรายงาน

กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน(Management by data : M)

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ(Planning : P)

ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ(Informing : I)

ประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น คือ

- 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ
- 2) การใช้ผังมโนทัศน์
- 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้
- 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ
- 5) การสร้างความชำนาญ

ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร(Allocating Resources : A)

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน(Doing : D)

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A)

.....

กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

ภาพกิจกรรมการดำเนินการการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M)

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning: P)

ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I)

วิธีการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่กำหนด

1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ

2) การใช้ผังมโนทัศน์

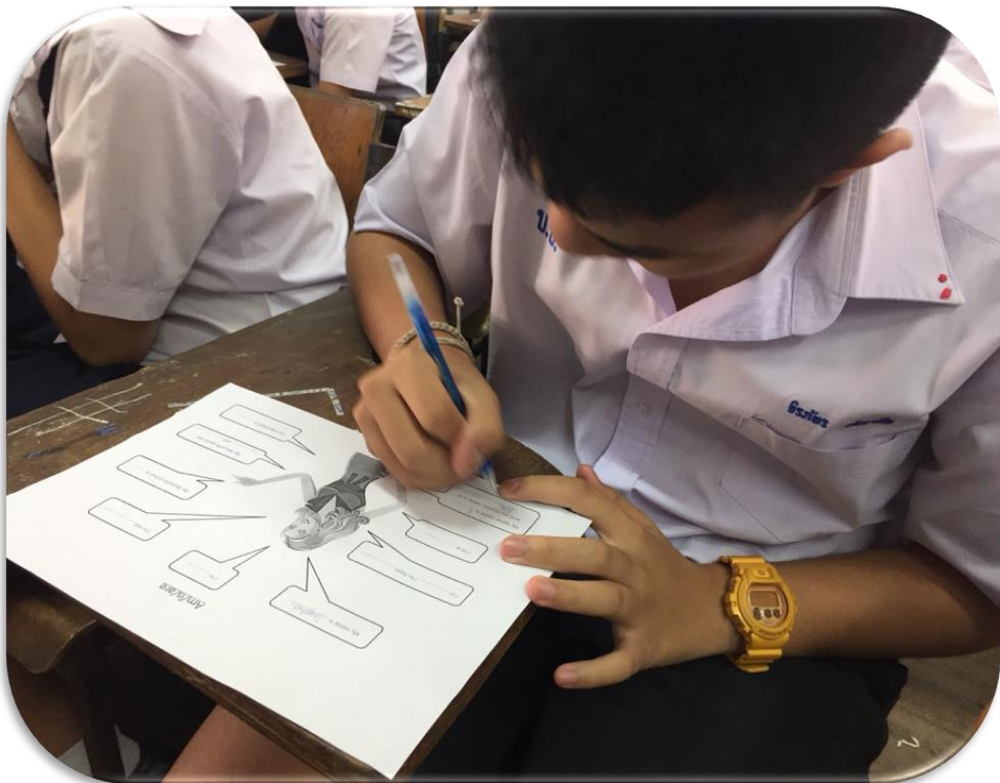
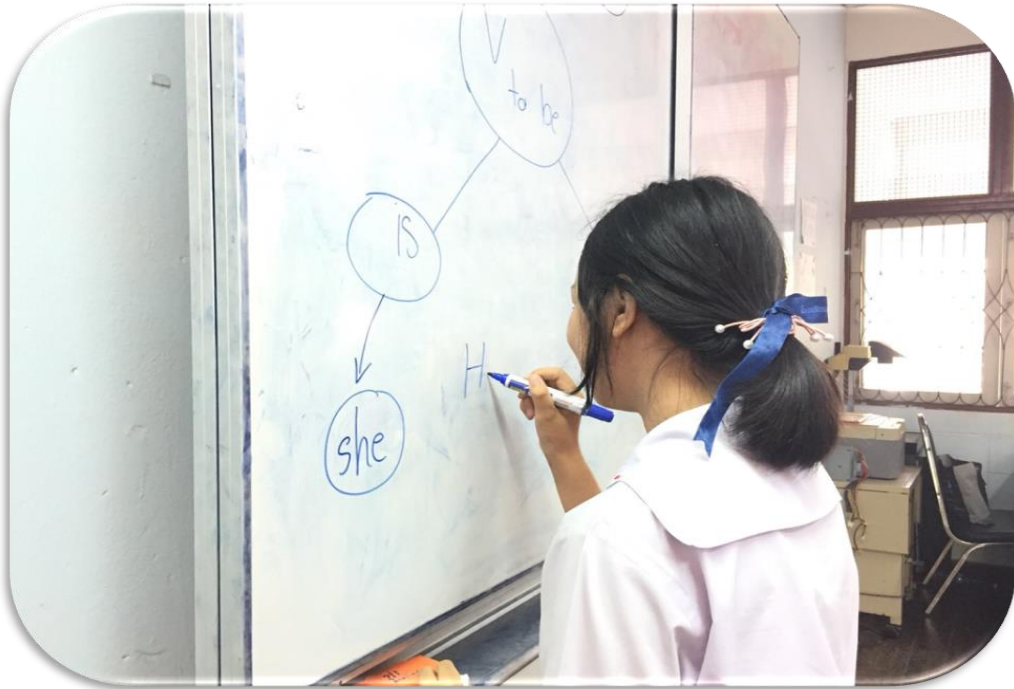

3) การถ่ายโยงการเรียนรู้

4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ

5) การสร้างความชำนาญ

ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources: A)

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing: D)
นิเทศการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process: A)

ภาคผนวก ฉ

คู่มือการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียนบางกะปิ

(ผู้วิจัยได้แยกไว้อีก 1 เล่ม และได้แนบมาด้วยรายงานการวิจัยนี้แล้ว)

คู่มือ

การใช้กระบวนการนิเทศภายใน
ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบางกะปิ

นางธัญมัย แฉล้มเขตต์
รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบางกะปิ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร เป้าสุวรรณ และคณะ. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์พิษณุโลก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- กรรณิการ์ แฉกแสงรัตน์. (2557). พฤติกรรมทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กนิษฐา เขาวีวัฒนกุล. (2553). การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาการสอนคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- กานดา พูนลาภทวี. (2554). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัททีเอสอินเตอร์พรีนซ์จำกัด.
- กิตติคม คาวีรัตน์. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2552). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์3.
- จิราภา เพียรเจริญ. (2555). บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- จิระ ดีช่วย. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างมโนทัศน์ทางชีววิทยาและความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ชญาภาญจรี ศรีเนตร. (2558, ฉบับพิเศษ เมษายน). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 9: 124-126.
- ชุมพล เสมาชันธิ์. (2552, มกราคม-ธันวาคม). รูปแบบการวิจัยและพัฒนา. วารสารวิทยาศาสตร์. 10: 97-104.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท ไทเนรมิตกิจ อินเทอร์เน็ตโปรดักส์ จำกัด.
- ชูศักดิ์ เจนประโคน. (2557). เทคนิคการจูงใจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัท แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตโปรดักส์ จำกัด.
- ทศนา แชมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุขภาพการพิมพ์ จำกัด.

- เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์. (2555). *เอกสารการเรียนรู้การทำวิจัยด้วยตนเอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นพพรพรรณ ญาณโกมุท. (2558). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาระดับเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การจัดการศึกษาและการเรียนรู้). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ไอ อินเทอร์เน็ต จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปราณี อ่อนศรี. (2552). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก*. ปริญญาโท กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2546). *สารัตถกิจวิทยาการศึกษา*. กทม. พิมพ์ : ประสานการพิมพ์.
- ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์. (2555). *การออกแบบการวิจัย Research Design*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พอดดา บุตรสุขธิวงศ์. (2554). *การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์และสตูดิโอจำกัด.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2557). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต. (2555). *รู้ไว้เสริมปัญญาและพัฒนาคน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2555). *หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2559). *การศึกษาไทย 4.0 : ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลผลิตภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). *การจัดและการบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2556). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุพิน ยืนยง. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 นครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. ปีที่ 3: 196-197.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพรส จำกัด.
- โรงเรียนบางกะปิ. (2558). *รายงานสรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2555-2557*. โรงเรียนบางกะปิ. เอกสารเย็บเล่ม.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2557). *การคิด*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- วรรณพร สุขอนันต์. (2553). *รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). *การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: หจก. ทิพย์วิสุทธิ.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2553). *การนิเทศการสอน*. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2547). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____ . (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ. (2556). *หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สามารถ ทิมนาค. (2553). *การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ลีปนพนธ์ เกตุทัต. (2543). *แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ: ปรัชญาหลัก กรอบความคิดและเจตนารมณ์*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. เอกสารเย็บเล่ม.
- สุนันท์ ฐิริเวทย์. (2554). *การออกแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุดใจ ท้าวประสิทธิ์. (2551). *การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. ถ่ายเอกสาร.
- สุดาทิพย์ บุชยมงคล. (2546). *การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาตรี โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยการเรียนรู้ วิชา 0503311 การถ่ายภาพเบื้องต้นระหว่างการเรียนรู้เป็นรายบุคคลกับการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. (2551). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2544). *เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ที.พี.พรินท์จำกัด.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2549). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บ็อค พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2548). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับต้นและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (พ.ศ. 2549-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2558). *โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. 2557-2560) “สะท้อนปัญหาและทางออกตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย”*. กรุงเทพฯ: 21 เซนจูรี จำกัด.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555). *คู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ.
- แสงเดือน เจริญฉิม. (2552). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างเสริมมโนทัศน์และการแก้ปัญหาในวิชาฟิสิกส์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อดุลย์ วงศ์ก้อม. (2552). *รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อารี พันธุ์มณี. 2546. *จิตวิทยาสร้างสรรคการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไยใหม่เอ็ดดูเคท.
- อารยา ช่ออั้งชัย. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2556). *นวัตกรรมนิเทศการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2548). *นิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Beach, D.M. & Reinhartz, J. (2000). *Supervisory Leadership*. Needham Heights, Massachusetts: Allyn & Bacon.
- Cooney, Thomas J. (1975). *Dynamics of Teaching Secondary School Mathematics*. Boston: Houghton Mifflin.
- Dew, D. R. (1994). *Teacher's perception of the role of content knowledge in the Supervisory process*. Dissertation Abstracts International, 54(8), 2814-A.
- Fernando, Delini M.; & Herlihy, Barbara R. (2010, September). *Supervision of Group Work: Infusing the Spirit of Social Justice*. Journal for Specialists in Group Work, V 35 n3. 281-289.
- Good, Carter V. (1959). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Gordon, S.E. (1993). We Do: Therefore, We Learn. *Training & Development*. Vol. 47, no.10.

- Harris, Ben M. (1985). *Supervisory Behaviors in Education*. (3rd ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Hergenhahn, B.R. & Olsen, M.H. (1993). *An introduction to theories of learning*. (4th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Kutsyuruba, B. (2003). *Instructional supervision: Perceptions of Canadian and Ukrainian Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Marks and Stoops, E., et al. (1978). *Handbook of Handbook for Educational Supervision: A Guide for the Practitioner*. (4th ed.). Boston.
- Merrill ,M. David. (1971). *Instructional Design: Readings*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Novak J.D. and Gowin D.B. (1984). *Learning How to learn*. London: Cambridge University Press, Cambridge.
- Pajak, PhillipE. (1990). *Identification of Supervisory Proficiency Project*. Althea, Georgia:Department of Curriculum and Supervision, University of Georgia.
- Robinson, S.G. (2000). *Teacher Job Satisfaction and Levels Of Clinical Supervision in 139 Elementary School*. Dissertation Abstracts International. 61, 06(2000).
- Sergiovanni, T.J.g; & Starratt, R.J. (2007). *Supervision: A redefinition*. (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Silva Diane Yendol and Nancy Fichtman Dana, (2001). *Collaborative Supervision in the Professional Development School*. Dissertation Abstracts International, 16: 45-A.
- Spencer, L.M. and Spencer S.M. (1993). *Competence at Work : Models for Superior Performance*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Sullivan, S.& Glanz, .J. (2009). *Supervision that improves teaching and learning: Strategies and techniques*. Thousand Oaks, CA : Corwin Press.

ประวัติผู้รายงาน

ชื่อ - สกุล	นางธัญมัย แฉล้มเขตต์
เกิด	วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2507
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
ประวัติการศึกษา	ม.ศ. 5 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปก.ศ.สูง คหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต ปริญญาตรี คหกรรมศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปริญญาตรี นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ป.บัณฑิต บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ปริญญาโท หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการรับราชการ	
พ.ศ. 2527	ครู2 ระดับ 2 โรงเรียนเขาวงพิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2528	ครู2 ระดับ 2 โรงเรียนหลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2529	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนสตรีอุปสรรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2537	อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนสตรีอุปสรรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง
พ.ศ. 2547	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
พ.ศ. 2549	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
พ.ศ. 2554	รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. 2557	รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางกะปิ สพม.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน้าที่และประสบการณ์การทำงานด้านการนิเทศการศึกษา

- คณะทำงานดำเนินการศึกษาและพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
- ผู้ทรงคุณวุฒิ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- หัวหน้างานวิจัยและนิเทศการศึกษา โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
- รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนบางกะปิ

